GEDENKBOEK

HELDEN DER ZEE

SAMENGESTELD DOOR

HENRI TER HALL

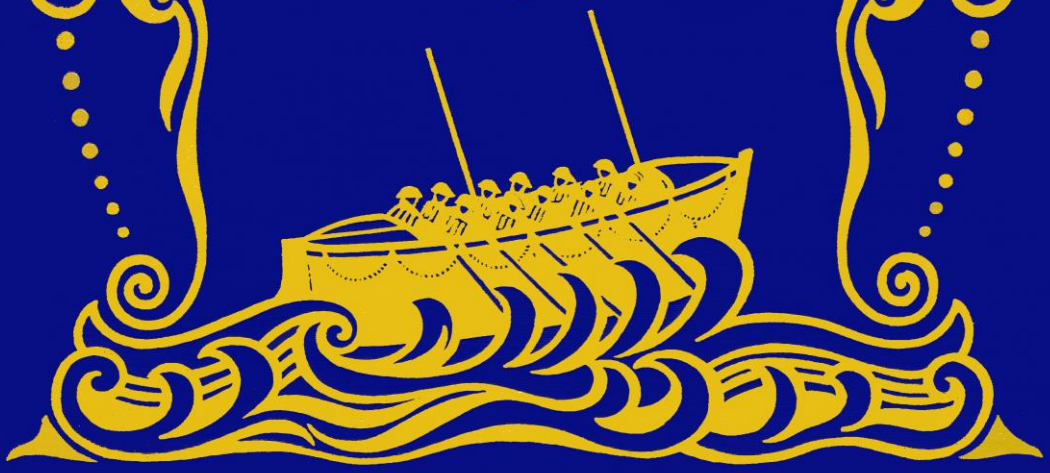

HELDEN DER ZEE

Mannen van karakter zijn de Vuurtorens, die op de Wereldzee de bakens blijven, waarnaar de schipbreukelingen hoopvol opzien.

HELDEN DER ZEE

GEILLUSTREERDE
AUTHENTIEKE LEVENSBESCHRIJVINGEN
VAN HOLLANDSCHE

HELDEN DER ZEE

MEDEWERKERS:

De Burgemeesters van: DEN HAAG, VLISSINGEN, MAASSLUIS, BURGH, TERNEUZEN, SCHOORL, CALLANTSOOG, KATWIJK, URK, TERSCHELLING, SCHIERMONNIKOOG, en de Heeren TJEERD ADEMA, H. KROON, G. J. WESLING en LEVY GRUNWALD

AANBEVOLEN DOOR:

de Ministers Mr. V. D. VEGTE, LAMBOOY en Mr. KAN, Mr. FOCK, oud-Gouverneur-Generaal van Ned. Oost-Indië, oud-Minister Dr. DE VISSER en de Burgemeesters van: DELFZIJL, EGMOND AAN ZEE, AMELAND, OOST VLIELAND, HARLINGEN, ENKHUIZEN, EDAM, TEXEL, HELDER, KAMPEN, MEDEMBLIK, HARDERWIJK

EEN WOORD VOORAF.

De lezeres en den lezer: Heil!

Het is een oude gewoonte om een nieuw verschenen werk bij het leesgrage publiek te introduceeren of aan te bevelen door middel van een " Woord vooraf".
Het is dan ook hoofdzakelijk ter wille van deze traditie, dat deze introductie geschreven werd. Want :
Is hier eigenlijk wel een aanbeveling noodig? Kunnen wij niet volstaan met dankbaar te constateeren, dat in de laatste vijf jaren de toestand, waarin Holland's oude Redders van schipbreukelingen verkeeren, veel verbeterd is?
Inderdaad, vaderlanders, vóór de stichting van het DORUS RIJKERSFONDS was het treurig en voor land en volk zelfs beschamend, zooals men, d.w.z. het Neder- landsche volk in het algemeen, met z'n bekende onverschilligheid kennis nam van zeerampen en vooral van het leven der redders van schipbreukelingen, die zij, hun eigen leven niet tellend, aan de kokende zee wisten te ontrukken.
Men beschouwde deze zelfopofferingsgezindheid als iets, dat vanzelf sprak.
Het onprettige was daarbij echter, dat de menschenliefde altijd van één kant kwam. daar een paar menschen het werk deden en millioenen werkloos bleven toekijken bij die reddingspogingen, die . . . zoo van zelf spreken.
Wel schrok het publiek even op, als een reddingsboot was omgeslagen, of wel na bovenmenschelijke inspanning een groot aantal medemenschen aan den dood ont-worsteld was.
Dan werd men even wakker, maar ach, al te spoedig was het heldenfeit in den maalstroom des levens geraakt en . . . vergeten !
Wie wist er zelfs het bestaan van mannen als Dorus Rijkers, Klaassen, Bakker, om maar eens een greep te doen?
Wie wist, dat deze en dozijnen andere bewoners van onze kustplaatsen als schippers der reddingsbooten vele honderden menschen het leven hebben gered? Dorus Rijkers alléén meer dan vijf honderd ! Klaassen bijna evenveel, enz., enz.!
Wie nam er notitie van, dat deze groote Nederlanders een schamel stuk brood verdienden en op hun ouden dag fatsoenlijk gebrek, of liever gezegd, onfatsoenlijk honger moesten lijden en te fier waren om te klagen?
Neen, de mannen, die bij nacht en noodweer altijd klaar stonden om na het eerste
S.O.S.-sein hun medestervelingen ter hulp te snellen, waren te trotsch zelf een
S.O.S.-sein uit te zenden, als zij op de levenszee in nood verkeerden . . .
Toen werd het DORUS RIJKERSFONDS gesticht en zie, daar kwam eenige kentering! De vele persartikelen, de krachtig gevoerde propaganda en meerdere publiciteitsmiddelen

porden de Nederlanders wakker. Weliswaar moest er heel hard gewerkt en zelfs nog harder . . . gebedeld worden, maar er kwam . . . land in zicht! Hoe nu het DORUS RIJKERSFONDS (later genoemd: Helden-der-Zee-fonds “Dorus Rijkers”) werkt, wordt in dit fraaie werk uitvoerig behandeld.
Dit simpele voorwoord bedoelt slechts alle landgenooten op te wekken tot medewerking en . . . het bereiken van ons mooie doel: een onbezorgden levensavond te consolideeren voor Holland’s oude Zeehelden.
Gaarne erkennen wij onze groote dankbaarheid jegens de uitgevers, die dit prachtboek als standaardwerk deden verschijnen, temeer, omdat alle Helden der Zee en vooral ook zij, die nog niet gesteund konden worden, hierdoor worden gebaat.
Moge de uitkijk straks kunnen praaien : Stuurman, land vooruit!
En moge de kapitein zijn schip in veilige haven doen ankeren!
Zoo zij het.

H. t. H.

Ons land, ontwoekerd aan de baren, heeft daardoor den band met de baren niet verloren.
Het tegendeel is waar.
De geheele Noord- en Westkust is zeegebied gebleven en Nederland zal, wat er ook gebeure, als het althans zijne taak verstaat, zeemogendheid blijven.
Dit is een voorrecht, want, naast andere belangen, kunnen daardoor die van den wereldhandel in sterke mate bevorderd worden.
Onze Vaderen hadden op dit gebied een wereldnaam verkregen, het tegenwoordige en volgende geslachten hebben de gelegenheid om dien naam op te houden en zoo mogelijk nog te versterken.
Maar dit brengt ook plichten mee. Want hoe we ook in den loop der eeuwen in verschillend opzicht zijn vooruitgegaan, de zee brengt ook nu nog groote gevaren mee en zal dit altijd blijven doen.
De zee is dus een eigenaardig terrein, waarop en waardoor helden worden gekweekt.
Zij zijn er van verschillende soort, b.v. helden, die de zee bevaren en helden, die in oogenblikken van gevaar, van doodsgevaar, den zeevarenden redding trachten te brengen.
Over de laatsten handelt dit boek.
Het geeft veel lezens- en wetenwaardigs over hen ; gelukkig niet alles, want dan zou het boek door zijne uitgebreidheid onleesbaar zijn geworden, maar toch wel zooveel, dat het de belangstelling in deze „helden" wekken en versterken kan.
Moge het boek daarom in wijden kring zijn lezers vinden.

Minister van Waterstaat.

Een mooie gedachte.

Het was een uitstekende gedachte van den Heer H. ter Hall, die zeer in het bijzonder in verband met zijne bemoeienissen in het belang van de „Helden der Zee" den dank van het Nederlandsche volk verdient, om de daden van die eenvoudige dapperen, wier moed en opofferingen onzen eerbied en bewondering afpersen, te boek te stellen.

Wij, Nederlanders, weten in het algemeen grooten moed en taaie volharding te waardeeren als eigenschappen, die den man sieren, maar voor onze helden van de zee hebben wij toch altijd een groote bijzondere voorliefde gehad. En is dit niet zeer begrijpelijk? Ons land is omgeven door een zee, waarlangs ons veel welvaart toevloeit, maar die dikwijls, een woedende leeuwin gelijk, de verschrikkelijkste rampen veroorzaakt. Wij kennen dus van nabij de gevaren als eenmaal de stormseinen zijn geheschen! Wij weten wat het zeggen wil met een reddingsvaartuigje van af den veiligen wal te vertrekken, het doldriftige element te gaan opzoeken, zonder dwang van buiten, doch uit eigen, vrijen, onafhankelijken wil, en welbewust, welke groote gevaren het reddingswerk zal eischen. Daarom hebben wij zooveel bewondering voor de mannen, die zóó groot zijn, dat zij met terzijdestelling van eigen familiebelangen, op de woeste golven den Nederlandschen naam gaan hooghouden onder de allermoeilijkste omstandigheden. Van harte hopen wij, dat de schrijver zijn tweeledig doel zal bereiken, n.l. de daden van deze groote eenvoudigen aan de vergetelheid te onttrekken en de oudredders financieel te steunen.

Moge het boek in veler handen komen.

Lambooy

Minister van Defensie.

Het oordeel van Zijn Excellentie J. B. Kan.

Het komt nogal eens voor, dat een Minister een woord van aanbeveling wordt gevraagd, maar uiterst zelden geef ik aan een dergelijk verzoek met zooveel animo gevolg als aan dat van den Heer ter Hall. Hero-worship is een gevaarlijk bedrijf — maar van de Helden der Zee zal niemand zonder aandoening kunnen hooren verhalen en die hen eeren, verdienen geëerd te worden. Het is dan ook weinig meer dan een plicht om deze super-klasse van Nederlanders een standaard-werk te wijden en ieder zal instemmen met den wensch, dat het den samensteller, die reeds zooveel deed, gegeven moge zijn met groote voldoening op den volbrachten arbeid terug te zien.

J. B. Kan

Minister van Binnenlandsche Zaken.

De Heer H. ter Hall verdient krachtigen steun bij zijnen menschlievenden arbeid ten bate van de redders en oud-redders van schipbreukelingen. Veel werd reeds door hem, gesteund door anderen, in dit opzicht tot stand gebracht. Doch niet alleen is aan meerder hulp behoefte, doch ook mag allerminst het gevaar worden geloopen, dat de ijver te dezen aanzien verflauwt. Daarom is de poging, om door de uitgave van dit boek, het vuur brandende te houden en de geldmiddelen te versterken, hartelijk toe te juichen. Wij spreken dan ook den wensch uit, dat velen dit boek zullen koopen, hetwelk niet alleen een mooie zijde van het Hollandsch karakter doet zien, maar ook bevorderlijk is aan het prachtig werk der redding van onze medemenschen.

J. R. de Visser

Oud-Minister van Onderwijs, Kunsten
en Wetenschappen.

Vice-admiraal Quant schrijft:

Gaarne voldoe ik aan het verzoek van den schrijver van het werk, getiteld: „Helden der Zee", om bij het verschijnen van dit standaardwerk eenige woorden van aanbeveling te geven.
De vraag rijst bij mij al dadelijk of een dergelijk werk nog wel aanbeveling behoeft. Op zichzelf beschouwd is het doel van den schrijver om meer bekendheid te geven aan het leven der meest vooraanstaande redders en oud-redders van schipbreukelingen reeds zoo sympathiek, dat ongetwijfeld een dergelijk werk zijn weg wel zal vinden.
Wanneer een aanbeveling echter van iemand, die hun werk zoo vele malen van dichtbij heeft gezien en door zijn eigen ervaring wellicht beter dan vele anderen kan beoordeelen, voor welke geweldige, steeds verschillende moeilijkheden deze mannen bij de meeste reddingen komen te staan, eenigszins kan bijdragen om het succes van het beoogde doel te verhoogen, dan zou ik het mezelf als een tekortkoming aanrekenen, als ik daar niet toe zou willen besluiten.
De praktijk leert nu eenmaal dat het onbekende onbemind maakt en dat de sympathie voor deze helden der zee — want op dien naam hebben zij het volsterecht — ongeacht of men van meening zou zijn, dat andere dan menschlievende gedachten hen naar buiten drijven op momenten dat hun hulp noodig is — hoog oplaait telkenmale als er na een of meerdere zware stormen schepen op de kust hebben gezeten en met of zonder eigen verliezen, levens zijn gered, doch dat de uitingen van hulde en steun meestal van korten duur zijn en even vlug verdwijnen als zij spontaan naar voren kwamen.
Een werk, als door den schrijver thans uitgegeven, zal nu echter ook gelezen worden in dagen van windstilte en mooi weer, en het aantal blijvende belangstellenden zal daardoor moeten toenemen.
Zij zullen zich niet alleen bezig houden met een acuut feit, van het oogenblik dat zij zelve meer of minder hebben meegemaakt,

door de sensationeele berichten uit de dagbladen of photo's uit tijdschriften, zij zullen dan meer gaan begrijpen dat bij zulk werk alleen menschen kunnen worden gebruikt die dat „vak" verstaan, die het aanvoelen, die de beteekenis en de kracht der zeeën zooals zij aanrollen over droogten of breken op een kust, begrijpen. Zij doen dit door natuurlijken aanleg, gepaard aan een langjarige praktijk door een bepaald soort zeemanschap, waardoor het werk der redding zelf — behalve een grooten persoonlijken moed, dikwijls naast een niet tegen te houden neiging om te helpen, ongeacht de geweldige krachtsinspanning die het zal moeten kosten en waar zij zich ten volle van bewust zijn — groote kennis der zee verraadt. Daarom werken zij bewust en dàt alleen is oorzaak van het groote — aan de hand der praktijk door cijfers te staven — succes van hun sympathieken, zwaren arbeid.
Met verwijzing naar het bovenstaande, spreek ik de hoop uit, dat dit werk door velen zal worden gelezen en ik beveel het daarom gaarne in een ieders belangstelling aan.

(w.g.) L. QUANT
Vice-admiraal Kon. Marine.

De meening van Oud-Gouverneur-Generaal Fock.

De heer Henri ter Hall heeft zich reeds zoo vaak het lot aangetrokken van hen, die met groot gevaar voor eigen leven de schipbreukelingen op onze kust zijn te hulp gekomen. Hij heeft thans weder aan de redders en oud-redders van de schipbreukelingen gedacht door een boek samen te stellen onder den titel: „Helden der Zee". Zeer terecht streeft hij er naar het mooie, opofferende werk van die mannen in verschillende kringen bekend te maken en tevens door den verkoop van het boek fondsen bijeen te brengen, waarmede die verdienstelijke helden der zee kunnen worden gesteund. Het zoo sympathieke doel van den heer Ter Hall verdient groote waardeering en gaarne beveel ik dan ook, op zijn verzoek, dit boekwerk aan.

Oud-Gouverneur-Generaal
van Nederlandsch Oost-Indië.

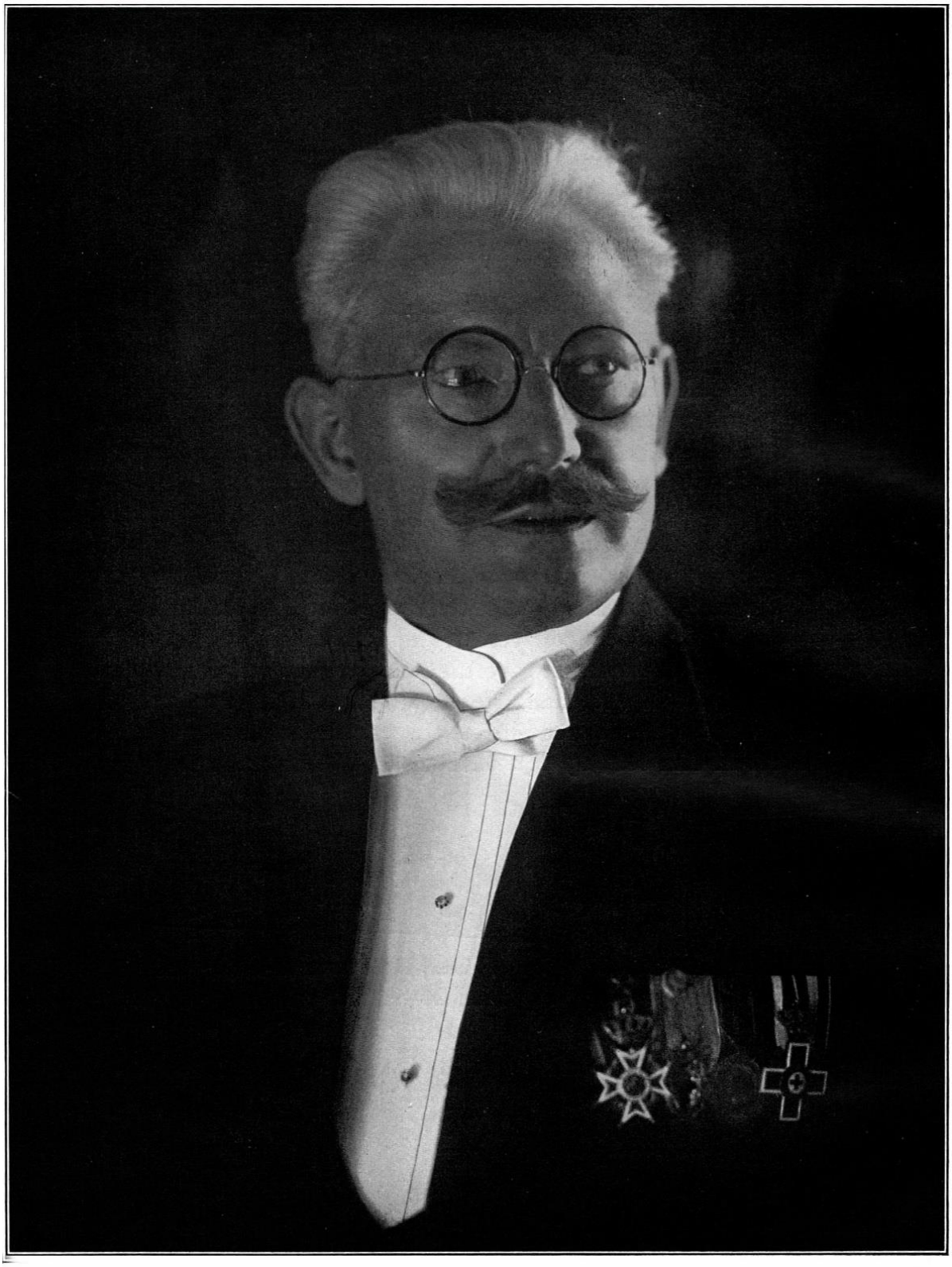

HENRI TER HALL,

Mede-Oprichter „Dorus Rijkers" Fonds.

Hollands Zeehelden.

Holland tast eens in je zakken,
Houd je niet meer laksch en koel,
Geef wat duiten uit je spaarpot
Voor een goed, een héél goed doel.
Nu eens niet voor buitenlanders,
Landgenooten, helpt nù mee
Aan het DORUS RIJKERSFONDS voor
Onze helden van de zee!

Als de stormen loeien, gieren,
En U in Uw mandje ligt,
Denken Hollands kustbewoners
Aan hun grooten menschenplicht.
Als er dan bij nacht en ontij
Door het dorp klinkt: Schip in nood!
Snellen onze stille helden
Naar de kleine reddingsboot.

Zullen ze wel wederkeeren
Onder 't nederige dak?
O, dáaraan denkt geen der mannen:
Ginds zijn mènschen op het wrak!
Door de donderende stormen
Worstelen ze zich vooruit
En ze nemen straks de zee af
Haren schier gewonnen buit.

Menschen, steunt die brave lieden,
Deze dapperen, want ach,
Landgenooten, heusch, ze hebben
Een zorgvollen ouden dag.
Vele, vele menschen hebben
Ze van 'n wissen dood gered!
Moeten deze oude visschers
Nù soms visschen . . . achter 't net?

Holland, geef je steenen varken
Kwiek een welgemikten slag,
En den reddingsbooten-helden
'n Onbezorgden ouden dag.
Steunt het DORUS RIJKERSFONDS dus,
Heusch, ge zult er goed mee doen :
Onze oude zeelui krijgen
Dan een wèlverdiend pensioen!

H. t. H.

De Helden der Zee en wij.

Velen van hen, die met belangstelling dit boek ter hand nemen, zullen, reeds bij het lezen van den titel zich een naam herinneren, den naam van hem, die op de lippen van de geslachten zal blijven voortleven en die ons verleden jaar ontvallen is :

DORUS RIJKERS.

Ik kan niet anders, dan — daar dit boek gewijd is aan- en dienstig is voor alle Helden der zee, waarvan hij de grootste was — hem hier in dit werk op den voorgrond plaatsen. Ik moet — als ik U iets ga vertellen over, en dit boek U verder in woord en beeld iets zal laten zien van het leven onzer stoere kustbewoners — ter nagedachtenis beginnen met enkele regelen aan hem gewijd.

Het is hier de plaats niet, te gaan beschrijven de vele reddingen waaraan hij zijn krachten heeft gegeven, en die hij met onverschrokkenheid en moed mocht volbrengen, maar toch wil ik U even herinneren aan het feit, dat hij, ik zou willen zeggen, het voorrecht heeft gehad, niet maar om eenige keeren een paar menschen te redden, neen, maar dat hij tusschen de jaren 1872 en 1911 38 malen er op uit mocht trekken, om trots loeienden stormwind de boot te beklimmen die, huizenhooge golven trot- seerend, zich begaf naar de plaats waar het schip met de om-hulp-roepende, in-gevaar- zijnde menschen zich bevond!

Hij redde bij de vele tochten, och denk U dat eens even in, 487 menschenlevens! Menschen, allen die den dood voor oogen zagen, hebben hun behoud, naast God, te danken aan hem!

En de belooning, die hij kreeg?

O zeker, hoeveel keeren zal hij ontvangen hebben een dankbaren blik of een stevigen handdruk, maar welke belooning kreeg hij van ons, van Nederland's Burgerij en wat gaf ons Landsbestuur?

Toen Dr. Rademaker op 14 Oct. 1922 bij de onthulling van het Marine-monument te Den Helder, in gesprek raakte met Dorus Rijkers, vernam hij, dat de toen 75-jarige,
trots zijn heldendaden in behoeftige omstandigheid verkeerde!

Dat was de belooning van het Nederlandsche Volk! Gelukkig dat ik mag schrijven: dat was de belooning!

Want Dr. Rademaker, ontroerd door wat Dorus Rijkers hem van zijn leven vertelde, werd bezield met den wensch, dezen kranigen oud-redder een onbezorgden levensavond te verschaffen, en begon als redacteur van "Het Vaderland" een oproep te doen aan de lezers en lezeressen van dat blad, om gelden daarvoor beschikbaar te krijgen en stichtte met eenige anderen het "Dorus Rijkers-Fonds".

Spoedig had hij zijn doel bereikt; de gelden die ontvangen werden en mede de weke-lijksche uitkeering a f 10.— uit het "Carnegie-Fonds", dit laatste ook dank zij de bemoeiingen van het Comité, maakten, dat Dorus Rijkers voldoende werd geholpen. Zes jaren heeft hij daarvan mogen profiteeren.

En hij heeft ook, buiten finantiëelen steun, tijdens die jaren zeer vele bewijzen van dankbaarheid mogen ontvangen uit alle plaatsen des lands, waarmede onze eenvoudige baas zeer vereerd was.

Maar het meest zal hij toch wel vereerd zijn geweest, toen hij vernam, dat in het voorjaar van 1923 gesticht werd het "Helden der Zee-Fonds Dorus Rijkers" — dat uit het "Dorus Rijkers-Fonds" voortkwam — omdat hij wist de oorzaak daarvan geweest te zijn.
Het doel dat de stichters van het "Helden der Zee-Fonds Dorus Rijkers" beoogden, was heel wat moeilijker te bereiken!
Hun ideaal was en is nog, dat het Fonds steun zou verleenen aan alle oud-redders van schipbreukelingen en aan weduwen van redders, die in armoede verkeeren!
Zij wisten, dat bij een zéér onvolledig onderzoek reeds gebleken was, dat langs de Nederlandsche kust zeer vele gezinnen van redders boven de zestig jaar, die gezamenlijk duizenden menschen gered hadden, in groote armoede en ellende verkeerden! Maar juist de wetenschap, dat om ook maar éénigszins te helpen, het Fonds zeer krachtig moest worden, deed de pioniers met lust en ijver aan den arbeid gaan. Propaganda-brochures werden verspreid, oproepen om steun in de dagbladen werden geplaatst, terwijl verder een nauwkeurig onderzoek werd gedaan, hoeveel en welke oud-redders noodzakelijk moesten worden gesteund.
Dankbaar mogen wij gedenken de voorlichting die wij daarbij mochten ontvangen van Armenraden en Burgemeesters!
Uit het onderzoek bleek, dat ongeveer 100 personen zoo spoedig mogelijk moesten worden geholpen met een wekelijkschen steun!
Dat was voor het "Fonds", trots alle reclame die het gemaakt had om gelden te verzamelen, een onmogelijkheid!
En toch, zij moesten geholpen worden, zij hadden het dubbel en dwars verdiend; want al hadden de meesten niet zóó'n prachtigen staat van dienst — staat van liefdedienst mag ik wel schrijven — als Dorus Rijkers, toch hadden zij allen dit met hem gemeen, dat ook zij tientallen jaren lang zich beschikbaar gesteld hadden, om overdag of 's nachts, op het eerste noodsein klaar te staan om hulp te bieden!
Ook zij hadden allen, zoo niet honderdtallen, dan toch wel tientallen menschenlevens gered en zij, die zoovelen uit den nood hielpen, waren nu zelf in nood!
Daarom wendden de Leiders van het Fonds zich tot de Regeering!
Dit geschiedde reeds in begin 1924. De Regeering, die zeer veel voelde voor het doel dat het "Fonds" nastreefde, stelde ook een onderzoek in naar de armoede van onze Zeehelden; maar komende tot de slotsom, dat minstens f 40.000/— per jaar noodig zou zijn, om maar eenigszins te kunnen helpen, achtte zij het in verband met de finantiëele omstandigheden van het Rijk niet mogelijk, een voorstel tot steun in te dienen. De Minister van Waterstaat beloofde echter een onderzoek in te stellen, of door het particulier initiatief voldoende steun zou kunnen worden gegeven en zoo niet, dan zou hij opnieuw trachten een weg te vinden om onzen helden het leven draaglijk te maken.
Dat onderzoek kwam en had tengevolge, dat in Dec. 1924 het volgende voorstel in de Tweede Kamer kwam:
"Ondersteuning van personen, die schipbreukelingen hebben gered of getracht te redden, alsmede voor hunne nagelaten betrekkingen f 5000.—
Dit besluit werd zonder hoofdelijke stemming aangenomen.
Dat was alles wat de mannen, die voor het "Helden der Zee-Fonds Dorus Rijkers" streden, bereikten!
De krachtige verdediging van de Heeren Ketelaar, Van der Bilt en van mij, dat minstens het tiendubbele noodig was, hetgeen ik met voorbeelden en cijfers had aangetoond, had niet meer tot stand kunnen brengen!

Het was nu eenmaal een tijd van bezuinigen, óók voor de Regeering ....
Deze tegenslag voor het "Fonds" was echter geen reden om den moed te verliezen, integendeel!
In een open brief aan alle vooraanstaanden in den lande werd èn het werk van het Fonds blootgelegd, maar werden ook, en dat in de eerste plaats, de nooden van de oud-redders naar voren gebracht.
En door hard werken groeide het Fonds zóó, dat terwijl in 1923 slechts f 452.— uitgekeerd kon worden, de uitkeering in 1924 reeds tot ruim f 2000.— steeg.
Deze uitkeering was echter als een druppel water op een gloeienden steen!
Dat wisten de "Fonds-leiders", want in begin 1925 hadden zij reeds 220 aanvragen om steun ter behandeling ontvangen!
Maar gelukkig dat met den aanwassenden stroom van hen, die hulp noodig bleken te hebben, ook aanwies de stroom van hen die het Fonds steunden.
En daardoor was reeds op 1 Febr. 1925 het "Fonds" in staat om 107 personen een uitkeering te geven.
Van deze 107 oud-redders kregen de meesten f 4.— per week.
Dat was veel, dat was een prachtig resultaat als wij zien den korten tijd waarin het bereikt werd, maar het was weinig, zeer weinig zelfs, als wij letten op hetgeen onze oud-redders nóódig hadden!
Want, al is het waar dat ook na 1925 het "Fonds" zich bleef uitbreiden, zoodat steeds meerderen gesteund werden en er zelfs een vast stamkapitaal kon worden gevormd, waardoor levenslange uitkeering aan onze zee-helden verzekerd werd — de finantiëele zorgen van den ouden dag waren voor hen daarmee niet weggenomen!
Ter verduidelijking mogen hier enkele cijfers ontleend aan het jaarverslag over 1927, volgen: In dit verslagjaar werden ondersteuningen verleend aan 118 personen, n.1. 87 oud-redders en 31 weduwen tot een totaal bedrag van f 20.621. Van de ondersteunden waren 62 personen ouder dan 70 jaren en 45 personen ouder dan 60 jaren. De uitkeeringen zijn te verdeelen in die welke uitgaan van het Dorus Rijkers-Fonds en die, welke bestreden worden uit de geldmiddelen van het D. v. W.-fonds. Dit laatste fonds is op 1 Januari 1928 groot f 6300.— en 1 Juli 1929 uitgeput. Het verleent steun aan 20 gezinnen tot een bedrag van f 4160.— 's jaars.
De steunverleening strekt zich uit over 25 kustplaatsen en eilanden, terwijl de uitkeeringen wekelijks geschieden, grootendeels door welwillende bemiddeling van de Burgemeesters. De uitkeeringen bedragen hoogstens f 4.— per week, terwijl aan eenige verdienstelijke oud-redders, die van andere reddingfondsen minder ontvangen, een aanvullende toelage gegeven wordt tot de f 4.— bereikt zijn. Het aantal aanvragers bedraagt 300.
Velen van hen die f 4.— per week ontvingen hadden, buiten f 3.— ouderdomspensioen en f 60.— of f 100.— pensioen per jaar van de Redding Maatschappij, geen andere inkomsten!
Dat wil dus zeggen dat er gezinnen waren die moesten leven van f 8.— à f 9.—per week.
En nu noemde ik U hen, die doordat zij niet meer konden werken — hetzij door ouderdom of door invaliditeit — en die daardoor dus geheel afhingen van liefdadigheid, het eerst, maar hoevelen waren er niet, die wel nog konden werken, maar die door werkeloosheid, die soms maandenlang duurde, of doordat zij niet volwaardig werk konden leveren, een zeer klein inkomen hadden en die geheel geen steun ontvingen? En hoe is het er nù mee gesteld zult U vragen, wordt er nu beter voor die menschen

gezorgd? De tijden zijn toch veel minder zorgelijk dan in 1924/25, de Handel bloeit weer, en de Staatskas is haar tekorten te boven gekomen.
Dat alles is waar en toch moet ik de noodklok nog luiden! O, er zijn er nog zoo velen die in de bitterste armoede verkeeren!
U zult ze zelf in dit boek tegenkomen, zij zullen in hun eenvoudige taal tot U spreken van hun moed, maar ook ... van hun gebrek!
Ge zult ontroeren als ge verneemt de gevaren die zij moesten trotseeren, ge zult verbaasd staan als ge hoort met welk een liefde voor hun naasten zij zich vrijwillig opofferden, maar ge zult ook de handen ineenslaan als ge bemerkt hoe weinig hulp er nog aan deze mannen geboden wordt!
Ik hoop dat velen die deze regelen onder de oogen krijgen, niet alleen de handen ineen zullen slaan van verbazing, maar dat zij ook de handen uit de mouwen zullen steken, om het gebouw dat het "Fonds" wil zijn, zóó groot te maken, dat alle oud- redders die dat noodig hebben, een rustigen, ouden dag daarin slijten kunnen. Want zoover zijn we nog lang niet.
Het maximum van f 4.— per week, dat uitgekeerd kan worden en het feit dat als een oud-redder een inkomen heeft van f 15.— of meer, het "Fonds" in het geheel geen steun geeft, spreken voor zichzelf.
Want dat wil zeggen dat zoo goed als nooit de zorgen weggenomen worden, maar hoogstens verzacht!
Zeker, dat is nu wel gebleken, we lieten ze niet aan hun lot over, maar dat deden ook zij, onze redders, niet met de schipbreukelingen die angstig op hen wachtten. Wij hielpen ze met de reddingboot genaamd "Helden der Zee-Fonds Dorus Rijkers", waarmee wij in zee staken en we reikten ze de hand en we hebben een boot vol, ja boordevol! En dat deden zij ook hun leven lang met de duizenden!
Maar wat zij verder deden, dat was de slachtoffers der zeerampen veilig aan wal brengen, zoodat de rust terugkeerde in hun angstige harten, en dat lieten wij nog na! Want wij zwerven nog met onze slachtoffers-van-moed op de zee van armoede en zorgen! En daarom doe ik hier een beroep op den liefdadigheidszin van ons gehééle Nederlandsche Volk.
Ons Volk heeft ook weer bij den ramp "Hoek van Holland" dit jaar, getoond een warm hart te bezitten.
Hoe spoedig reeds waren de nagelaten betrekkingen van de acht gesneuvelde helden voldoende geholpen!
Zooiets geeft ons weer moed, waardoor wij blijven strijden, opdat ook eens al onze oud-redders voldoende zullen worden gesteund.
Wij geven den moed niet op, dit geheele boek getuigt van ons streven om aan te toonen wat wij deden, maar vooral wat wij noodgedwongen moesten nalaten te doen voor hen, die zelf nooit iets nalieten te doen, als hun hulp gevraagd werd!
Moge het particulier initiatief en de Staat, die samen reeds den strijd aanbonden tegen de zorgen van Holland's Heldendom, het nog eens werkelijk zoo ver brengen, dat de noodvlaggen die nu nog langs de geheele Nederlandsche kust zijn uitgestoken, plaats maken voor de wapperende vlaggen van dankbaarheid, omdat zij allen hun ouden dag van zorgen vrij kunnen doorbrengen.
Dat dit werk daaraan den stoot moge gegeven hebben!

HENRI TER HALL
Rijswijk (Z.-H.).

Februari 1929.

Vaderlandsche trots.

Als de storm weer eens zoo'n groot schip
  Hulploos op de banken smijt,
En het zeekasteel daarginder
  In de branding schipbreuk lijdt;
Als de reddingsbootbemanning
  Aan haar grootschen taak zich zet,
En dan, zèlf den dood trotseerend,
  Al die levens heeft gered;
Als de buitenlandsche bladen
  Vol met dankuitingen staan
Voor hetgeen de helden weder
  Voor hùn volk hebben gedaan;
Kijk, dan denk je bij je zelve,
  Ook al is ons land heel klein,
Dat je op den eerenaam van
  Hollander heel fier kan zijn.

Weldenkende landgenooten,
  Zeer terecht zijt gij dan trotsch:
Holland's zeehelden staan immers
  Bij een redding als een rots!
Maar, o, fiere vaderlanders,
  Weest dan ook wat consequent,
Zoodat ge ten àllen tijde
  Trotsch op jullie helden bent!
Zorgt, dat zij, wanneer ze oud zijn,
  Zèlf niet roepen: „Schip in nood!"
En zij op de levenszee niet
  Moeten kampen met den dood!
Kortom, fiere Nederlanders,
  Steunt hun mooie Fonds eens goed:
Dan voorkomt ge, dat ge u ooit
  Voor die redders . . . . . schamen moet!

Een woord ter inleiding.

Die gevaren vreest noch dood
Als ge redden kunt uit nood!
Dr. J. P. HEYE.

Zoo bezong eens de populaire volksdichter van Nederland, dr. J. P. Heye, de koene mannen van de reddingsboot, die langs onze Vaderlandsche kusten dag en nacht klaar staan om hun leven te wagen om dat van anderen te behouden.
De Helden der Zee, aan wie dit boek is gewijd — zij vreesden geen gevaren, ja zij gingen zelfs blijmoedig en vol vertrouwen door de branding heen naar het in nood verkeerende schip, hun bootje sturend dwars over de dreigende golven, opgezweept door den razenden storm.
Ziet hen gaan — de helden!
Velen van hen zijn reeds niet meer in leven, maar in onze kustplaatsen zijn toch nog talrijke mannen, die Honderden menschen gered hebben en die in de vergetelheid verzonken zijn.
Zij gaan thans wederom door de branding!
Maar nu niet als roeier, als schipper op een boot, vol vertrouwen in den goeden uitslag van hun edel, menschlievend werk, maar nu dobberen zij eenzaam rond op de branding van de levenszee, zonder stuur, zonder het bemoedigende licht eener vuurtoren, die hun den haven wijst.
Zij dobberen op de levenszee, terwijl de golven van zorg en armoede vaak hun schamel vletje mee naar de diepte dreigen te trekken.
Jaren lang strijdende tegen de onstuimige elementen, moeten zij thans, op hun ouden dag, nu hun krachten verminderd zijn, nog strijden tegen de maatschappelijke ellende, waaraan zij maar al te dikwijls worden prijsgegeven.
O, ja! er wordt tegenwoordig wel wat gedaan voor de Helden-der-Zee. Ons Nederlandsche volk heeft ook thans zijn tradities om groote mannen te eeren, niet verloochend. Het Helden-der-Zee-fonds "Dorus Rijkers" werd voor eenige jaren opgericht en, met de middelen, waarover het fonds beschikt, tracht dit den levensavond van de oude redders eenigszins te verhelderen.
Maar er is zoovéél noodig ...!
En als er een groot ongeluk gebeurd is, waarbij een schok van ontroering vaart door heel ons volk — ja, dan worden de beurzen geopend, dan stroomt het geld als nooit te voren. Wij denken hier met weemoed aan de slachtoffers, welke de verschrikkelijke ramp van Hoek van Holland, in het begin van Januari van dit jaar, eischte.
En wij zijn dankbaar, dat ons volk getoond heeft nog steeds te begrijpen, dat het zaliger te geven is dan te ontvangen.
Dankbaar zijn wij, maar nog niet voldaan!
Want er zijn nog tallooze redders langs onze kusten, die niet door het Dorus Rijkersfonds ondersteund worden, die géén klein pensioentje hebben, die niet profiteeren van de beroepen op den liefdadigheidszin van ons volk.

Velen zijn er, die in onaanzienlijke huisjes, door niemand gekend, door niemand opgemerkt, stil van den eenen dag in den anderen leven, niet wetende hoe zij de volgende week zullen eten. Menschen, die van enkele guldens moeten rondkomen, menschen, die onderhouden moeten worden door hun kinderen, die zelf moeite hebben het allernoodigste te verdienen!
O! er zijn nog zooveel vergeten redders!
En dit boek wenscht nu er op bescheiden wijze iets toe bij te dragen, dat deze vergeten menschenredders ook eens naar voren worden gebracht en dat ons Nederlandsche volk zal gaan beseffen, dat wij veel rijker zijn aan helden der zee, dan wij zelf wel weten.
De oude, vergeten redders, die niet meer werken kunnen, maar toch dikwijls nog moeten; de oude vergeten redders, die niet weten hoe zij de huur van hun huisje moeten opbrengen de volgende week, zij zijn in de branding des levens!
Om hen dichter te brengen bij het hart van ons Nederlandsche volk, hebben wij tot de uitgave van dit werk besloten.
Indien dit boek mee mocht werken aan het heerlijke en mooie doel: die menschen een eenigszins onbezorgden levensavond te geven, dan zijn de moeite en kosten ruimschoots beloond.
Wij zijn dit Inleidend Woord begonnen met enkele versregels van J. P. Heye. Laten wij eindigen met een couplet van dienzelfden dichter, waarin hij zegt:

’t Is eén stuk, Oud-Holland waard!
Brave mannen in den lande,
Trouwe wachters op de stranden,
Moog je lang nog zijn gespaard!
Of geen mensch je namen weet,
’k Denk, dat God ze niet vergeet!

DE UITGEVER.

De grootste onzer Zeehelden.

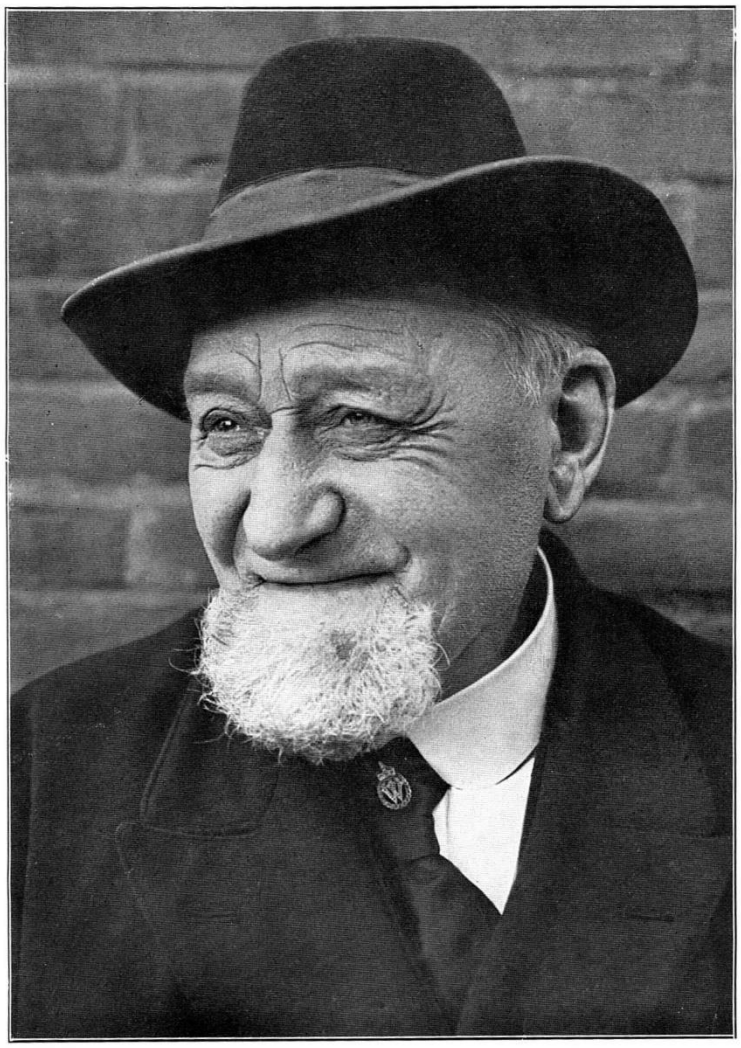

DORUS RIJKERS †

De begrafenis van Dorus Rijkers

Wij drukken op nevenstaande en volgende pagina's enkele foto's af, welke genomen zijn bij de begrafenis van Dorus Rijkers op Zaterdag 21 April 1928 te Den Helder. Men krijgt hierdoor een goeden indruk van de plechtigheid en de groote belangstelling, waarmede de oude held naar zijn laatste rustplaats werd gebracht.

EERE-WACHT VAN HET WACHTSCHIP, OPGESTELD BIJ HET VOORBIJTREKKEN VAN DEN STOET.

LANGS DE MARINE-HAVEN
VOOROP DE STAFMUZIEK DER MARINE.

VOOR HET RAADHUIS

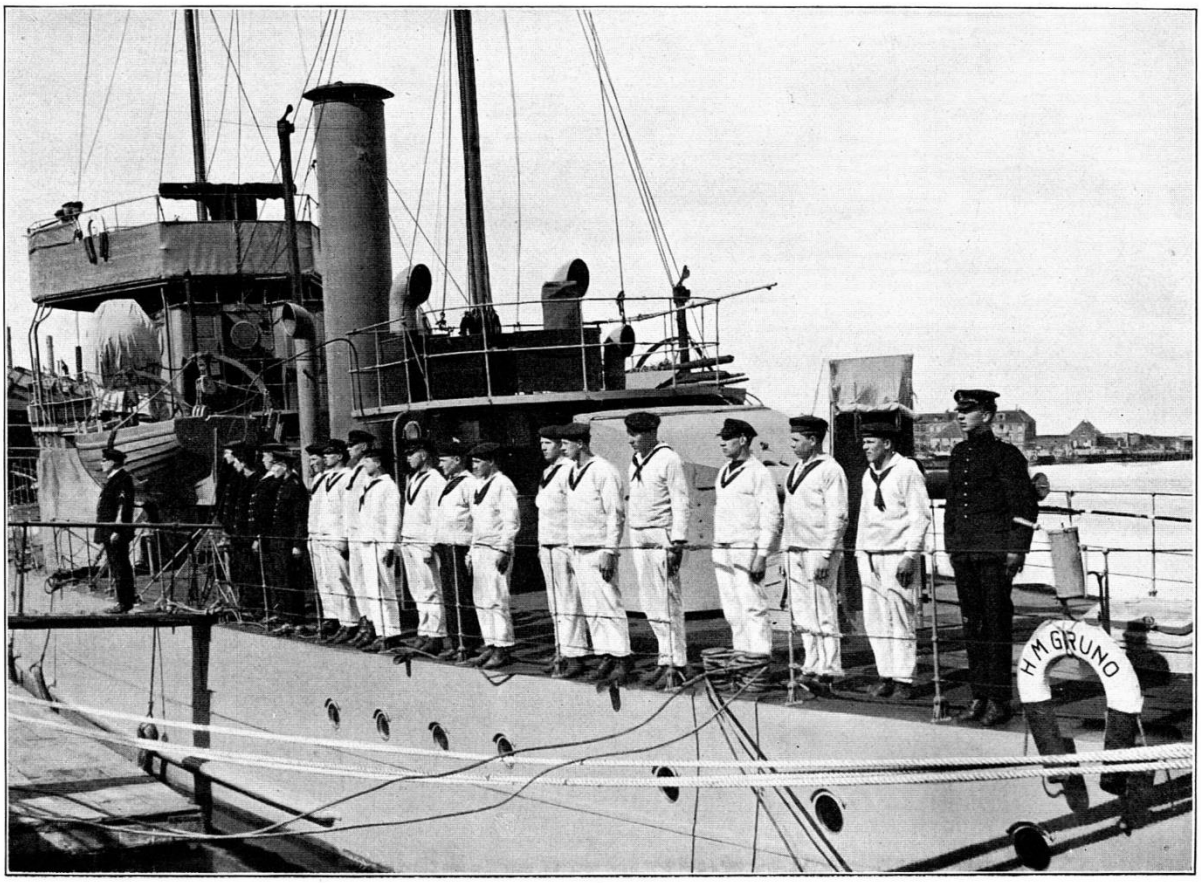

BEMANNING VAN H.M. „GRUNO" BRENGT
DORUS RIJKERS EEN LAATST VAARWEL.

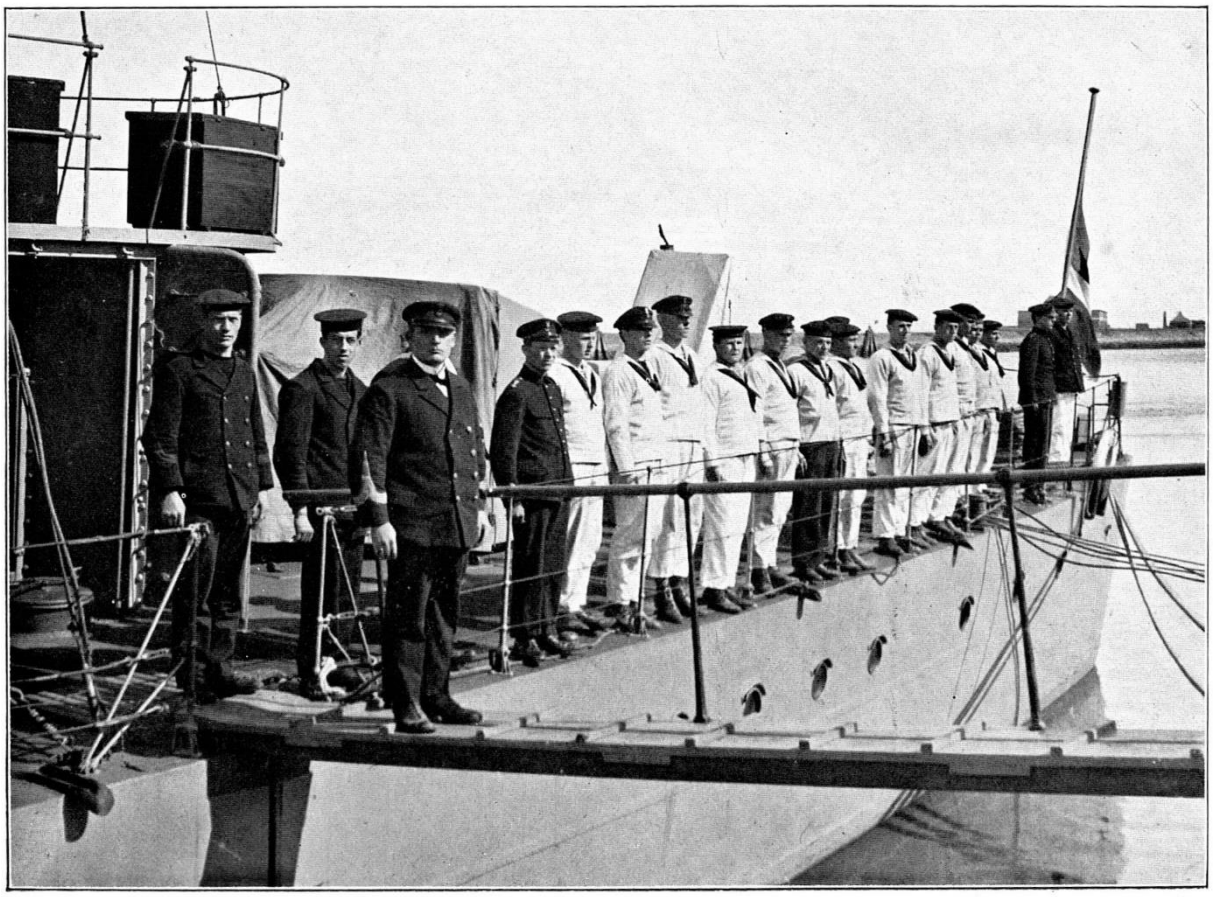

BEMANNING ONDERZEEËR AANGETREDEN.

OUDE REDDERS DRAGEN DE KIST GRAFWAARTS.

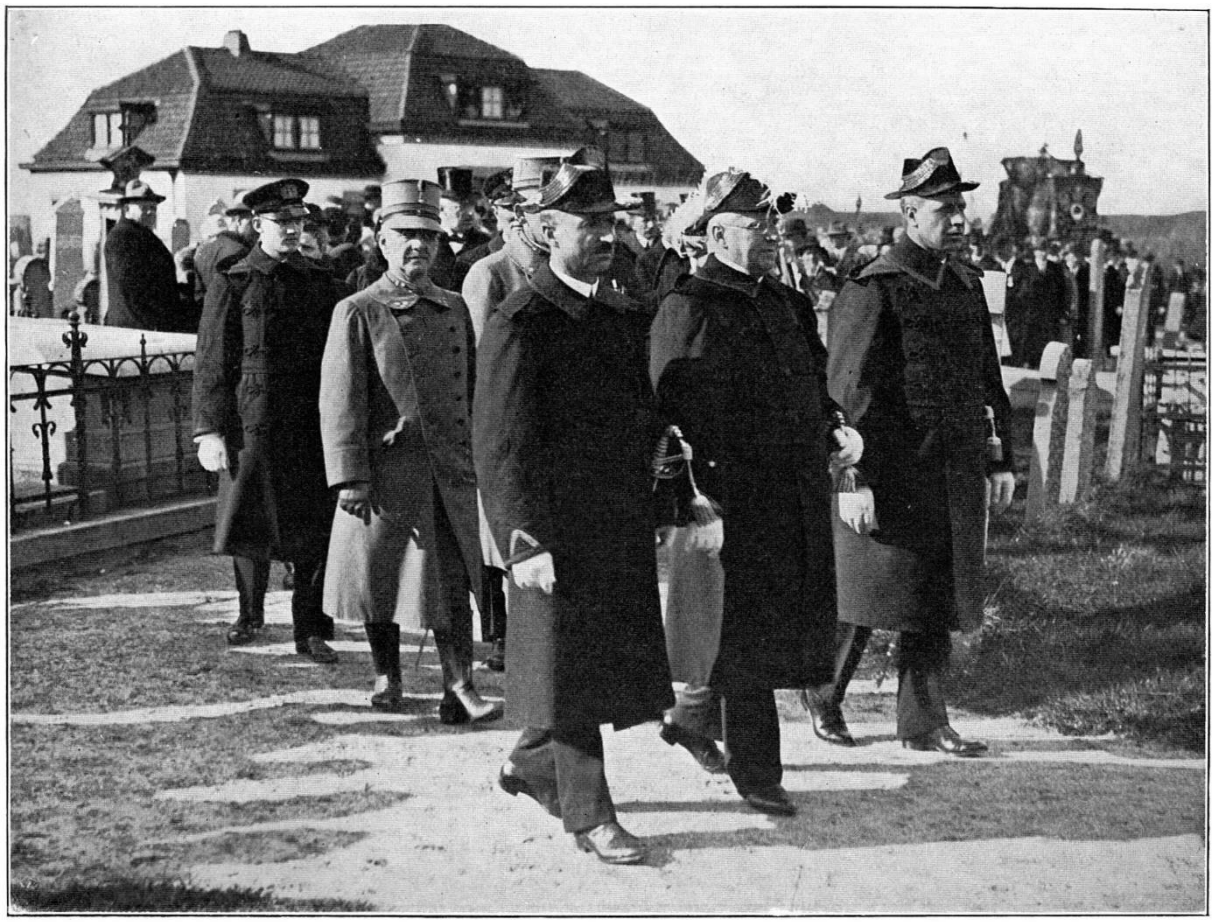

COMMANDANTEN ZEE- EN LANDMACHT VOLGEN DE BAAR.

OP HET KERKHOF.

VICE-ADMIRAAL QUANT SPREEKT
BIJ DE GEOPENDE GROEVE.

SCHIPPER BOT VAN DE REDDINGSBOOT SPREEKT.

EEN LAATST VAARWEL.

Wrakhout op de levenszee.

Aan den zelfkant van ons kleine landje, waar de vruchtbare bodem in duin en strand overgaat, waar een eeuwigdurende strijd tegen de zee wordt gestreden, daar wonen in hun door weer en wind vervreten huisjes de dapperen onzer dagen.
Daar wonen de onaanzienlijken, die maatschappelijk niet meetellen, die tusschen de kleurige groepen der badgasten, grauwe, armoedige figuren zijn.
Menig toerist in wit-flanellen pantalon, die als imitatie-zeeman met zeilpet en kijker door het dorp flaneert, menig chique gekleed dametje, dat zich coquet met het kanten mutsje van een visschersvrouw getooid heeft en op strandschoentjes over het trottoir stapt, gaat even op zij als ze zoo'n ouden, gebogen dorpeling tegenkomt, zoo'n haveloozen jutter, die met een pruim achter de kiezen naar het duin slentert om er op een hoogen top den geheelen zonnigen middag over de eindelooze watervlakte te turen.
Daar voegt zich dan dra een makker bij hem en met de kromgetrokken handen op de knoppen van hun stokken steunend, praten en pruimen zij.
Zij zijn te oud om in de toekomst te zien, zij leven in het verleden.
Hun gedachten gaan terug, vele, vele jaren, naar den tijd toen zij nog krachtige, jonge kerels waren, schippers en visschers met branipetten op één oor, die, als ze behouden waren binnen gekomen, des avonds met de jonge meiden van het dorp stoeiden of bij de klagende tonen van een langgetrokken harmonica van vrouwen en zee, van liefde en varen zongen.
Dat is al een menschenleeftijd geleden, de meisjes van toen zijn er niet meer en die er overbleven zijn havelooze vrouwtjes geworden, vergroefd en vergrijsd en krom door een leven van armoede en ontbering.
Nu loopen er andere jonge kerels door het dorp, een nieuw geslacht doet als het oude, de jaren zijn heengegaan, maar het leven is alleen voorbijgeschoven, de oudsten zijn gestorven, de jongeren worden opgestuwd.
De oudjes op het duin hebben hun tijd gehad, zij zijn maatschappelijk van geen beteekenis meer.
Hun handen kunnen niet meer werken, hun hoofden kunnen niet scherp meer denken, zij zitten vol herinneringen en als zij over de watervlakte staren, zien zij tusschen de schuimkoppen der golven de schepen waarop zij gevaren hebben, hooren zij boven het geruisch van de branding uit de kreten van hun makkers, die in den storm door de golven zijn gegrepen, die meegesleurd werden, die, verminkt en vervreten, als waardelooze kadavers door de zee op het strand werden geworpen of wier lijken voor altijd in de raadselachtige diepte zijn verdwenen.
Zij denken aan den tijd toen er nog geen hotels en geen villa's stonden, toen de pootjesbadende dagjesmenschen en de chique badgasten zich nog niet van het dorp meester gemaakt hadden, toen het dorp nog van één groote armoedige familie van jutters, schelpenrijders en visschers was.
Weet je 't nog, zeggen zij tegen elkaar, dat je voor 't eerst naar zee ging, als jonge brani, met je bultzak en je laarzen op den rug en dat je geen tijd had om zeeziek te worden omdat je met klappen en vloeken van je kooi naar 't dek en van het dek naar je kooi moest.

Weet je 't nog, dat je een zooitje visch thuis bracht, visch, die nooit meer zoo heerlijk gesmaakt heeft als toen je ze voor 't eerst zelf had gevangen.
Weet je 't nog van dien schipper, dien stuurman, die schepen waarmee je gevaren hebt, waarop je van alles en nog wat beleefd hebt.
Weet je 't nog hoe gauw je genoeg begon te krijgen van dat zware, levensgevaarlijke werk, waarbij je altijd arm bleef, hoe je probeerde iets aan den wal te krijgen, wat bijna nooit lukte, en hoe je noodgedwongen, nauwelijks thuis met den trawler, maar weer naar boord trok voor een volgende reis.
Weet je 't nog hoe na de verschrikkingen van eiken nieuwen storm de angst voor de zee gegroeid is, hoe je trouwde en hoe je vrouw en later je kinderen afscheid namen, als de tros werd los gesmeten terwijl de stormballen geheschen waren, hoe ze meeliepen tot het uiterste eindje van de pieren en zwaaiden en goede reis riepen tot ze je niet meer zien konden.
En hoe de vrouw, als je behouden weer thuis kwam, van haar angst vertelde, van de vele slapelooze nachten als de stormwind het huisje schudde en de luiken deed rammelen, als de kinderen schreiden en als een bede omhoog steeg, een bede, die een angstkreet was : O God, spaar het leven van hem, die ons alles is!
En hoe ouder je werd, hoe meer je aan dat gezin hechtte, des te meer ging je denken aan alles waarmee je in jeugdigen overmoed gespot had. Dan ging je met steeds grooteren tegenzin aan boord en je dacht in moeilijke oogenblikken aan hen, die achterbleven en die misschien tevergeefs zouden wachten.
Weet je 't nog van die schipbreuken, van die wonderbaarlijke reddingen dat je terug kwam toen niemand je meer wachtte.
En datje zelf in de reddingsboot hebt gezeten, in nacht en ontij, toen 't vroor, dat 't kraakte, dat je mannen en jongens bevrijd hebt uit touwwerk van wrakken, waarin ze half bevroren vastgeklemd zaten en dat je ze aan land gebracht hebt vóór het te laat was.
De oude hoofden met de gelooide rimpelhuiden en de witte schippersbaardjes knikken. De nog scherpe oogen turen over het water en zoo nu en dan wijst een blauw-door-aderde hand naar de kim waar een zwart puntje zich tergend langzaam voortbeweegt of waar een nevelig vlekje een rookpluim verraadt.
Ze kauwen en turen en even later weten ze wat het is. Het is een vrachtboot of een trawler, het kan de Y. M. nummero zooveel zijn, die moet vandaag of morgen binnenkomen. Daar zit Wijker op of Glas of Prins of Krab, die kan dus vanavond weer in het dorp terug zijn of misschien mogen ze met een vlet hier van boord als ze overmorgen weer moeten varen.
Dan wijst de eene oude in de richting van den vuurtoren. Er is slecht weer op komst, het waarschuwingssein is geheschen, ze zullen misschien net op tijd binnen zijn. De zon duikt weg achter een grauwe wolk, zand en zee krijgen een anderen tint, vrouwen in roode en witte mantels en kinderen met schopjes en emmertjes verlaten het strand, de menschenstroom gaat over de trap van het Badhotel in de richting van het dorp.
Verlaten ligt weldra het strand, waar mannen op bloote voeten de stoelen bijeendragen en een sjokkend paard de badkoetsjes dieper naar land trekt tot aan den voet der massieve duinen.
De wind steekt op, het wordt kil en de oude havelooze mannetjes zetten de kragen van hun jekkers op en dalen stoksteunend het duin af tot achter de breede palenrij waar tien, twintig van die gelooide zeerobben, allen van hetzelfde type, bijeen staan en pruimend naar het water kijken.

Een heeft een kijker en tuurt. De zee bevalt hem niet, de wind zit in den verkeerden hoek, het kan wel eens spoken vannacht.
Een vrouw, de bonte schort beschuttend tegen de hals gedrukt, voegt zich bij hen. Haar man of haar zoon is nog buiten. Zij kunnen vanavond binnenkomen of misschien morgen.
Zij behoeft het niet te vertellen, zij weten het allen. Het schip is nog niet gepasseerd. De golven steken haar koppen op, haar spel wordt woester. In massieve gelederen komen zij op het strand af en maken de grens van land en water tot een schuimige vlakte.
De zee, de onberekenbare, die in het gouden zonlicht in haar zacht deinend water de baders gewiegd heeft, begint nu haar waren aard te toonen.
Waar is het land, dat haar, de machtige, stuiten durft, waar is de kust, die de kracht van haar golven durft weerstaan!
Zij zet haar tanden in het zand en laat weer los.
Het is te sterk, haar kracht vervloeit op de breede vlakte, maar ergens, ergens zal toch een zwakke plek moeten zijn, waar zij met een forschen stoot doorheen zal kunnen breken.
Zij heeft er al honderden jaren naar gezocht, zij heeft het land geleidelijk terug gedrongen, zij is hier en daar er in geslaagd een brok van strand en duin weg te happen, zij is een enkele maal triomfantelijk door dijk of dam gebroken en heeft de straten daarachter overstroomd, maar na elke uitbarsting is de storm weer uitgeraasd, heeft de eb het water terug gezogen.
En de mensch heeft zijn dijken verbreed en verzwaard, de duinen beplant en de gaten gedicht.
Het is een eeuwigdurende strijd waarin de mensch de sterkste blijkt.
Maar nooit geeft de zee dien strijd op. Eens, eens zal het haar moeten gelukken den weerstand te breken.
Het wordt avond en nacht. Krachtiger wordt de wind, sterker de golven. De stormwind loeit en de zee schudt met reuzenkracht aan de steenen borstwering van den dijk, die, waar de duinenreeks onderbroken wordt, als een beschermende arm voor het land gelegd is. Zóó hoog kan de stormwind de golven niet opzweepen, met zooveel geweld kunnen zij niet neerkomen of de zware steen vangt ze op en breekt haar
beukende krachten. Een wolk van schuimspatten stuift op en het lamgeslagen water vloeit machteloos over de ruwe steenen naar zee terug om aanstonds weer mee gevoerd te worden door een volgende golvenrij, een nieuwe mokerslag van de zee, die in eindeloos geduld haar prooi blijft bespringen en de zwakke plekken zoekt waar het misschien eens gelukken zal, dat steenen pantser te doorbreken om zich op het machte-looze land te kunnen werpen.
Dan is er angst in de kleine huisjes achter den dijk, in al die schamele krotjes waar de stormwind op de luiken bonst en aan de daken rukt tot de pannen er af vliegen. Wie daar binnen zitten, zijn betrekkelijk veilig, maar hoevelen mankeeren er hier, mannen en jongens, vaders en zoons, die buiten zijn, op een scheepje, dat als een stukje speelgoed door een golf wordt opgeheven, die het dadelijk daarna verraderlijk laat vallen.
De zee heeft het land tevergeefs besprongen, de menschen hebben de dijken te hoog en te sterk gemaakt, welnu, de menschen zullen er voor boeten.
De zee heeft er heel wat in haar macht gekregen die het gewaagd hebben in haar gebied door te dringen.

Zij zullen boeten voor allen.
Als de kat met de muis speelt de zee met de schepen, gooit ze op en neer, wentelt ze, werpt er haar golven overheen, slaat roer en masten weg en drijft ze in toomelooze vaart naar de verraderlijke zandbanken.
Dan zien de wachters op den vuurtoren diep inden nacht de vuurpijlen omhoog schieten, dan vangen de radiostations het noodsein op: S. O. S. save our souls, redt onze zielen! De kracht van den wind neemt toe, de angstige badgasten kruipen nog dieper onder de beschuttende dekens, maar buiten klinkt een haastige stap van zwaar belaarsde voeten. Dan bonken ruwe vuisten op de deuren van schamele woningen en de mannen daar binnen, voorzoover zij nog niet gereed zijn, drukken zich de Zuidwesters op het hoofd, schieten hun oliejassen aan en rukken zich los van schreiende vrouwen en kinderen.
Ieder kent zijn plicht, ieder weet zijn taak. Zwarte gedaanten brengen de reddingsboot door den storm tot in de schuimende golven.
Klaar? Voort dan, het groote zwarte graf in, voort dan in dien heksenketel naar het schip dat gekraakt wordt, naar het wrak, dat nog boven water steekt en waarop mannen in waanzinnige angst naar redding uitzien.
De zee staat op het punt haar prooi te verslinden.
Wie zal het wagen haar die te ontrukken!
Die mannen in dat notedopje? De zee zal er even mee afrekenen. Ze gooit haar golven er over, maar de boot verrijst en schudt het water van zich af. Ze tilt ze huizenhoog en laat ze vallen, maar de boot blijft drijven en de mannen die zich daarop waagden zetten de tanden vaster op elkaar.
Met zeemanskunst de zwaarste slagen ontwijkend, nu eens op, dan weer onder het water, gaat het naar het wrak waar schreeuwende menschen aan de grijpende klauwen der zee trachten te ontkomen.
Dan volgt het levensgevaarlijke werk der redding, het langs zij komen, het overnemen van de bemanning waarvan een enkele wel eens mis springt en in den zwarten afgrond verdwijnt.
Hoe menige reddingsboot is uitgevaren waarvan de bemanning nooit teruggekeerd is. Denk aan de “Prins der Nederlanden”, denk aan de tallooze lijken, die in verloop van jaren, als de storm was uitgeraasd, door de zee achteloos op het strand werden geworpen, die zij dood en verminkt terug gaf, als een waarschuwing, dat het zóó met den mensch gaat, die het waagt haar een prooi te ontrukken.
Maar altijd staan weer anderen gereed en meestal slagen die dappere kerels er in het wrak te naderen en de schipbreukelingen er af te halen.
Dan komt de boot terug. Mannen en vrouwen, den storm trotseerend, hebben vanaf duin of dijk haar duikelend licht al van verre gezien. Goddank, de mannen zijn behouden en de gang naar huis wordt een ware triomftocht van redders en geredden.
De kranten verspreiden het nieuws tot ver over de grenzen, de Reddingmaatschappij, zelf noodlijdend, geeft een gratificatie en een medalje. Een oogenblik is heel Nederland vol bewondering voor de helden, maar elke dag brengt nieuwe gebeurtenissen en na weinige dagen is een daad van moed en zelfopoffering weer vergeten.
Dan komt voor die dappere kerels de oude dag en de nijpende armoede.
Oud en stram, krom getrokken door de jicht, kunnen zij niet meer werken. Zij worstelen met kou en ontbering, zij leven van een stukje wrakhout, dat de zee voor hen aanspoelt. Zij zijn vergeten wie zij gered hebben. Die lieten nooit iets van zich hooren, wellicht zijn

zij dood en als zij nog leven zijn ze ook oud en arm en machteloos om te helpen. Wie denkt er nu nog om de armlastige oudjes?
Hun gebarsten kacheltjes geven geen warmte meer, zij eten als er wat te eten is, zij hebben meer medaljes dan guldens.
Voor hen, die den strijd noodgedwongen moeten opgeven, spoelt de zee geen wrakhout meer aan.
Zij zijn zelf tot wrakhout geworden, wrakhout op de levenszee, havelooze mannetjes, die des winters de kragen van hun versleten jekkers wat hooger optrekken en zomers steunend op hun stokken, bescheiden uitwijkend voor de rijken der aarde, naar het duin scharrelen om er met lotgenooten over de eindelooze vlakte te turen en aan het verleden te denken.
Een enkele vindt een onderkomen in een stichting, een minder gelukkige hokt in een krotje tot de verlossende dood komt.
De actie van het Dorus Rijkers-fonds is mij sympathiek omdat zij beoogt den mannen het leven dragelijk te maken als zij, oud en arm, op de liefdadigheid van hun landgenooten zijn aangewezen.
De eer van ons volk is er mee gemoeid deze dapperen niet aan hun lot over te laten. Geeft met milde hand opdat een eereschuld kan ingelost worden, steunt het Dorus Rijkers-fonds en doet het spoedig opdat de hulp voor velen dezer oude stakkerds niet te laat komt.
Alkmaar. TJEERD ADEMA.

Scheveningen.

's-Gravenhage, 22 Februari 1929.
Aan den Heer HENRI TER HALL,
R ij s w ij k (Z.-H.).

Gaarne voldoe ik aan het tot mij gerichte verzoek om een bijdrage te leveren voor het werk "Helden der Zee", teneinde de daden van een 3-tal redders, inwoners van de gemeente 's-Gravenhage, aan wie zoo vele gezinnen het behoud van hun vader, zoon en broeder danken, blijvend aan de vergetelheid te ontrukken.

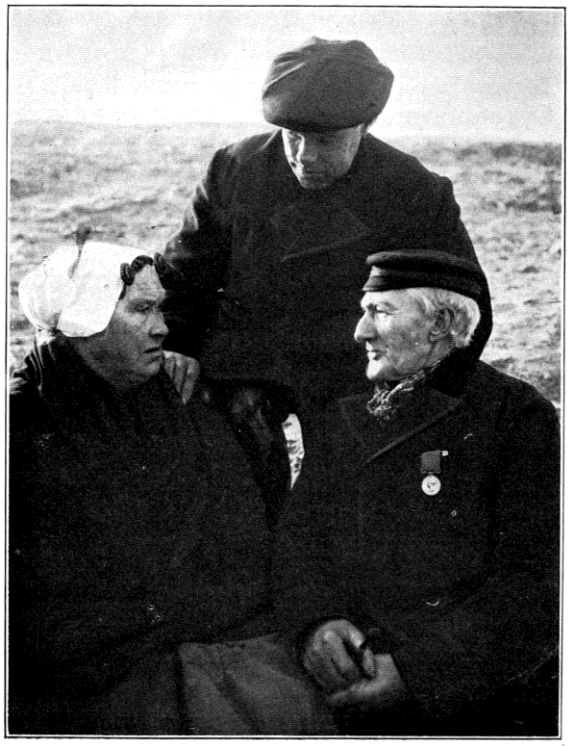

J. van Duin, Scheveningen

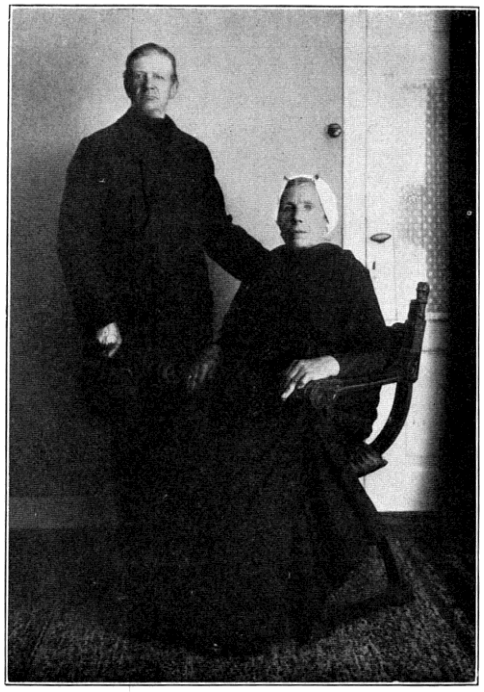

Lien Bruin, Scheveningen

J. van Duin, geboren 1844, heeft deelgenomen aan de reddingen van de bemanningen der schepen: "Zeemanshoop" in 1881, "Mary" in 1882, "Benavon" in 1889, "Pieter en Jacobus" in 1891, en aan een poging tot redding der bemanning van de "Ango" in 1888.
C. J. Klaassen, geboren 1855, heeft te Den Helder deel genomen aan de reddingen van de bemanningen der schepen : "Binger" in 1883, "Chepica" in 1885, "Renown" in 1887, "Caroon" in 1889, "Express" in 1893, "Wandle" in 1893 en aan de pogingen tot redding van de bemanningen van de "Grace Westel" in 1879, "St. Jan" in 1879 en "Maipo" in 1897. Te Scheveningen werkte hij mede aan de reddingen van de bemanningen van de "Ingeborg" en van de "Vrouw Maria", beide in 1913 en aan de pogingen tot redding van de bemanningen der "Victorine", "Sch. 46", "Maria Johanna" en "UK 72", alle vier in 1908.
L. Bruin, geboren 1857, heeft op 22 November 1903 deel genomen aan de redding van een gedeelte der bemanning van het nabij de wandelpier te Scheveningen gestrande Oostenrijksche barkschip "Henriette".

De Burgemeester van 's-Gravenhage,
J. PATIJN.

Kees Klaassen.

C. J. Klaassen, Scheveningen

Op een avond, toen de sneeuw ons om de ooren joeg en de koude wind Scheveningen tot een onherbergzaam-oord maakte, belden wij aan bij een eenvoudig benedenhuisje in de Korbootstraat, waarvan het naambordje op de deur als bewoner vermeldde: C. J. Klaassen.

Weinigen zullen er in Den Haag en Scheveningen zijn, die niet weten wie Klaassen uit de Korbootstraat is. Maar voor hen, die nog nooit met hem kennis gemaakt hebben willen wij vertellen, dat Klaassen behoort tot de "Helden-der-zee", dat hij eens was de trouwe metgezel en helper van den "koning der redders", Dorus Rijkers en dat hij zelf niet minder dan ruim 500 menschen van een verschrikkelijken dood in de golven heeft gered.

Schipper Klaassen ... de stoere onversaagde redder! Meer dan 40 jaar is hij op de reddingsboot geweest, 22 reddingen heeft hij geleid, ja, hij mag met recht gerekend worden tot de groote zonen van het Nederlandsche volk.

En een volk is groot, dat zijn groote mannen weet te eeren!

Is het kleine Nederlandsche volk ook hierin groot geweest?

* * *

Na deze korte inleiding keeren wij terug tot het huisje in de Korbootstraat. Een juffrouw deed ons open en op onze vraag of Klaassen thuis was, zeide zij: "Hij zit juist een boterhammetje te eten".

In de achterkamer zat schipper Klaassen zijn avondboterhammetje te eten, natuurlijk ... met een vischje erbij! Wij vertelden hem, dat wij hem een bezoek kwamen brengen in opdracht van den heer Henri ter Hall.

"Maar eet eerst uw vischje op. Wij hebben den tijd en wachten wel even!"

Daar wilde Klaassen echter niet van hooren.

Hij schoof zijn bord op zij : "Nee, menheer, ik ben al klaar. Want voor menheer Ter Hall doe ik alles, weet u!"

En al spoedig waren wij in een druk gesprek gewikkeld. Veel van wat Klaassen ons vertelde, is door verschillende publicaties reeds bekend geworden. Enkele markante trekjes mogen echter hier nog naar voren gebracht worden.

“Ja, ik ben nu 74 jaar” — zoo vertelde hij ons — “en nog steeds goed gezond! Da’s ’n zegen, menheer, waar ik niet dankbaar genoeg voor kan zijn. Natuurlijk ben ik wel eens verkouden, maar dat telt niet mee”.
“En het been, Klaassen? Hoe gaat het daarmee?” vroegen wij, wetende dat hij voor eenigen tijd zijn been gebroken had.
“O jé, heelemaal weer in orde. Er komt allemaal jong vleesch op,” antwoordde de grijsaard met een guitige uitdrukking op zijn gezicht.
“Ja, verbeeld u”, interrumpeerde de dochter, “vader wil morgen nog op de schaats. Stel u voor — een man van 74 jaar ...”
“Nou, nou,” kwam vader kalmeerend tusschenbeide, “zoo erg is dat toch niet! En dan, menheer, in mijn jonge jaren heb ik er heel wat aan gedaan. In Nieuwediep heb ik menig prijsje met schaatsenrijden weggehaald. Soms wel uit 300 deelnemers. Maar wat wou u nou eigenlijk over mijn reddingen weten?”
“Vertel er maar van, wat je weet, Klaassen. Dan zullen wij wel uitzoeken, wat er van gepubliceerd wordt”.
Klaassen stond op en ging naar de kast, waar hij zijn Zondagsche, blauw-lakensche jas voor den dag haalde, waarop al zijn onderscheidingen en eere-teekens bevestigd waren.
En terwijl zijn hand liefkoozend over de medailles gleed, doemde weer de herinnering aan vervlogen dagen bij hem op en begon hij te vertellen, te vertellen zóó, dat wij ingespannen luisterden. Want hij vertelde als een geboren causeur, onderhoudend, met geestige uitdrukkingen nu en dan zijn verhaal kruidend.
“Dit is de medaille voor de redding van de “Renown” in 1887. Daar hebben wij drie dagen aan gewerkt. Dorus Rijkers had de leiding. Mijn eerste redding was het niet. Want toen ik 20 jaar was, had ik de bemanning van een schoener al van de boot gehaald. Daar heb ik ook nog een boot bij verspeeld.
En mijn laatste redding is in 1922 geweest. Toen was de “Irma” vastgeloopen. Niet alleen de menschen, maar ook het schip heb ik toen kunnen redden. Van de Belgische Regeering kreeg ik toen een mooi inktstel in den vorm van een koperen bel.” Klaassen draait zich om en neemt het souvenir van een tafeltje, waarop het als een sieraad pronkt.
“Ja, ze vonden het toen allemachtig flink, dat ik ook het schip had weten te behouden.”
Zoo ging Klaassen al de medailles één voor één na.
Voor 25 jaar is hij naar Scheveningen verhuisd.
“Toen ik hier pas was ging er een bom tegen de pier op en de boot raakte stuk. Er waren geen liefhebbers om met de reddingsboot te varen en toen kwam men bij mij
om te vragen of ik eens wilde kijken wat er aan te doen was. Ik had toentertijd een fiksche vlet en na eenige moeite had ik voldoende menschen bij elkaar en gingen wij op de bom af. Even later had ik ze allemaal op den kant. Een kwartier later was de heele bom weg. Toen was ik hier in Scheveningen plotseling “puur een zeeheld”, ’s Middags zit er wéér een bom tegen de pier. Ik zeg: Blijft dat hier zóó? Laat de reddingsboot toch varen, want ik heb al averij aan mijn vlet van vanochtend. Werkelijk ging toen de reddingsboot in zee. ’k Weet nog goed, dat een politie-agent ook meeging. Eenigen tijd later werd er tegen mij gezegd : Jij kunt schipper worden op de reddingsboot. Veel zin had ik er wel eerst niet in, maar ik heb het toch gedaan en 12 jaar ben ik het geweest.”
“En kan je het nu nog al de laatste jaren schikken, Klaassen?”
“Ach, menheer, wat zal ik u zeggen. Er zijn menschen, die het nog beroerder hebben.”

“Maar er wordt nu toch eenigszins voor je gezorgd, niet waar! Je hebt toch je uitkeering uit het Dorus Rijkersfonds en je f 4.— van het Broederschap in den Nederlandschen Leeuw”.
“Nee menheer, da’s abuis! Bij mijn gouden bruiloft kwam de Minister en zei, dat de Koningin mij benoemd had tot broeder in den Nederlandschen Leeuw. Dat gaf alle weken f 4.— en mijn vrouw en ik waren er erg blij mee, want ’t was hard, hard noodig. Maar wij hebben er niet veel pleizier van gehad, want toen zei het bestuur van het Dorus Rijkersfonds, dat nu de wekelijksche uitkeering van het fonds ophield. Dus schoot ik er niks, heelemaal niks mee op. Dat kan toch nooit de bedoeling van de Koningin geweest zijn; nietwaar! Als ik het eene krijg, maar daardoor het andere moet missen, blijf ik nog dezelfde.
Ja, menheer, geldzorgen is verschrikkelijk op je ouden dag. Stel je voor, dat de Koningin het eens wist: haast geen schoenen om aan te trekken en wel broeder in den Nederlandschen Leeuw! Dat gaat toch niet”.
“Och, menheer,” viel zijn dochter weer in, “als u eens alles wist. . . . Wij hebben
het medegemaakt, dat vader ’s avonds half tien krom en kreupel van het strand terug kwam, waar hij aan de badgasten bootjes verhuurde. Ja, menheer, dat was wat! Op zoo’n leeftijd nog op het strand te moeten ploeteren! En het moést wel, want vader moest toch voor den winter zorgen. En dan met een blinde vrouw! Wij hadden ook niets aan ons leven, daar wij moeder niet alleen konden laten als vader op het strand was”.
“Nu is mijn vrouw gestorven, menheer, ’t Is juist ongeveer 4 weken en Vrijdags komen mijn beide dochters dan om het huis wat schoon te houden. Dan moet ik voor kok spelen. De overige dagen doe ik het natuurlijk ook. Dan kook ik maar een aardappeltje en een vischje... Ik deed het vroeger ook al. Och ja, hoe gaat het met een ziekelijke vrouw! Zoo scharrel ik maar in m’n eentje rond. Ik kijk eens wat bij de haven en aan het strand, ’t Gaat wel niet altijd precies zoo als je wil, maar je moet je leeren schikken. Nu mijn vrouw dood is, krijg ik nog minder ouderdomsrente ook! Vroeger, toen ik nog schipper was, ging de Koningin wel eens met me varen op de boot en de prins ook. En als de Koningin in Scheveningen was en Zij zag me, hield Zij mij gewoon op straat aan. Ja, ja, de Koningin kent mij wel! En de oude Koningin ook. Met haar gouden feest heb ik aan de Koningin-Moeder een reticule-taschje gestuurd, dat ik zelf geknoopt had. De oude Koningin was er beslist mee in haar schik want ik heb een hartelijk briefje terug gekregen”.
Met een trotsch gezicht liet de oude zee-rob ons een schrijven zien, dato 22 Januari 1929 van den kamerheer van H.M. de Koningin-Moeder waarin deze den dank van Hare Majesteit voor het geschenk over bracht.
“Jammer, dat vader het niet lezen kan. Hij denkt er nog wel eens over om lezen en schrijven te gaan leeren bij den meester, maar daar zal wel niets van komen”.
“Ja, menheer — al zijn de letters zoo groot als een huis, ik kan ze niet lezen. Och, ja, vroeger kwam daar zoo veel niet van. Als jongen moest je op de boot een beetje koken, een beetje aan het roer staan en een beetje uitkijken. Dus voor lezen en schrijven bleef er weinig tijd over”.
Nog heel veel vertelde Klaassen ons. Het bestek van dit artikel laat echter niet toe alles uitvoerig te vermelden.
Laat dit genoeg zijn om te begrijpen, dat er in Scheveningen een man woont, waar talloozen, over de heele wereld verspreid, hun leven aan te danken hebben.
En Klaassen is één van de velen!

“Ja menheer! Er zijn nog redders genoeg langs onze kust, op Terschelling en Ameland en andere plaatsen, die ziekelijk zijn en haast geen been meer kunnen verzetten. En zij moeten van één of twee gulden in de week rondkomen! En die menschen hebben het even goed verdiend als Dorus Rijkers en ik! Je behoeft werkelijk niet voor je plezier oud-redder te zijn, menheer ...
Wij begrepen het. Zelf heeft hij groote moeite rond te komen van het kleine vaste inkomen, dat hij heeft. Vooral nu reeds sinds lang alle bijverdiensten hebben opgehouden.
Maar toch dacht hij nog aan die mannen, die met hem in de ure des gevaars den dood in de oogen hadden gezien en die het nóg slechter hadden!

* * *

Het zal wel duidelijk zijn, dat groote eenvoud een van Klaassen’s deugden is. Mogen wij dit nog met enkele voorbeelden demonstreeren.
Toen het echtpaar in 1927 z’n gouden bruiloft vierde en Klaassen bij die gelegenheid het eeremetaal van de Broederschap van den Nederlandschen Leeuw door Minister Van der Vegte, namens de Koningin op de borst werd gespeld, klapte hij in de handen als een kind, terwijl moeder Trijntje’s oogen vol schoten.
Als dankbetuiging breide de kinderlijk eenvoudige man een net voor H.M., welk “tassie” heel goed was om boodschappen mee te doen met Juliaantje! De Prinses stuurde hij een gebreid “saaltje” (shawl) dat zij dan kon dragen!
Zóó doodeenvoudig en tevreden waren de oudjes, dat, toen de heer H. ter Hall ze eens ging polsen over een geschenken-verlanglijstje, beiden zeiden, eigenlijk niets noodig te hebben. En dat... terwijl hun huisje een o, zoo schamel en versleten inventarisje bergde!
Het was moeder Trijntje, die achterbleef met acht kleine kinderen, als de baas gehaald werd bij nacht en ontij, om de kokende zee in te gaan en menschen aan den dood te ontrukken en ... zijn eigen leven op het spel te zetten.
“Het moèt!” zeide Trijntje dan, al dacht ze aan het lot, dat haar en haar groote gezin zou treffen als de kostwinner eens niet terugkeerde ...
Henri ter Hall heeft bij gelegenheid van het gouden huwelijksfeest een boekje geschreven “Klaassiana”. Op de laatste bladzijde laat de schrijver moeder Trijntje aan het woord, als zij vertelt, hoe Klaassen naar Scheveningen is gekomen. Wij nemen het hier over.
“Me kinders”, zoo vertelde Klaassen’s vrouw, “hadde niks anders as ’n stuk oubakke brood, dat haalde ik voor den hond — begrijp U — we hadde geen hond, maar onze arremoei gong niemand an. We hadde van meheer De Niet ’n woning hier gekregen voor 3 gulden huur in de week. Ja, meheer, dat kreeg ik omdat me huurboekje, een van 9 en een van dertien jaar uit Den Helder, zoo goed ware, geen cent skuld. We hadde ’n huis, maar onze spullen ware in ’t spoor zoo verrinneweerd en geen geld voor ’n gordijntje, ’t was arremoei”.
Zoo kwamen ze in Scheveningen aan.
Ja, eenvoud, bescheidenheid en tevredenheid zijn drie der vele deugden van onze stoere kustbewoners.
Maar ... als ze eens klagen, over hun levensomstandigheden, ja, dan kunt gij er verzekerd van zijn, dat de nood hoog gestegen is.
Bedenk dit eens, Volk van Nederland, wanneer gij dit boek gelezen hebt.

En breng dan een eeresaluut aan Holland's onverschrokken zeerobben èn aan hun dappere vrouwen, die hare mannen tot hun verheven daden van menschlievendheid in staat stellen!

HULDE!

Gij, Vrouwen onzer kustbewoners,
Zoo sterk in tijden van gevaar,
Gij toont zich waardige nazaten
Van Kenau Simonsz. Hasselaar!

Zee-leeuwen.

Wij mogen Nederland een gelukkig land noemen, dat sinds jaren her kan wijzen op mannen, op helden, die met niets ontziende toewijding — ja, al gaat het ook helaas! ten koste van hun leven, zich in de reddingsboot begeven, om in nood verkeerende schepelingen te trachten te behouden. — Donker moge de nacht zijn, en woest de zee, schijnbaar onbereikbaar het doel, dat men beoogt, toch aanvaardt men blijmoedig den kamp tegen de woeste baren en hemelhooge zeeën, vertrouwende op geen menschelijke hulp, maar in het hart het lied:

"Bange stormen mogen woeden
" Alles om mij heen zij nacht,
"God, mijn God kan mij behoeden
"Houden over mij de wacht."

En als het moet:

"Door een nacht, hoe zwart, hoe digt
"Voert Hij mij in 't eeuwig licht".

Het is geen wonder, dat ons Nederlandsch volk meeleeft met het zeevolk en als het in zijn reddingsbrigade diep getroffen wordt, voor de nagelaten betrekkingen der zeehelden op prijzenswaardige wijze offert, wat het kan, om iets te doen om het leed van weduwen en weezen te verzachten. Zoo ziet men het ook nu, waar kan geconstateerd worden, dat een half millioen gulden werd gegeven voor hen die hun dierbaren betreuren die kortgeleden in de nabijheid van onze kust omkwamen.
Als wij denken aan die omgekomen reddingsbrigade van Hoek van Holland, slaan wij onwillekeurig een blik rondom ons, en ontwaren in onze eigen omgeving ook nog mannen wier namen wellicht zijn vergeten, maar die desniettegenstaande onafscheidelijk verbonden zijn en blijven aan reddingstochten ter zee waarvan de annalen van ons Nederlandsch zeewezen, maar ook die van het buitenland, met eere gewag maken.
Wij voelen behoefte om aan die feiten thans eens te herinneren. Zij die daarin betrokken waren hebben aanspraak op onze waardeering, en voor zoo ver zij nog in leven zijn, is het ook niet uitgesloten dat hun levensomstandigheden van dien aard zijn, dat financieele steun in hun ouderdom alleszins zou gerechtvaardigd zijn. Uit mijn eigen omgeving wil ik trachten U iets mede te deelen aangaande enkele
van die zeerobben die vaak nog terugdenken aan hun reuzeworsteling tegen — en hun overwinning op — het geweld der woeste golven tot behoud van het leven van
een tal van in angst en nood verkeerende schepelingen.
L. Spuy. Allereerst wil ik Uw aandacht vestigen op een oud man van 83 jaren, geboren in Pernis, 19 Juni 1845. Als jongen van 6 jaren ging Louwrens Spuy met zijn vader op een visschers- vaartuig mee naar zee om garnalen te vangen.

Toen zijn familie naar den Briel verhuisd was, is dit vaartuig, met zijn kloeke bemanning, menigmaal een reddingsboot geweest. Twintig jaren voer Spuy op eigen schuit den Briel uit en in. Vijf en veertig jaren lang voer hij op den blazer M. A. 78 van uit Maassluis. Nadat Benjamin Weltevreden, thans nog wonende te Hillegersberg, schipper op de reddingsboot werd, was Spuy daarmede aan verbonden. Men kon er wat mede verdienen en hoe gering ook, men versmaadde dit niet.

L. Spuy, Maassluis

Dat er in al die jaren heel wat is voorgevallen behoeft niet te worden betoogd. Zoo moeten wij ons dus beperken en willen slechts enkele bijzondere feiten memoreeren waarbij inzonderheid zijn verdiensten zijn uitgekomen, zoomede die van Anthony Borstlap, geboren te Den Briel, 15 Januari 1850, thans gepensionneerd tonnenlegger van het Ned. Loodswezen, mede wonende alhier.

A. Borstlap, particulier tonnenlegger te Den Briel van 26 Juni 1877 tot 31 December 1884, te Maassluis van 1 Januari 1885 tot 31 December 1891, vervolgens bij het Loodswezen van 1 Januari 1892 tot 1 Juli 1922.

Het was den 13 Januari 1879, dat te Den Briel het verontrustend bericht werd ontvangen uit Hoek van Holland, dat het stoomschip "Groningen" van de Rotterdamsche Lloyd, van uit Antwerpen komend, waar het gedokt had — op de gevaarvolle Maasvlakte was gestrand. Een zware storm uit het Noord-Oosten, vergezeld met een hevige sneeuwjacht beroerde de zee. Desniettegenstaande ging de Reddingsboot uit, bestaande uit 5 matrozen en 2 schippers (waarvan er een bevel voerde). Het was een zware onderneming, want daar de vlakte zoo groot is, wist men niet waar het schip lag. Daarbij kwam, dat men des avonds ten 8 uur uitvoer, wel met helder weer, maar toch met sterke vorst. De wind begunstigde de vaart en men vond weldra bij Oost-Voorne, nabij het Zeeburghuis, het schip. Aan bakboordzijde daarvan liet men een anker vallen, daar de zee aldaar het kalmste was en zocht met een tros verbinding met het schip te verkrijgen. Met vast beraad en weinig drukte kreeg schipper Spuy dit gedaan. Het gezicht op het schip was sprookjesachtig. Het leek een tafereel van de overwintering van Willem Barends op Nova- Zembla, aangezien de jollen van het schip die in de davids hingen, door ijs en kegels omkleed, totaal onbruikbaar waren geworden.

A. Borstlap, Maassluis

Behalve de reddingsboot kwamen tot hulp nog opdagen sleepbooten van L. Smit & Co. en de "Frans Naerebout" (transportschip van het Loodswezen). Tengevolge van de hooge zeeën konden deze vaartuigen niet op zijde van het schip komen. In twee gedeelten wist de reddingsboot het klaar te krijgen de equipage, bestaande uit 40 koppen, waaronder ook een vrouw was — die voor haar genoegen met

het schip was medegegaan — te redden en veilig te brengen aan boord van de “Frans Naerebout”.
Toen men de redding had volbracht, werd de terugreis aanvaard, doch waar men den eersten tocht geenerlei ijs had ontmoet, daar was nu onverwacht de rivier overdekt met ijs en was getijde en wind zoo sterk, dat men besloot bij den koepel van Zeeburg te landen. In de woning van den strandvonder werd men gastvrij ontvangen, verkwikt en geherbergd. Bij toerbeurt werd toezicht over de reddingsboot gehouden door een der mannen die zich tegen de strenge koude trachtte te beschutten. Den volgenden dag den 15en Januari besloot men den tocht naar huis voort te zetten. Na zich te goed gedaan te hebben aan koffie ving men den moeilijken tocht aan. Niettegenstaande de worsteling om door het drijf ijs te komen, kwam men na veel zwoegen en tobben om 1 uur n.m. de haven van Den Briel binnen. Een tweede tocht naar het schip moest spoedig ondernomen worden toen men het schip wilde doen vlot brengen. Weldra bleek, dat de toestand van het vaartuig zulks niet toeliep zoodat men moest besluiten het schip te onttakelen en de goederen naar Hoek van Holland te transporteeren. Dagelijks werden met sleepbooten en de reddingsboot, de noodige arbeidskrachten tot dien arbeid aan boord van het schip gebracht of naar Hoek van Holland terug gevoerd. Tenslotte werd de “Groningen” als wrak verkocht en bij laag water worden nog resten van het gestrande schip zichtbaar.
Een ander merkwaardig werk van redding geschiedde met betrekking tot de bemanning van de “Yoxford”. Dit Engelsch stoomschip, metende 1209 ton en met 22 man equipage bemand, kwam van Reval met een lading graan. Het was voor Rotterdam bestemd en had op haar reis zware stormen en hooge zeeën te doorstaan. Het was geen wonder, dat door het slingeren van het schip de lading was verplaatst naar eene zijde. Dit schip kwam den 28en November 1892 voor den Waterweg en waar men tengevolge van den storm geen loods kon krijgen, meende de gezagvoerder de “Mascotte” te volgen, doch ziet, op eenmaal brak het roer. Dientengevolge baatte noch het beleid van den kapitein, noch de kracht der machine. Aan het vervaardigen van een noodroer viel onder de omstandigheden niet te denken en geen wonder, dat het schip weldra strandde op de allergevaarlijkste banken van de Maasvlakte. Direct werd het onheil naar Maassluis bericht, daar de te Hoek van Holland gestationneerde reddingsboot geen hulp kon bieden.
Onder aanvoering van L. N ie man ging men van uit Maassluis op redding uit met een groote schokkerschuit, z.g. “blazer”, die zwaarder gebouwd en van een sterk hoog dek en twee masten voorzien was. Weldra kreeg men het schip in zijn benarde positie in het oog. Het vaartuig zat op 8 vadem diepte. Het volk was in het want gevlucht en had de noodvlag in top geheschen. Het zat waar enkele jaren te voren
de “Little beek” verging. — Daar de “Yoxford” met zijn kop in den wind en zee zat, viel de redding niet anders te bewerkstelligen dan langs het achterschip. Een lijn die van het schip werd geworpen, werd door L. Nieman gegrepen waardoor het contact met den blazer was verkregen. Groote zeemanschap eischte het zonder ongelukken allen te helpen. Na groote inspanning gelukte het de 22 man met hun kapitein Thompson in den blazer op te nemen en in een goed uur was deze zware en gevaarvolle arbeid volbracht. Op het oogenblik dat Nieman de tros wilde losmaken, ontdekt hij echter, dat de noodvlag nog op het schip in top is; anderen te wagen aan zulk een tocht, mag niet en nadat enkele hooge zeeën over hem heen zijn gegaan, springt hij op het schip en haalt met groot gevaar voor zijn leven de vlag neer. Daarna kwam de moeilijke taak voor

schipper Spuy, die met kloeke vastberadenheid en grooten moed over de gevaarvolle Maasvlakte moest komen om trotseerende zee en storm de geredden veilig in Maassluis te brengen. Door de gevaarlijke geulen bij Den Briel, door de afdamming van Rozenburg heen, kwam men in den avond te Maassluis. Den geheelen tocht hield schipper Spuy het roer krachtig vast en geleidde den blazer zoo door de gevaarvolle kreeken in de veilige haven van Maassluis.
Aldaar werd aan de verkleumde menschen een warme drank geschonken. Toen zij wat verwarmd waren, greep kapitein Thompson de gelegenheid aan om de redders hartelijk dank te zeggen. Toen men Nieman wilde ronddragen wilde hij daarvan niets weten, maar zeide: "Kapitein, wij zeelui bedanken mekaar niet; als een "Hollandsch schip op Uwe kusten mocht stranden, dan hoop ik, dat er ook mannen "zullen gevonden worden, die hun leven voor ons durven wagen!"
Behalve L. Nieman en L. Spuy hebben ook krachtig medegewerkt J. van Drimmelen en J. Brandenburg.
Hoe het heldhaftig optreden van Louwrens Spuy werd gewaardeerd is duidelijk door het hem aangeboden "Huldeblijk", wegens zijn manmoedig gedrag bij "het "onder stormweer met levensgevaar redden van de 28 schipbreukelingen van het "Engelsche s.s. "Yoxford", gestrand op de Maasvlakte den 28en November 1889", hetwelk hem werd aangeboden "door eenige vereerders". Ook de Zuid-Hollandsche Redding Maatschappij gaf aan Spuy een zilveren medaille en getuigschrift tot een vereerende belooning en blijvend aandenken van zijn kordaat gedrag.
Is het wonder, dat deze menschenredder met weemoedige stem mij verhaalde zijn tocht naar de Maasvlakte op 26 Oct. 1884, om de equipage van het s.s. "Little- beck" te redden. Er stonden machtig hooge zeeën en telkens was het, alsof "een stuk water" alles zou verslinden. De reddingsboot van Den Briel gelukte het den loods met 3 van de equipage te redden. Doch hoe dicht ook schipper Spuy met zijn vaartuig bij de "Littlebeck" wist te geraken, het was tengevolge van de woeste zee niet mogelijk de andere schipbreukelingen te redden. Hij zag den schoorsteen met de brug op eenmaal door een stortzee in de diepte verdwijnen — aan redding van de equipage viel niet meer te denken. En dan ... zoo dicht bij het wrak! Het redden moeten opgeven! Het was zwaar, bitter zwaar voor den man, die zijn leven veil had voor in stervensnood verkeerende schipbreukelingen. Geen wonder, dat Spuy mismoedig van dezen tocht terugkeerde en daarop zeer ernstig ziek werd, zoodat hij 6 a 7 weken aan zijn leger was gebonden. Gelukkig, dat de
door hem verrichtte redding der manschappen bij het stranden van de "Yoxford", de groote teleurstelling en tegenslag bij het vergaan van de "Littlebeck" is komen vergoeden.
Spuy was een zeeleeuw die reuzenmoed en stabiele kracht betoonde bij het redden van slachtoffers die bij de poort des doods waren gekomen en naar menschelijke berekening onherroepelijk in de diepte zouden verzinken.
Toch, door Gods genade, werden zij uit hun benauwdheid en angsten gevoerd.
Vanwege zijn "menschlievendheid", betoond bij de ramp van het s.s. "Littlebeck", kreeg Spuy een getuigschrift van den Minister van Binnenlandsche Zaken, dato 17 Februari 1887.

Onder degenen, die met de reddingsboot vaak medegingen, behoort ook Christiaan Frederik Roodenburg, een man van 65 jaren, die thans met venten van waren aan de kost tracht te komen en ook uit het Dorus Rijkersfondseenige ondersteuning geniet.

Chr. Fr. Roodenburg, Maassluis.

Hij hielp mede aan de redding op 11 Juli 1879 van 5 man van den Engelschen schoener "Louise", op 7 November 1881 van 16 man van de Engelsche stoomboot "Brunkston" en op 15 Augustus 1883 van 25 man van de Engelsche stoomboot "William Hartman". Ook redde hij op 14 December 1884 een kapitein die met zijn sloep was omgeslagen. Roodenburg heeft bij deze reddingen ook allerlei gevaren te duchten gehad.

Thans wil ik nog ten slotte melding maken van een koene, welbekende figuur onder de redders, met name Bote van Noord. Hij werd geboren te Heenvliet, 27 November 1857. Zijn vader, Pieter van Noord, was ook een echte zeeman en stond op reddingsgebied bekend als een koen en edel man die niet aarzelde zich in levensgevaar te begeven teneinde schipbreukelingen te redden. Hij ontving voor zijn kloek optreden dan ookeene onderscheiding die blijk geeft van de waardeering die men hem toedroeg. — Bote ging als jongen van 9 jaren met zijn vader mee naar zee. Hij was trotsch op zijn vader, want het was de bekende Heer P. A. Caland geweest van wien zijn vader de opdracht kreeg om twee Amerikaansche booten den pas opengestelden Nieuwen Rotterdamschen Waterweg binnen te voeren.

Bote van Noord

Van zijn twaalfde jaar voer Bote van Noord met loggers uit en in en op zeer jeugdigen leeftijd (18 jaar) maakte hij reeds deel uit, als jongste matroos, van de zeilreddingsboot van de Zuid-Hollandsche Maatschappij tot Redding van Schipbreukelingen "Prins Hendrik" die te Maassluis gestationneerd was en stond onder het Agentschap van den Heer M. Dirkzwager Gzn. Van 1876—1886 was hij aan die boot verbonden en heeft herhaaldelijk met groot gevaar voor eigen leven op zee vertoefd.

Waar het ging om hulp en redding te bieden aan de bemanning van gestrande schepen verkeerde hij vaak te midden van stormen en hooge zeeën die geweldig waren en wonderbaarlijk is hij door God behoed en bekwaamd om vele menschen van een wissen dood te redden. Zoo redde hij in 1876 de bemanning van het barkschip "Lodewijk", komende van de Goudkust en

bestemd voor Rotterdam; daarnevens werden nog drie man van het loodspersoneel van Hoek van Holland gered, die uitgevaren waren om aan de Lodewijk hulp te verleenen, doch wier boot tegen dit schip werd stukgeslagen.
In Augustus 1878 redde hij 6 man der bemanning van het Duitsche kofschip "Wodan" dat komende van de Oostzee en bestemd voor Rotterdam, na de masten verloren te hebben en gansch hulpeloos te zijn geworden op de Maasvlakte verdaagde en aldaar strandde. Het schip was in zinkenden toestand en het eenige wat voor de schepelingen overbleef, was het vluchten naar het dek van de roef van het schip. Men redde vandaar de bemanning en bracht haar naar Den Briel, aangezien de felle wind het onmogelijk maakte naar den Waterweg terug te keeren.
Een kloeke redding had ook plaats in 1879. Het Engelsche stoomschip "Stelling" werd door een woesten Zuiderstorm tegen het Noorderhoofd geslagen en ging aldaar verloren. Het gelukte Van Noord en den zijnen achttien man van de bemanning en tevens den loods van voornoemd stoomschip te redden.
Maar inzonderheid dient hier nog vermeld te worden de redding in 1879 van de bemanning van het Engelsche stoomschip "Luna" op het z.g. "West" van den Nieuwen Waterweg. Het schip was geladen met blom en granen en werd door een Noord-Westerstorm op een bank geworpen en in den tijd van 2% uur was er niets meer van te zien. De twintig man, waaruit de bemanning bestond, werd gered, hetwelk een bijzondere inspanning kostte. De schipper van de reddingsboot was
B. Weltevreden, thans nog in leven en wonende te Hillegersberg. De leiding van deze redding was in handen van Bote van Noord, terwijl Y. Vroombout, J. Roodenburg (beiden overleden) en F. Roodenburg (later aan het vuurschip verbonden, en daarna gepensionneerd), de reddingsbootbrigade uitmaakten. Allen wakkere, manmoedige kerels, die samen tegen het geweld der golven in, hebben geworsteld om het behoud der in doodsgevaar verkeerende schipbreukelingen, en de overwinning mochten behalen. Doch diep was de bemanning overtuigd, dat niet aan menschenkracht dit succes te danken was, want de kapitein van de "Luna" zeide tot schipper Van Noord: "Dat heeft God gedaan".
Al deze reddingen werden verricht met groot gevaar voor eigen leven, louter uit menschenliefde.
De bemanning der toenmalige reddingsboot bestond geheel uit vrijwilligers, die geen belooning of vast salaris kregen, slechts eene kleine vergoeding was
veelal hun deel en bestond uit enkele guldens bij een goed volbrachte redding. Teneinde te doen zien hoe zeer men waardeerde wat door Bote van Noord was verricht door zijn reddingen van schepelingen, zij hier gemeld, dat wegens de redding der bemanning van het barkschip "Lodewijk" op 9 April 1876, hij benevens een bronzen medaille, een getuigschrift van Hulde voor betoonde menschlievendheid van den Minister van Binnenl. Zaken, Exc. Heemskerk, ontving (Kon. Besluit van 22 Augs. 1876).
In verband met de redding van de schipbreukelingen van het Engelsche stoomschip "Luna" werd hem door de Engelsche regeering een gouden medaille vereerd, waarop staat aan de eene zijde: Victoria D: G: Britanniarum Regina F. D., en aan de andere zijde: For Galantry and Humanity. From the Brittain Government.
Bij Kon. besluit van 29 Mei 1880 werd door Koning Willem III aan Van Noord vergunning verleend bovengenoemde buitenlandsche gouden medaille voor mensch-lievend hulpbetoon, te dragen.

P. Beekman. In het kleine stadje Maassluis woont schipper P. Beekman. In Maassluis zal hij wel niet zoo bekend zijn als redder; zijn heldendaden heeft hij verricht in Brouwershaven.
Reeds in 1872 werden vier menschen door hem gered, welke zich in een sloep bevonden op de reede van Brouwershaven.
In 1886 was een schip op de zandbank Hompelvoet gestrand en na vele vergeefsche pogingen gelukte het Beekman met zijn makkers van de reddingsboot met het zinkende vaartuig verbinding te krijgen en de zeven opvarenden over te nemen. Het gestrande vaartuig was de Belgische vischsloep "Frère Alphonse".
Zoo gaat de lange lijst van de reddingen van Beekman door: in 1884 redde hij 29 personen van vijf tjalkschepen, die in de Grevelingen ter hoogte van Bruinisse in nood verkeerden. Verschillende malen mocht het Beekman gelukken niet alleen de opvarenden maar ook het schip te redden. Zoo oogstte hij den grootsten lof bij het op sleeptouw nemen van de "Insulinde" in 1898.
In het geheel zijn 42 menschen door hem gered. Aldus vermeldde een acte, van zijn reddingen opgemaakt in 1903.
Na dien tijd heeft hij echter nog verschillende daden verricht, waarop hij trotsch kan zijn en waardoor velen hem hun leven danken.

* * *

Ziehier, U iets verhaald van de groote daden door eenvoudige mannen verricht. Waterleeuwen, waarin de liefde tot den naaste was ontstoken en waarvan wij het heerlijk resultaat mochten aanschouwen.
Edoch, ... die mannen die den roem van Hollands kust hebben verhoogd, vroegen niet naar geldelijke belooning in de dagen, dat zij in staat waren hun dagelijksch schamel stuk brood zelf te kunnen verdienen, maar thans zullen niet allen onder hen in staat zijn bij hun hoogen ouderdom voor zich en hun … in het noodige van het dagelijksch leven te voorzien.
Moeten deze helden der zee aan armoede ten prooi worden? Afhankelijk zijn van de barmhartigheid van anderen, die in deze niet mag worden beoefend? Neen,
nogmaals: neen, deze menschen hebben verdiend in het genot te worden
gesteld van een jaargeld, opdat zij onbekommerd en zonder steun van hun omgeving, den avond van hun schoon verdienstelijk leven in blijde, Gode verheerlijkende stemming, mogen doorbrengen.
Moge de Regeering des lands of een of meer der Nederlandsche fondsen hun daartoe de gelegenheid openen.
Laat het niet zijn als gemeld wordt in Prediker IX : "Er was een kleine stad "en men vond daar eenen armen wijzen man in, die de stad verloste door zijn wijsheid; "maar geen mensch gedacht denzelven armen man".
Zoo zij niet het lot van de koene en edele redders van vele schipbreukelingen, maar Nederland denke aan hen, doe hen recht en dank wedervaren.

Dorus Rijkers, een heldenleven.

Toen de ooievaar op 28 Januari 1847 boven Den Helder vloog en daar een ukkie deponeerde ten huize van de familie Rijkers, zal genoemde langbeen zeker niet gedacht hebben, dat zijn vrachtje een groot man in den dop was.
De nieuwe kleine wereldburger, Dorus gedoopt, toonde al heel gauw een bizondere voorliefde voor de zee te hebben. Naar dat groote water trok zijn jongenshart en toen de tijd kwam om een vak te kiezen, lag het voor de hand, dat dit op de zee, zijn zee, moest liggen.
Aldus gebeurde en Dorus werd vletterman.
Dagenlang kon hij nu op de Noordzee rondzwerven en uitkijken naar een in zicht komend schip, om, als dit naar Den Helder koerste, met alle kracht er heen te roeien, om de klandisie te krijgen, n.1. het binnenbrengen en vastmaken van de boot.
Een hard bestaan was het, want de concurrentie was groot. Wie het meest op z'n qui vive was en het hardst kon roeien, kreeg het werk en verdiende een boterham. Het was dus in den waren zin een strijd om het bestaan.
Maar ach, zoo is nu eenmaal het moeilijke bestaan aan onze kusten ...
Dat leven vol ontberingen op ruwe zeeën, zijn zeemanschap en gehardheid als roeier, gepaard aan zijn onverschrokkenheid, bestemden hem als 't ware voor, lid te worden van de reddingsboot-bemanning!

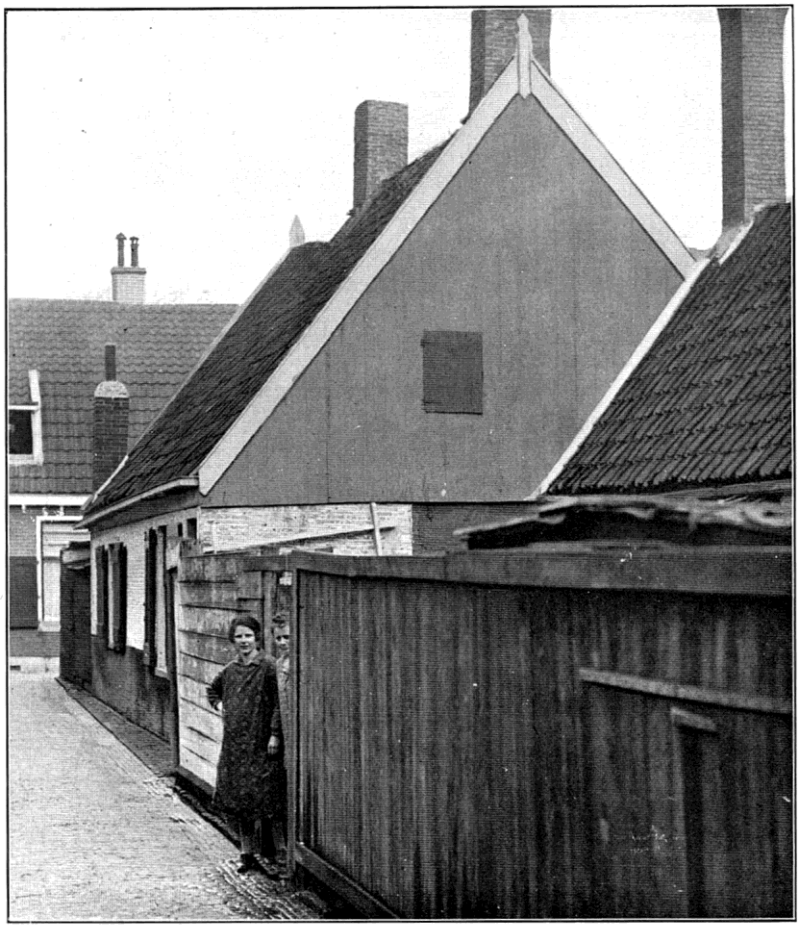

Geboortehuis van Dorus Rijkers

Immers, dat was een kerel uit één stuk, een man, dien de reddingsbootploeg noodig had! Ja, moed toonde Dorus in elk opzicht.
Trouwde hij niet als jongeling van 23 jaar met een ... weduwe, die zes kinderen meebracht! Getuigt dit niet bovendien van zijn zelfopofferingsgezindheid?!
Ook in dit (huwelijks)-bootje zou hij heel wat stormen moeten trotseeren...
Als reddingsbootmatroos zou het 't begin worden van een leven als van geen tweede in ons Vaderland! Een leven, waarvan de historieboeken later met eerbied zullen gewagen. Een leven, zoo vol

van onbaatzuchtige zelfop- offering, dat het Nederlandsche Volk nog na eeuwen daaraan zal terugdenken.
Zijn eerste kans kreeg Dorus in 1872.
Toen had hij het voorrecht, mede te helpen aan een redding van 25 landgenooten, na den schipbreuk van de Nederlandsche bark "Australia". En dit was de eerste van 38, zegge acht-en-dertig reddingen, waarbij niet minder dan vijfhonderd-elf menschen, die den dood voor oogen zagen, in veilige haven werden gebracht.

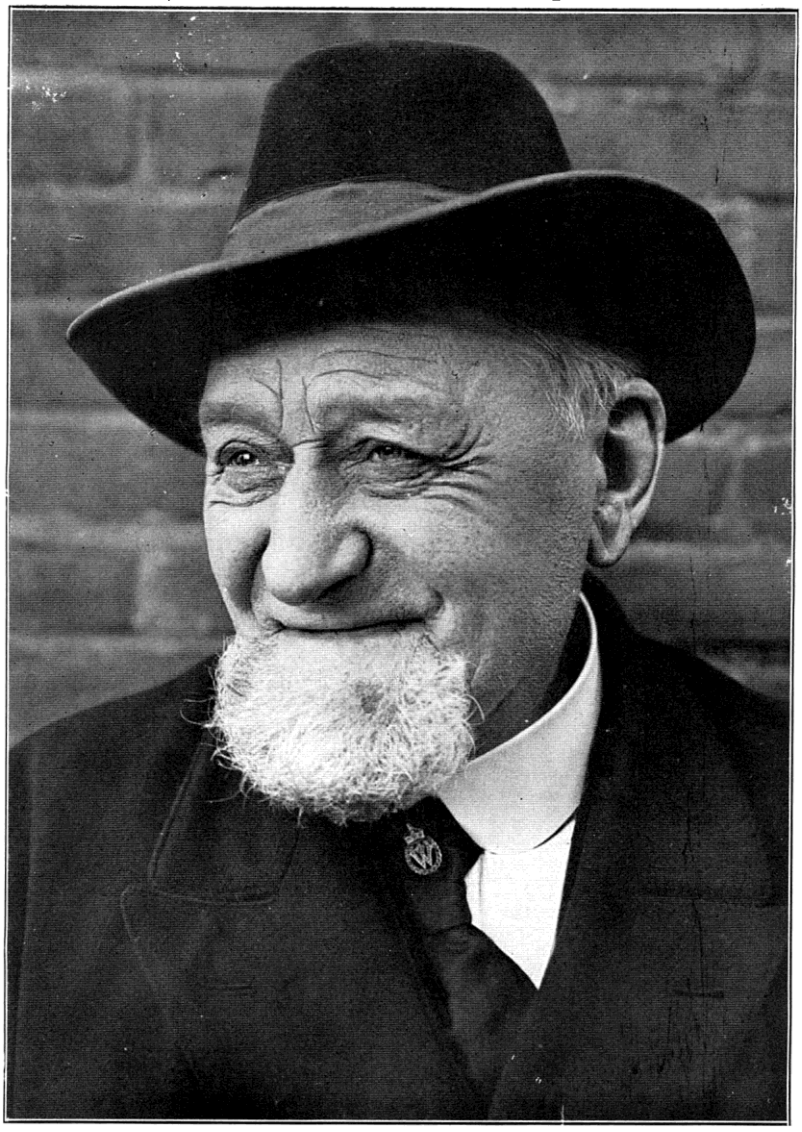

Opa Dorus! Op zijn zwarte das ziet men het ,,gedachtenisje" van Keizer Willem II; een groote dasspeld in den vorm van een gekroonde W, afgezet met tal van kleine diamantjes.

Sluit u even de oogen en denkt u zich deze prestatie eens in! Stelt u zich voor, dat u eens één medemensch voor zichzelf en zijn gezin kunt behouden!
En dan meer dan ... 500! Dat beteekent, dat hij zeker wel 5000 menschen heeft helpen gelukkig maken!
Negen en dertig lange jaren heeft Dorus Rijkers als matroos en later als kapitein dag en nacht klaar gestaan, om op het eerste sein zijn leven te wagen voor zijn medemenschen.
In 1881 werden van niet minder dan vijf vergane schepen de opvarenden aan den dood ontrukt.
In 1911, dus op 64-jarigen leeftijd, toen hij niet meer kon, beëindigde Dorus z'n loopbaan als menschenredder.

Is het wonder, dat een reeks medailles z'n borst sierde, als een erkenning van zijn bizondere verrichtingen?
Toen wij een kapitein met eveneens bijna veertig dienstjaren in de reddingsboot op een ander plaatsje over Dorus' heldendaden en onderscheidingen spraken, was het spontane antwoord van zijn kameraad: Meneer, die medaljes zijn méér dan verdiend!
Dorus was een reus!
Laten wij u even in een paar trekjes Dorus iets nader trachten te brengen.
Schip in nood!

De telefoon in het huisje van den schipper der reddingsboot rinkelt. Het is een storm van je welste en het belooft een angstige nacht te worden.
Schipper Dorus of wat hem meer bekend in de ooren geklonken zou hebben "Opa Dorus", was in enkele oogenblikken gereed. Hij rukt de deur van zijn schamele woning open, en de N.W. wind grijpt hem en dwingt tot stilhouden.
Maar Dorus is niet vervaard voor zoo'n "briesje". Hij loopt naar den dijk waar de reddingsboot (vlet) gereed ligt en al spoedig heeft hij in de gaten wat er aan de hand is. In het duister van den stormachtigen nacht flitsen de vuurpijlen en de noodseinen van het in gevaar verkeerende schip omhoog als even zoovele beden om hulp.
En Dorus en zijn makkers laten de schipbreukelingen niet tevergeefs bidden. Alles is gereed om op den Razenden Bol, waar het schip gestrand is, af te gaan. Maar voordat de reddingsboot in zee gaat, kijkt Dorus nog eens den dijk af en tikt dan tegen de ruiten van zijn kleine huisje terwijl hij, zijn stem tegen het stormengeweld verheffend, uitroept: "Nacht moeder!" Dit zou Dorus nooit vergeten. Eerst moeder "genacht" wenschen, en dan ... in het gevaar.

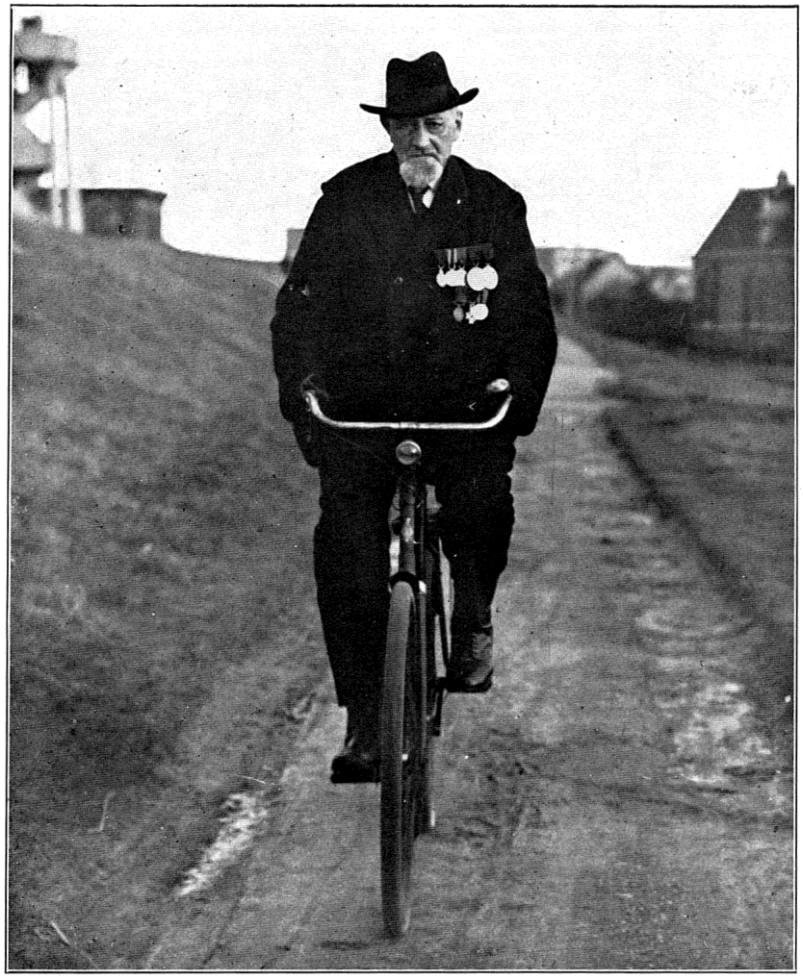

DORUS RIJKERS OP ZIJN FIETS!

Dorus had een zijner medailles moeten verkoopen om zich een fiets aan te kunnen schaffen. Want van zijn huisje naar de schuur, waarin de boot stond, was een half uur loopen. En hij kon niet meer zoo hard loopen...

* * *

Een ander beeld!
De reddingsboot komt binnen na een zwaren tocht.
Twee maal tevergeefs hadden de dappere mannen getracht het wrak, dat ergens op de zandplaten vastgeloopen was, te bereiken. Twee maal tevergeefs hadden zij hun leven op het spel gezet. De derde maal echter waren zij erin geslaagd de schipbreukelingen in de reddingsboot te nemen. Dorus stapt aan wal. Hij loopt den dijk af naar zijn huis maar uitgeput door vermoeienissen en ontberingen van de laatste uren, kan hij zijn woning niet meer halen en moet op de stoep van de R.K. kerk gaan zitten. Daar valt hij in slaap. De menschen vinden hem later. Algemeen wordt er gezegd: "Dorus is dronken".

Neen, lieve praatgrage gemeente, Dorus was niet dronken maar doodop. Hij redde dien nacht vele menschen het leven.

* * *

Dorus op zijn 80sten verjaardag

Op 27 Januari 1927 werd Dorus 80 jaar.
Dien dag heeft heel ons volk blijk gegeven van zijn vereering van den grijzen held. We herinneren ons dat natuurlijk nog allen. Van het radiotoestel, dat hem geschonken werd — zoo gaat het verhaal — vond de oude zeerob het mooiste datgene, wat een gewoon mensch door merg en been gaat: de Mexicaansche hond! Want dat gierende gegil deed hem aan den gierenden stormwind denken, aan de razende zee, waarnaar zijn hart trok ...
Begin April van hetzelfde jaar werden Dorus Rijkers en zijn maats gehuldigd in Den Haag op een wijze, die voor hen om niet te vergeten is geworden.
Dat zou het laatste eerbetoon worden in het rijk der levenden ...
Op 17 April 1928 blies Dorus Rijkers den laatsten adem uit.
Zijn begrafenis werd een nationale gebeurtenis. De plechtige uitvaart, spontaan door het Hoofdbestuur van het Dorus Rijkers Fonds geregeld, was het laatste, dat we den goeden, ouden, grooten man konden aanbieden.

Moge de schoone herinnering aan zijn onbaatzuchtig leven en zelfopofferingsgezindheid Nederland's reddingsboot-bemanningen een aansporing zijn, zoo mogelijk zijn voetsporen te drukken.
En mogen zijn verheven deugden óók het Nederlandsche Volk er toe brengen, het grootsche werk van onze waarachtig groote Vaderlanders aan de Hollandsche kusten, op de juiste waarde te schatten en te ... waardeeren in woord en daad!

Dorus Rijker's 80ste verjaardag

PROKLAMATIE.

Holland steun je oude helden,
In hun barren levensnood;
Eert die groote Vaderlanders,
Als het kan, ook vóór hun dood!

Huldiging Dorus Rijkers en zijn makkers

Piet Rensmaag

redde met vletten vele menschen. In hevigen storm voer hij naar een bark met ijzer,
" .... de " Potjewai", hiette-ie", sprak Rensmaag. "Tjonge, dat was een storrempie! We haalde de mensche d'r of .... Een uur later toen we met ze an de wal wasse, was 't schip naar de haaie: Geen blikskater meer van te zien . . . We ware met een boot van Piet van der Hoeve .... Ouwe Hannes Ewald is nou dood . .. ik ben bijna 80 jaar.
Mijn zoon het ook honderde mensche gered.

"Ouwe Hannus" Ewald

redde o.a. met Piet Rensmaag in de " Noorderhaaks" de menschen van een schuit, die daar gestrand was. Doordien het mistig v/eer was, waren zij op een wrak geloopen. De schipbreukelingen bliezen op een hoorn noodsignalen. Waren Piet Rensmaag en ouwe Hannus Ewald niet bij hulpe gesneld, dan zouden zij zeker een prooi der golven geworden zijn.
...Eenige dagen later dreef de schuit, heelemaal verbrijzeld, aan den wal bij de Oostbatterij.

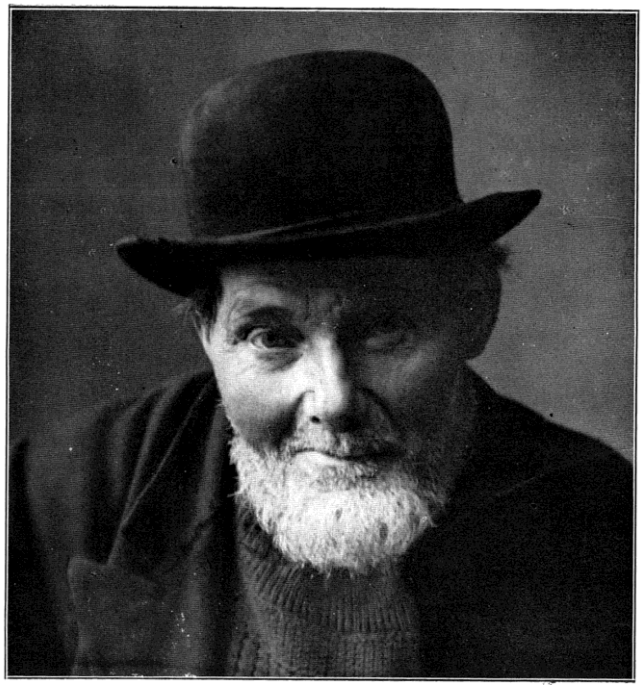

Janus Kuiper, Jan Bijl en Diedenhoven.

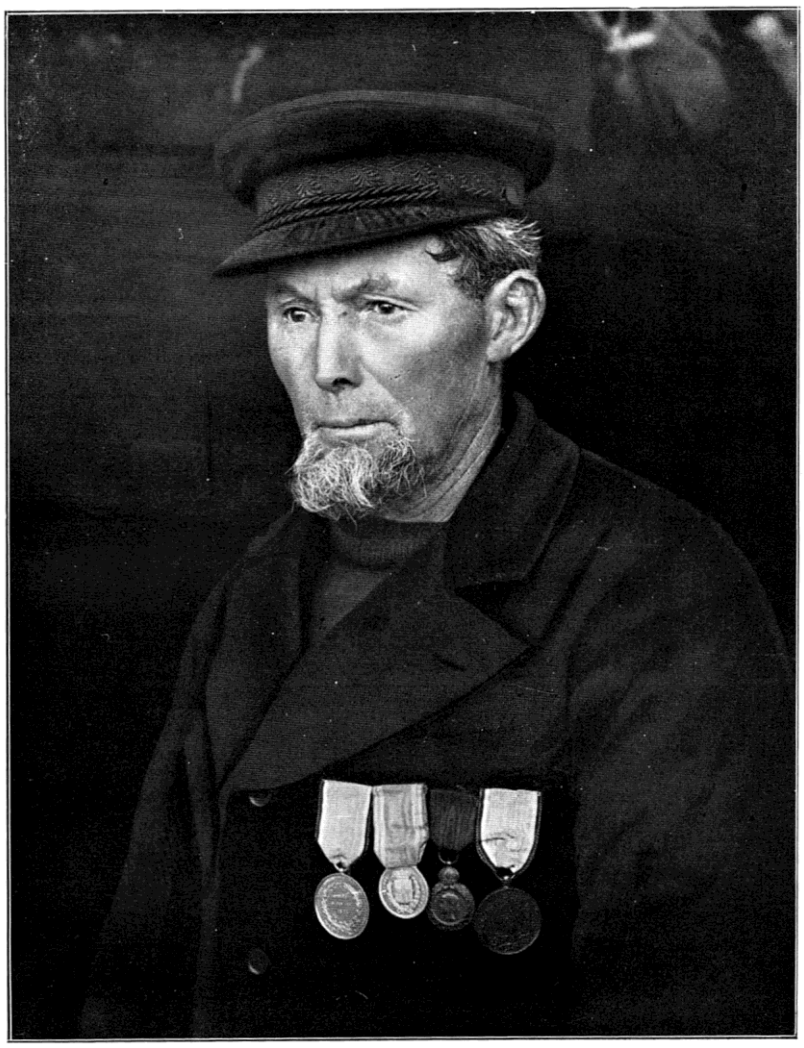

J. Kuiper

Janus Kuiper is ook al geen jong broekje meer. 't Schijnt alsof het zout der zee de schippers van de reddingsboot conserveert. Moet je ze zien, die oudjes! Verdraaid, menigeen, die in zijn jeugd vertroeteld is, die tusschen zijden luxueuse dekentjes geslapen heeft, die nooit in zijn verder leven iets heeft uitgevoerd dan zich vervelen, blasé in de Wagenstraat, Lange Poten, Kalverstraat, Champs d'Elysées of Mont Blanc geflaneerd heeft, is oud en op en versleten — of ligt allang tusschen zes plankjes. De Heldersche redders niet. Naeen zonlooze jeugd volgde een leven van harden arbeid — waarin veel van hen geëischt, weinig loon hun werd toebedeeld. — Zware granieten steenen op de dijkglooiïng neerlaten. Peilen. Vletten opdraaien. Haringtrekken, kolenbooten lossen, menschen het lieve zonnige leven teruggeven, sjouwtjes krijgen en sardien venten. In weer en wind bij nacht en ontij in hun tochtig ridderpaleis, een houten keet, op den dijk staan, dit was het leven, van Janus Kuiper, van alle de dappere Blauwe Zeeridders, en toch moet je ze zien! Janus Kuiper een tachtiger, Jan Bijl een tachtiger. Diedenhoven, die ook al dien kant opgaat. Moetje ze alle drie nog zien. Kersversch, zoo van moeders pappot lijken ze te komen — vroolijk en opgewekt.

Pruimend hun zware B.Z.K., schuivend den bruinen tabaksbal van de eene wang naar de andere. Uren en uren staan zij vaak nog te turen over de wijden, onbetrouwbare watervlakte. Als de storm door de Heldersche straten vloekt
— voelen zij zich als de ouwe vuurvreters van Napoleon, dan is het alsof zij wilde krijgsmuziek hooren, dan roept de machtige Heer der Zee.

Jan Bijl heeft een grijs-grauw zeebaardje, en een massa menschen gered van wrakke schepen. Och, laat ik niet vervelend worden — als je over de Blauwe Zeeridders schrijft

en hun heldendaden opsomt, is 't net zoo ééntonig als het verhaal van Saïdja en Adinda. Altijd is het stormweer — altijd is het strijd!
En — altijd is een menschenleven de inzet van den strijd — en bijna altijd ... laat de belooning zich wachten.

Schipper J. Bijl

De Schipbreukelingen.

I.

Het Spookschip

door LEVY GRUNWALD.

Toen Dorus Rijkers, de Koning der Blauwe Zeeridders gestorven was, kwam er in de stad der Blauwe Zeeridders, dewelke is de Stad Helder, die aan drie zijden door onberekenbare wijde watervlakten omgeven is, een nieuwe Koning aan de regeering. Even dapper, even stoutmoedig als Koning Dorus trotseerde hij de woeste zeeën. Coen Bot was de naam van den nieuwen heerscher over de machtige wateren. Eens op een avond, toen de orkaan vloekend door de straten der stad kreunde, en in den wild kokenden heksenketel de wateren opzwiepte tot machtige bergen, voer hij in het duister van den nachtstorm de haven uit. De groen en roode havenlichten

Janus Kuiper heb ik er laatst leelijk op betrapt, dat hij ondanks zijn bijna tachtig jaar zoo begeesterd werd door den wilden krijgszang van de orkanen, dat hij het niet langer kon uithouden.

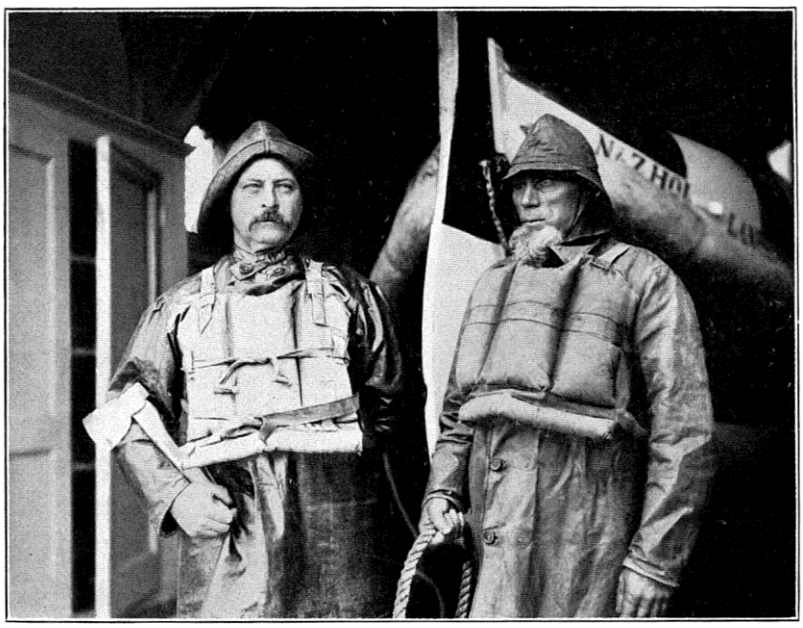

K. C. Dekker en J. Bijl

* * *

In den vreeselijken nacht, toen de "Salento", de ongelukkige Italiaansche boot, bij Zandvoort op de gronden sloeg, in dien nacht toen de "Eugenia", de Grieksche boot, als een notedopje op den Helderschen Zeedijk werd gekraakt. Dien nacht toog oude, bijna 80-jarige Janus er op uit. Zijn zeemansbloed sprak en drong hem tot daden. Ring, ring, ging de telefoon bij mij: "Hallo, U spreekt met IJmuiden. We zijn hier ongerust over het uitblijven van een kotter — zulk helsch weer als 't is! Is U iets bekend, dat een IJmuider kotter in Den Helder is binnengeloopen?" Angstig klonk de mannenstem aan de andere zijde der draad.

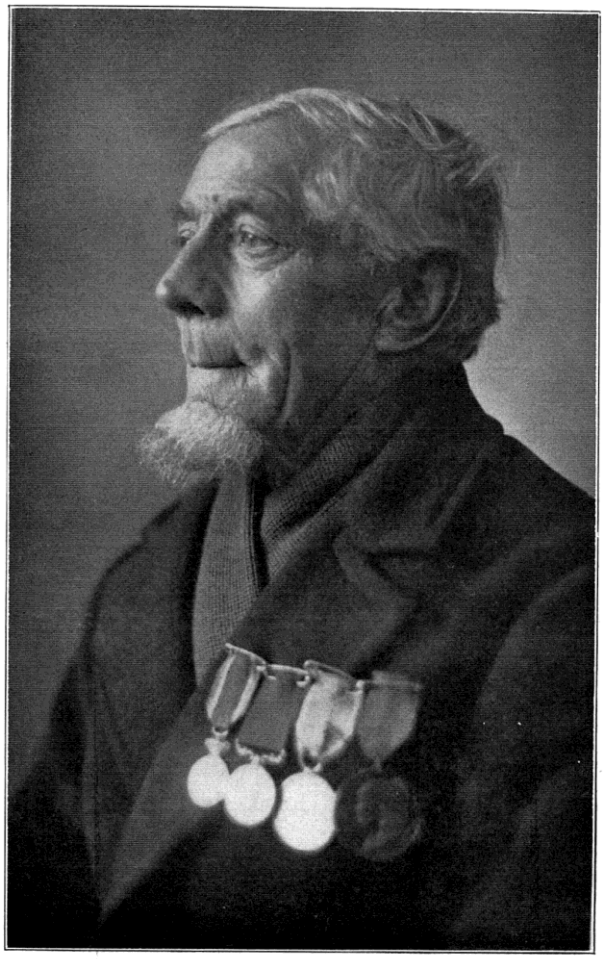

Diedenhoven

zagen zijn ranke boot voorbij schimmen. Huizenhooge golven wierpen zich wreed grommend met titanisch geweld op de "Dorus Rijkers", waar koning Bot en zijn onderdanen op de brug bijeengedromd stonden. Het zwarte water, dat met sissend geluid om hen heenspoot joeg hun geen angst aan. Voorwaarts! Hurry up! Steeds voorwaarts, nimmer terug als 't noodlot 't wil, dit was 't consigne. Daar ver op de verraderlijke gronden immers was een vreemde boot, die noodseinen gaf. De bemanning wachtte een vreeselijken dood in de golven, als geen wonder hen zou redden ... En het "won-

Wij belden het Havenkantoor op. Er was geen kotter!

Coen Bot

Nooit was de zee woester en ontembaarder geweest, nooit was aan de Nederlandsche kust in een nacht meer wrakhout en lijken aangespoeld dan toen ...
In de haven wordt een schip binnen geloodst. Met deze hooge zeeën was er heel wat stuurmanskunst voor noodig. 't Was een groot, vreemd schip; een zwaren nacht heeft-ie achter zich, zeide een Blauwe ridder naast me. — Hij heeft wat afgezwalkt, voor ze 'm oppikten. Maar nou is-ie d'r!
Nader en nader komt het schip.
Ahooi! pak an die tros — ahooi! Boven, hoog op 't dek van de boot, die ternauwernood aan alles vernielende elementen ontkomen is, staat rustig loods Jaarsma, de bekende Heldersche zeeschilder. Vlak bij hem staat een lange, rechte man met een grauw grijs baardje. Wat is dat, bedriegen mijn oogen mij
niet daar, als een kapitein op de hooge brug, staat ... oude Janus Kuiper, de man die honderden menschen aan de afgronden Coen Bot der zee heeft betwist, Janus Kuiper, die

der" kwam, langzaam, o zoo langzaam ...
Koning Bot moest met wonderbaarlijke zeemanskunst manoevreeren. Grillig wierpen de toplichten van de "Dorus Rijkers" hun schijnsel op de hoog opspuitende watermassa, Na vele uren varens bereikten zij Kaap Hoofd en, bestraald door de zware lichtbundels van den Helderschen vuurtoren, die de gouden wieken door den stormnacht circelden, voeren zij over naar de gevaarlijke Noordergronden.
Geweldig was de worsteling van Coen Bot en zijn mannen, doch de nieuwe koning bleef trouw aan het devies van den gestorven Koning Dorus.
Al lag het duister van den nacht inkt-zwart en onheilspellend over de machtige waterwellen, al grijnsde en loerde overal waar zij voeren, de Dood, de Blauwe Zeeridders, die de "Dorus Rijkers" bemanden, versaagden niet. Voorwaarts mannen, steeds voorwaarts, donderde machtig de stem van hun aanvoerder. De zuidwester als ridderhelm op hun verweerde, stoere koppen, hun oogen tintelend van strijdlust, banen zij zich een weg, door de hel van grondzeeën. Overal speuren zij naar het vreemde schip.

zich 's nachts in den kokenden heksenketel geworpen heeft — om ondanks zijn tachtig jaar, opnieuw te vechten tegen zijn doodsvijand. Vol trots wijzen wij onzen kinderen den man aan. Dat is een mannetjesputter. Zijn borst is geheel bedekt met gouden en zilveren medaljes, maar het is verdiend, meer dan verdiend.
Janus Kuiper, Jan Bijl en Diedenhoven, hun namen mochten in dit werk niet ontbreken. Hun daden worden vergeten — zij zelf zijn niet zoo ijdel om met hun heldendaden te geuren. Met groote moeite krijg je hun tongen los. Velen worden zelfs miskend.
Hun daden worden door de Regeering beloond met... niets!
Dat is niet mooi van de Regeering. Maar misschien weten ze 't niet...

Hein Kuiper.

Als je soms 's avonds laat over de Heldersche zeedijk gaat, tien tegen een dat je een reus tegenkomt. Loop echter niet verschrikt weg, wees ook niet angstig, want het is geen gevaarlijke reus. Hij zal heusch niet als de man met de zevenmijlslaarzen donderend uitroepen:
Ik ruik, ik ruik hier menschenvleesch — en begeerig zijn groote handen naar u uitstrekken. Geen denken aan, dat Hein Kuiper zoo begeerig is naar menschenbloed. Hij zal nog geen vlieg kwaad doen.
Soms als de dijk heelemaal kapot gebeukt is door de golven, heeft Hein Kuiper wel eens dreigend een stok in zijn hand, dan is-ie wachtsman, die op 't materiaal van de Waterstaat moet passen, maar lieve deugd, ik heb nog nooit gehoord dat Hein Kuiper met dien stok een kwajongen een tik gegeven heeft. Hein Kuiper is namelijk wel een reus van een man, maar hij heeft een hartje o zoo klein ... Alleen toen de "Condor", een Engelschman, op de gronden te pletter liep, toen gloeide er heilig vuur in dat kleine hartje, dat in den kolos klopte, toen joeg hij met de reddingsboot in zee, toen

---

Plots vlak voor hen als vurige oogen doemen twee groote, roode ballantaarns voor hen op. Daar is 't schip mannen, overdondert kapitein Bot de stem van 't machtige water. Nu oppassen!
Met edele doodsverachting worstelen zij verder in ongelijken strijd met de woelende elementen. Nu eens door hooge watermassa's als bergen opgeheven, dan als in diepe afgronden geslingerd, komt de "Dorus Rijkers" langzaam het schip nader.
Plots gebeurde er iets heel vreemds. Nog nimmer hadden Coen Bot en zijn mannen zoo iets machtigs, zoo iets wonderbaarlijks aanschouwd ...
Onwrikbaar, vast als graniet, zat de vreemde rood-zwarte boot op de zandbank, Plots klonk in 't noordwesten een wreed grommend geluid. In 't schijnsel der lichten van de gestrande Griek zagen zij een waterberg naderen met onweerstaanbaar geweld. Hoog boven op siste en bruiste het zeewater. Als met een witte lijkwade van schuim, was de top der golf bedekt. Een meneer met wit voor (zoo heet in juttertaal zoo'n grondzee). Mannen, weest op je hoede, dondert de stem van kapitein Bot. Allen weten het, het is: "De Witte Dood", die daar nadert. Wreed en onafwendbaar,
was hij groot van hart; maar als 't er op aankwam, zich te doen gelden, dan was Hein Kuiper veel te bescheiden. Nooit wilde hij vertellen welke ridderlijke daden hij gedaan

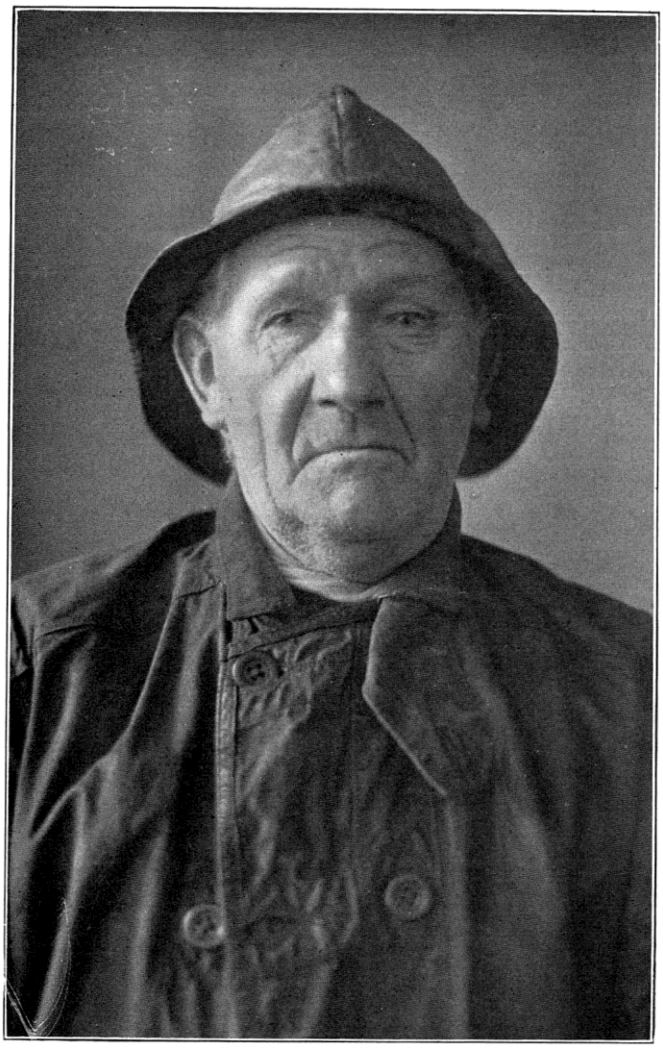

Hein Kuiper

had. Toch heb ik het uitgevischt, zijn enthousiaste makkers hebben het mij verteld. Gek he, volk van Nederland, dat deze man nooit één medalje kreeg, nooit een kleine toelage om den ouden dag op rustiger wijze te gemoet te kunnen gaan.
Hein Kuiper was altijd een zwijger. Hij sprak bijna nooit, maar als Dorus Rijkers van de reddingsboot, of Janus Kuiper, de schipper van de reddingsboot, hem riep, dan stapte Hein Kuiper onbevreesd in de boot.
"Hij was een reuzenkerel; hij was dapper," zei Dorus Rijkers altijd tegen me, als hij over Hein Kuiper sprak, "'t Is een schandaal, dat hij door iedereen vergeten wordt." "Hein is een flinke kameraad geweest," zegt de stoere Janus Kuiper, als ie over Hein spreekt, "'t Komt hem net zoo goed toe als de anderen, dat-ie niet vergeten wordt!" 't Komt hem ook toe, Volk van Nederland. Weet u waarom? Luister:

---

als machtige watervallen stort zich de grondzee op de vreemde boot, die onwrikbaar als graniet zat op de gronden. Ademloos zagen Bot en zijn mannen toe.
Plots slaakten zij een kreet ... Het machtig natuurgeweld had de groote, zware kolos, het gestrande schip, als een veertje opgenomen en het, o wonder ... als een bal over de zandbank heengeworpen.
Met ontzettende snelheid, als wilde het de mannen op dat armzalige notendopje eens duidelijk laten zien, hoe nietig het machtige (!) menschenkind is, vloog de meneer met wit voor, steeds het groote schip in zijn greep met zich voerend, de" Dorus Rijkers" voorbij ...
Als aanschouwden zij de "Vliegende Hollander", staarden Koning Bot en zijn mannen het spookschip na. Een oogenblik nog zagen zij op het dek de bemanning van de Grieksche bark. Een seconde later, waren zij door den grooten afstand, niet meer te zien. Woest huilend en kreunend door het touwwerk vloog de Griek stuurloos door de onberekenbare zee .... recht toe recht aan, op de kust. Met donderend geweld, krakend en brullend in al zijn binten, sloeg het boven op de glooiing der Heldersche zeedijk.

Tien zware tochten deed ie met de reddingboot. Toen ie veertien jaar was ging Hein Kuiper al met Dorus Rijkers in de reddingsboot.

Met den ouwen Bot, den vader van den tegenwoordigen schipper, trotseerde hij de woeste grondzeeën. Met Kees de Roover, een bekenden Helderschen menschenredder, toog hij tweemaal ten strijde. Zelf leidde hij drie maal een redding, dood en verderf trotseerende.
Volk van Nederland, toch heeft deze man geen enkele medalje, geen enkele toelage. Hij vertikt het om er om te vragen. Zijn klein hartje in het groote reuzenlichaam, voelt zich daarvoor te trotsch! Hij is een dapper ridder, grooter en voornamer dan menig geharnaste, die in de middeleeuwen op het tournooiveld zijn hoogste triomfen vierde, door een tegenstander neus en ooren af te hakken. Als dit gebeurde, kwam de burchtvrouw vol trots op haar gemaal toe, dan glansde haar gelaat van vreugde. De vrouw van dezen Blauwen Zeeridder was alleen maar trotsch als Hein op zijn tournooiveld, in zijn strijdperk, de woedende kokende golven, de overwinning had behaald en menschen het leven redde.
Hein Kuiper, dappere 71-jarige reus, ik vind het fijn, dat ik ondanks je protest, ondanks je verzet, aan het Nederlandsche Volk van jouw ridderdaden kon verhalen. Hein Kuiper ... Eenvoudige, dappere reus!
Moge het waanwijze huidige geslacht, dat zich vol trots en eigendunk beroept op ijdele daden, zich spiegelen aan jouw groote bescheidenheid.
Gods beste zegen!

Ouwe Jaap.

Hij is ver over de tachtig, ouwe Jaap, en in de Wachtstraat en Artilleriestraat noemen ze hem zoo, maar ik heb wel eens menschen gezien van vijftig, die er afgetakelder en ouder uitzagen dan oude Jaap. — Moet je hem gadeslaan in 't voorjaar, als alles op de aarde ontwaakt tot nieuw leven, als buiten op 't breede bleekveld naast zijn.

De Schipbreukelingen.

II.

De wonderbare redding

door LEVY GRUNWALD.

Als razenden slaan, schuimspattend, de woeste golven over de steenen, als machtige fonteinen opspuitend tegen den zwart-rooden romp van het vreemde schip. Soms, als de golven in geweldige kracht snel achter elkaar komen aanrollen, is het, alsof in den buik van het schip een kanon met doffen slag afgaat ... rommelt de echo van het zware golvengeluid in het ledige stalen reuzengevaarte onheilspellend na. Geheimzinnig ligt het vreemde schip in de grillige glans der maan, bestaard door een zwijgend, zwarte menigte. Als krankzinnig huilt en vloekt en giert de stormwind, jagen de grijsgrauwe wolken door de lucht, somberen schaduw werpend, als zij voor
woning de bruine, pas gelurde haring-netten over de groene schutting hangen. Met arendsoogen, zonder een fok op zijn neus, zoekt hij de mazen van het net af, of hier en daar soms een al te groot gat is, waardoor die verduivelde gladde zilveren haringen aan

gevangenis in 't verraderlijke net, en aan de doodstraf in zijn beschutte haringvlet zouden kunnen ontkomen.
Niks hoor, wat zit, dat zit. Jaap Been is een ouwe gehaaide haringtrekker, die zich om de dooie dood niet door een stomme haring in den nek laat kijken.
Maar de ouwe Jaap is ook nog wat anders dan een haringtrekker. Hij is een der voornaamste menschenredders uit Juttersland. Toen hij echter nog op die leelijke plekken, op de zandplaten, die waarop de schepen te pletter sloegen, werkte, nam men nog niet zooveel notitie van hetgeen ouwe Jaap, die toen nog een jonge Jaap was, deed. Hoeveel menschen hij gered had, lieve deugd, ouwe Jaap kan het niet op een stuk of tien zeggen, maar 't was een heel soepie hoor!
Gek, dat deze man voor zijn werk niet eens een medalje kreeg!
En toch deed ouwe Jaap dappere daden — toch was hij een der voornaamste onderkoningen over de Blauwe Zeeridders.
Met zijn eigen vlet, bemand met zijn eigen jongens, toog Ridder Been ten strijde.
Hurry op jongens, een twee — aan de riemen — Kan niet donderen! Trek an —
Hurry op!
Als machtige zwaarden hieuwen de riemen door 't wild opgezwiepte water.

Hoera, hoera mijn boys
Hoera, hoera mijn boys

zong Jaap en al zijn zonen vielen met donderende stem in: Talderalderie derie dera.
Zoo zong Jaap Been en zijn zonen hun strijdlied. Zoo tartten zij den dood om op stuk geslagen wrakken, menschen, die met het leven hadden afgerekend, in triomf naar hun vrouw en kinderen terug te brengen. Jaap Been en zijn zonen, waren een keurcorps; alles riskeerden.

---

korte wijle het maanlichaam bedekken. Spookachtig lichten de gekleurde scheepslantaarns, hoog aan den mast geheschen, over het scheepsdek. Stemmen luidruchtig sprekend in vreemde taal overstemmen soms het geluid van de zee.
Als aanschouwde zij iets bovennatuurlijks, zoo bestaart de menigte den kolos ...

„Eugenia"

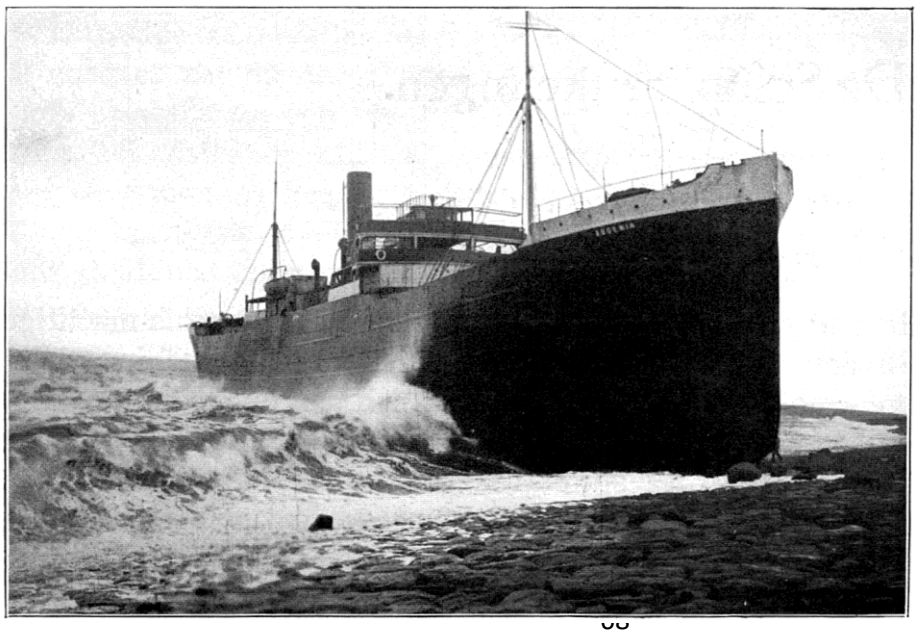

zij. Want als het wreede monster, de zee, hen had verslagen, dan zou moeder Been haar man, haar zonen en haar broodwinning verloren hebben. Want de vlet waarmede Jaap Been ten strijde ging, behoorde niet aan de Nederlandsche regeering en ook

niet aan de reddingsmaatschappij. De vlet was het eigendom van Jaap Been, die hij gekocht had, door zuinig van overgespaarde centjes te leven. Eenmaal sprak ik een Blauwen Zeeridder, een kameraad van Jaap Been.
"Ouwe Jaap is een mannetjes putter", zegt-ie, "mot je hoore. Een storm, een storm, zoo iets heb ik van mijn leven niet meegemaakt.
Komt er bericht, dat er een schuit zit in Callantsoog. Wij d'r na toe. Jaap is kapitein van de Vlet. Een torn dat we hadden ... dat was een zuivere sjiekekloon".
De brave oude bedoelde cycloon! "Afijn dan, wij kommen in Callantsoog. Zeggen die dooie Callantsoogers: wij gaan eerst in zee ... Wij willen de eer hebben. Zegt de burgemeester van Pette, die Jaap Been bij Dieuwertje Mooi in

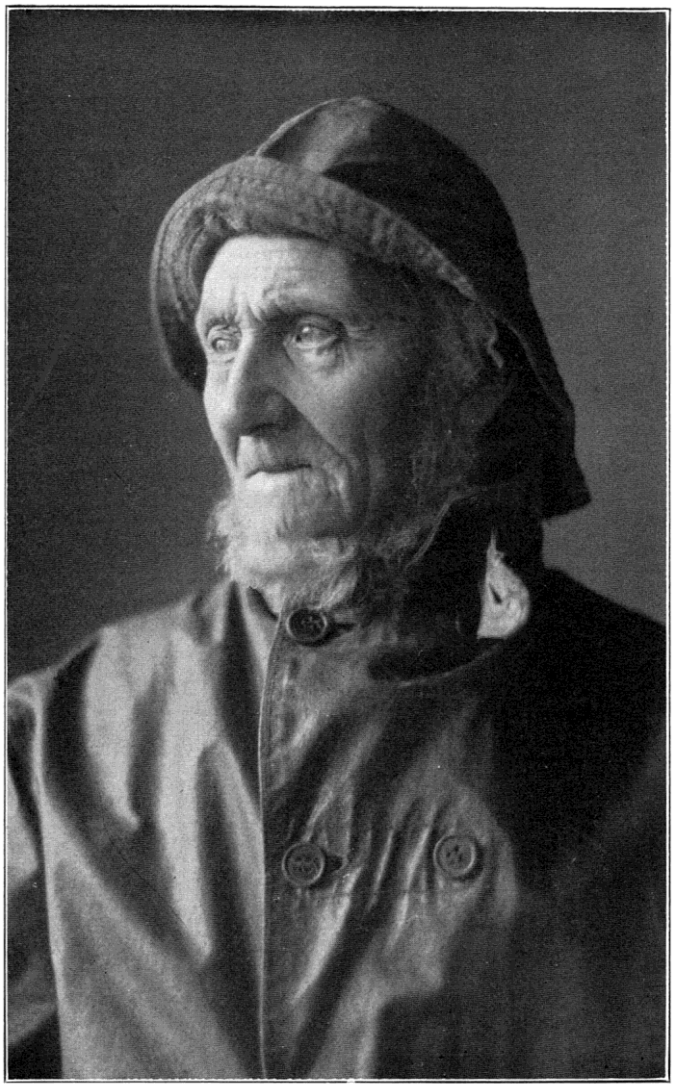
Jaap Been

Het is alsof zij zich klein en gering gevoelt tegenover het machtige geweld der natuur. De natuur, die het won ... Wat wil die sleepboot, dat maaksel van menschenhanden.
En de zee, majestueus in haar kracht, drijft het schip hooger, steeds hooger op den dijk. Alsof het een speelgoedscheepje was, wordt het evenwijdig van den grintweg neergezet... Plots komt er beweging in de menschenmassa op den dijk. Heel uit de hoogte van het want, grillig belicht door de stralen der maan, verschijnt een mannengestalte ... hij grijpt de touwladder en daalt langzaam neer. Beneden aangekomen, valt hij tot aan het midden in het wild bewegende water; dan schreeuwt hij iets in een vreemde taal naar boven. Even later verschijnen opnieuw mannen, die zich laten zakken. Koffers, dekens, de heele barring der schepelingen wordt van het schip gebracht en hoog op de steenen neergesmeten. Troosteloos, in den striemenden regen en hagel staan de mannen in het vreemde land.
Als de maan verduisterd is door de wolken zijn tal van gedienstige Helderschen
de herreberg had laten roepen, zeit die snaak tegen hem: De Callantsoogers kunnen ook gauw met de boot uitvaren, dus eerst gaan de Callantsoogers.
Niks hoor, zegt ouwe Jaap, ik wacht niet tot zullie klaar zijn; wij zijn 't neusie als ze daar aan boord verzuipen. Die menschen kunnen daar niet aan boord blijven.
Hurrie op, jongens, niks te maken met parlevoesies, zegt Jaap en ze gane op de schuit af.

Een stormweer was 't, zeg ik je, een sjiekekloon, om van te rillen ...'t was effectief vliegend stormweer. Nou dat ken je begrijpen, die lui zatten daar lellijk, heel lellijk, in der piepzak, je ken mijn an een endje touw opknoopen as ik een woord leuge spreek, maar in twee tochten hebben we een dikke dertig man van die lekke schuit afgehaald. De kapitein was een kranige kerel. Gane jullie maar in de reddingboot, zeit-ie teuge de ekwipage — maar mijn krijge ze niet van boord, ik laat mijn schuit niet in de steek, ik ga d'r niet af, ik ben d'r verantwoordelijk voor. Nou, zeeë we, als je nou met alle geweld door de schellevissche en kabeljouwen wil worre opgevrete, blijf dan an boord ... we kenne hier niet op visite blijve — 't is hier geen Heldersche kermis. Toen keek-ie ouwe Jaap an en toen zee-ie, mannen zee-ie as 't weer eens bedaardt en de zee

J. Been en P. Bonten

gereed met hun electrische zaklantaarns een zwak gelig lichtje te doen uitstralen over de koffers, kleeren, dekens, schoenen, die zich ophoopen.
Een vraagt mij iets in zijn landstaal. Mismoedig schud ik het hoofd ... "Je ne vous comprends pas," zeg ik. "French! French!" roept hij verheugd, een makker bij den schouder grijpend. "Vous parlez Francais?" vraagt hij: "Un peu, un peu," zeg ik. "Waarmee kan ik u van dienst zijn?" "Met een lekkere lap schapenvleesch, daar ben ik dol op, en als je soms Dutch monney te veel hebt," vervolgde hij, z'n Fransch in Engelsch veranderend, "daar ben ik ook voor te porren ..." Een zeeman blijft een zeeman. Of je nu een Griek, een Turk, een Franschen of een Hollandschen zeerob voor je hebt, zij zijn en blijven zeelui. Zoo komen ze uit het grootste gevaar, of ze zijn weer vol humor. Zeelui zijn internationaal! ...
"Waarom gaan jullie eigenlijk van boord," zei ik in 't Engelsch en in 't Fransch. Het begin zei ik n.1. in 't Engelsch, het laatste in 't Fransch, want deze twee talen schenen ze nogal te kennen.
"Omdat 't er niks lekker is," zei de eene, die zich als fire-man (stoker) voorstelde
kalm, dan komt Jan en alleman naar mijn schuit varen en dan gappe ze wat an boord is.
Kapitein, zeit ouwe Jaap. Ik ben Jaap Been en ik bezweer je dat ons Heldersch soepie de wacht zal houwe. Niemand zal een spijker van je schip meenemen.
Ouwe Jaap Been geeft zijn zeemanswoord dat ie jou schip als een koddebeier in de gate zal houwen. We zijne Nederlandsche zeelui en geen dieven. Toen keek de kapitein ouwe Jaap an, en toen zeit-ie in steenkolen Engelsch: Je heb een paar eerlijke oogen in je kop — ik ga mee."

Jaap Been heeft ook een paar eerlijke oogen in zijn zeemanskop. Nooit deed hij iemand te kort. Keurig netjes en zindelijk ziet 't er bij ouwe Jaap uit.
Toen zijn brave, zorgvolle vrouw gestorven was, kreeg een zijner kleindochters het bewind in handen. Kleindochter is in dit geval al een heel ongelukkig gekozen woord, want klein is niemand onder de afstammelingen van Jaap Been. Niet klein in daden en niet klein in gestalte! Jaap Been gaf het aanzien aan Enaks — aan reuzenkinderen. stoere en forsche kinderen van de zee ... Allen wonen zij achter den dijk ... Wanneer ouwe Jaap en zijn zonen, in den wild gierenden stormnacht hun vlet te water tjompten, zich wierpen in den wreed geopenden muil van het grommende roofdier de zee, dan stonden daar op den dijk de vrouwen, zijn dochters, trotsch en onwrikbaar. Vader en broers togen ten strijde. Het heldengeslacht de vrouwelijke ridders, de haren wapperend in feilen stormwind, staarden hen na
— Hurry up boys. Hurry up.
Gek, dat Jaap Been nooit een medalje of zelfs een bedankie kreeg. Eigenlijk ook niet gek, want Jaap Been hield niet van kouwe drukte! Nu is ouwe Jaap een tachtigjarige oude jonge man. Zelf tijgt hij niet meer ten strijde tegen het machtige water. Zijn stoere zonen zijn echter elk oogenblik gereed hunne krachten met den dood te meten. De dappere en stoere Piet Bonten, de schoonzoon van den ouden Jaap, verricht thans als schipper van de Heldersche reddingsvlet daden, het ridderlijk geslacht van ouwe Jaap waardig.

't is precies een hobbelende geit! Bom, bom, op en neer gaat die schuit, en dat is nou nog wel niet zoo heel erg, maar we zitten in de rats, dat de "Eugenia" kapsijst naar den zeekant en dan zijn we naar de haaien!"
De zeemanstoon is overal dezelfde, of je nu op den dijk staat bij het kasteel der Blauwe Zeeridders, of je nu met Tabbie, Janus Kuiper of met Dorus Rijkers zaliger sprak, overal komt de humor, de zeemanshumor te voorschijn. Plotseling komt er beweging in de mannen. Iemand van middelbaren leeftijd treedt op mij toe. "Ik ben de kapitein, mijnheer," zegt hij in 't Fransch. "Wilt u mij een dienst bewijzen en mij naar den Consul brengen?" "Denk d'r om, dat je mijn schapenboutje niet vergeet... en the Dutch ‚monney'," roept vroolijk de Grieksche fireman-zeejutter.

Over de glimnat beregende straten van Den Helder ben ik met den kapitein gegaan. Spreken deed hij niet veel. Zorg, ernstige zorg over zijn boot, weerspiegelde zich op zijn stoer zeemansgelaat. "Een catastrofe—een catastrofe," mompelde hij. Het was een stuk van zijn leven, van zijn ziel, zijn mooie boot, die nu wellicht nimmer meer.

Jan van Wijk, de Heldersche Simson !

Antje Nieuwenhuis was een pronkjuweel van een dienstbode. Niet zoo'n dametje als men tegenwoordig ziet, gepoederd en geverfd, die soms te lui is om haar handen in koud water te steken, maar een echte uit de oude doos.
Antje diende bij den ouden Manheim in de Langestraat en had een paar flinke handen aan haar lijf. 't Was een prachtmeid en niet alleen bij den ouden Manheim viel de dienstbode in den smaak. Jan van Wijk, de stoere, twintigjarige zeebonk, was gek op

mooie Antje! As-ie thuis kwam, koud en verkleumd uit de haringvlet, dan pruttelde zijn moeder, dat Jan niet ééns meer een "bakkie warme leut" nam, maar dadelijk weer vertrok. Geen oogenblik was hij meer thuis. Uren lang schilderde Jan voor de étalages van Manheim, en wachtte net zoo lang, dat Antje, frisch en jeugdig naar buiten kwam. Dan was het Jan zoo wonderlijk te moede, dan scheen het leven hem zoo schoon toe en dan zong in zijn prozaïsch visschershart een zoet liedeke.
En toen de dag kwam, dat mooie Antje bij Manheim uittrouwde, was Jan de bruidegom. Samen gingen zij moedig het leven in. Het ambt van haringtrekker wordt slecht gehonoreerd en aan het vak menschenredder, dat Jan van Wijk zoo nu en dan uitoefende, was geen droog brood te verdienen.
Maar verdraaid, je kon de menschen toch niet met een buik vol water in de golven laten drijven en daarom, wanneer de Noordwesterstorm, onheilspellend over het galgenveld vloekte, wanneer de golven woest tegen den dijk braken, dan kuste Jan van Wijk zijn mooie Antje en zei : ik ga even naar Kaaphoofd, Ant, misschien zit er wat ! Dan was er wel bang beven in 't hart van Antje, de zeemansvrouw ... doch nimmer liet zij haar angst blijken. Zij wist dat haar Jan niets zoo verachtte dan lafheid. Wanneer hij daar stond, fier als een koning, met den zuidwester en oliejekker aan, dan kwam er in het hart van Antje een geweldige trots. Haar groote sterke Jan. Sterk was hij. Met één hand draaide hij de zwaarste vletten op! Iedereen vreesde zijn kracht. De heele oude Hel-

---

de blauwe wateren van zijn geboorteland, het schoone land der Grieken, zou terugzien.

Toen ik den kapitein had weggebracht, ben ik opnieuw naar den dijk gegaan. Het grootste deel van de bemanning had het schip verlaten. Duister lag het schip nu hoog op den dijk. Alle toplichten waren gedoofd. De zee is nu veel kalmer. Als machtige, gouden wieken, draaien de lichtbundels van den vuurtoren ... Een enkele eenzame man loopt nog over het scheepsdek. Met groote vrachtkarren was de bagage van de schepelingen opgeladen. De man, dien ik een schapenbout beloofd had voormijn Dutch "monney", was ook weg. Zij waren naar het Zeemanshuis op de Spoorgracht.

Op een groote, ronde tafel, gezellig met wit tafellaken gedekt, stonden bekers warme melk en brood met vleesch "Is de fire-man (stoker) hier niet," vroeg ik het troepje Grieken, dat de doornatte kleeding bij de kachel warmde. Een onverstaanbaar antwoord volgde. "English, English, I speak english", sprak een lange, zwarte kroesharige jongen, met een blauwkeper werkmanskiel. "The fireman is d'r niet. Il

---

der wist er staaltjes van te vertellen.
Eens op een nacht, terwijl een kind van Jan ziek was, waren drie dronken mariniers met elkaar slaags geraakt voor zijn deur in de Kromme Elleboogsteeg. Als een kluwen rolden zij door en over elkaar heen.
Jan sloeg uit zijn venster het gevecht gade.
Antje, afgelost van het waken over het zieke kind, kon door het lawaai geen oog toe doen. Nijdig snelt Jan half gekleed naar buiten. "Uitscheien, jongens", zegt hij, "rustig blijven en naar huis! Is me dat een lawaai!" De drie vijandige mariniers sluiten plots een

vredesverbond en willen gedrieën Jan van Wijk aanvallen. Allen trekken zij hun mes, dat wreed glinstert in het maanlicht.
"Jou lillijke Jutter, wat mot jij ... wou jij je met ons bemoeien. We zullen je in reepen snije!" Dreigend naderen zij.
Maar Jan, de sterke Jan lacht spottend.
"Messen — zoo, vechten jullie met messen, dat is niet eerlijk jô! Wij vechten altijd met de riemen en als we die niet hebben met onze pooten," roept hij, twee mariniers in den nek grijpend en ze, als waren ze bakerkindjes, recht voor zich uithoudend. "Zoo, wou jullie met messen steken!" Als een schroef omklemt zijn sterke hand de nek van de mariniers.

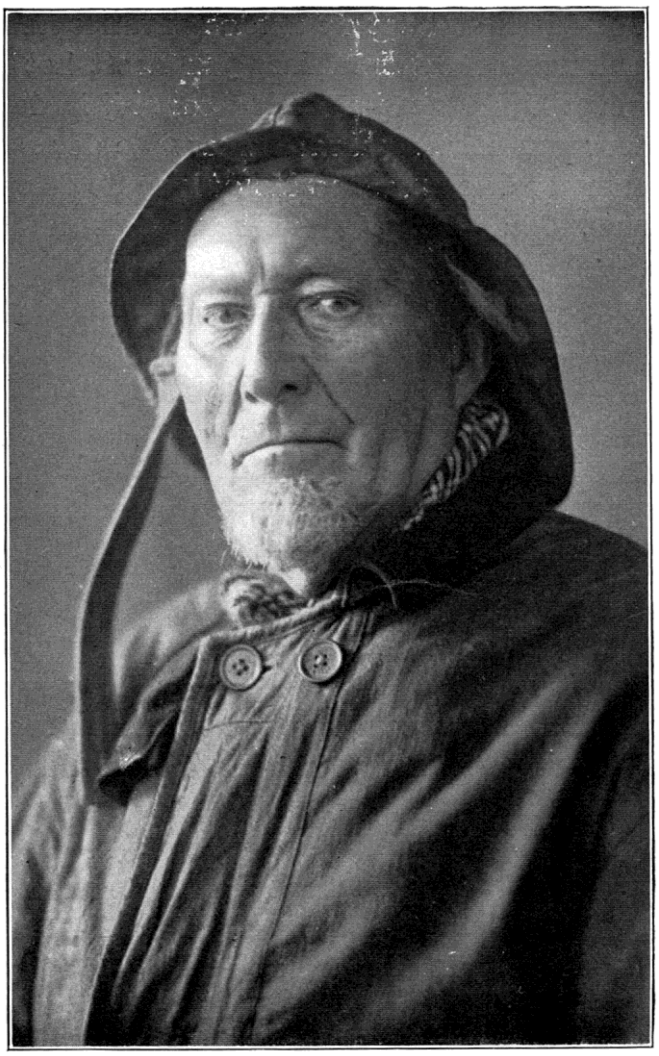
Jan van Wijk

---

arrivera aussitôt" (hij zal direct komen) sprak een ander, die blijkbaar de taal van Marianne beter verstond dan de taal van John Buil. "Waar is mijn schapenbout, waar is-ze?" klonk plots een vroolijke stem en the fire-man stond voor me. "Niet noodig hoor, we gaan an de feeding-bottle" (zuigflesch), zeide hij, humoristisch wijzend op de bekers melk. "Het is hier zoo goed als bij mother at home" (moeder thuis), sprak ik. Een oogenblik verstrakte zijn gezicht, werd ernstig en met diep gevoel sprak hij: "Bij moeder thuis vindt je alleen bij mother. Ik heb de oude vrouw in Pareus(?) een telegram gestuurd."
"The ship is finished now", zegt een ander. "Probs!" antwoordt de fire-man, "Probs! Vannacht dachten we ook, we gaan d'r an. Probs!" herhaalde hij weer. "I can not help it. (Ik kan 't niet helpen). Captain a good man (de kapitein is een reuzenkerel). Misschien komt de boot los. Probs!" — "Wat is toch "probs"?" vroeg ik, "is dat Grieksch?"
"Probs" is "Probs"!
"Probs is English," lachte de fire-man, "let maar op: I am poor—Ik ben nu arm —

Verraderlijk sluipt de derde aanvaller nabij ... het mes in de hand ... Hij zal zijn makkers ontzetten. Maar Jan heeft het gevaar bemerkt. Met een dreunenden slag werpt hij de twee mariniers, die hij in de hand houdt, 2 meter van zich af tegen de deur van het huis aan de overzijde der straat, dan buigt hij zich bliksemsnel, grijpt nummer drie en werpt

hem tegen de dakgoot van zijn huis ... dan gaat hij kalm in huis. Sindsdien was Jan van Wijk de Simson van Helder.
Neen, Jan hield niet van achterdeurtjes; altijd toog hij ridderlijk ten strijde.
In 1888 ging hij den kokenden heksenketel in, met de reddingsboot om een gevaarlijke tocht naar de "Horatio" te ondernemen. In 1891 redde hij 22 man van de "Tusca". In 1906 haalde hij van de "Serbia" 46 menschen, in 1903 van de "Volta" 14 en in 1917 van de "Suzanna" 5 personen.
Altijd stond hij gereed, ridderlijk en dapper. Nimmer deed gevaar hem, dezen geweldigen held en krachtmensch, terugdeinzen.
Moesten onze dappere menschenredders geen zorgeloozen ouden dag hebben? Doe niet gewichtig lezer en zeg, nu ja een zeeman is royaal, die laat het geld wel deris rollen. Een klein beetje zuinig zijn ... economisch!
Zwijg, zeg ik u. Antje van Jan van Wijk en met haar vele zeemansvrouwen, heeft altijd een dubbeltje twee maal omgekeerd, voor ze 't uitgaf. Antje was spreekwoordelijk bekend om haar netheid. Hard, heel hard hebben Jan en Antje geploeterd voor hun gezin, en toch ... een onafhankelijken ouden dag kregen zij niet.
Op vijf en zeventig jarigen leeftijd moest Jan van Wijk, de groote menschenredder, om in zijn levensonderhoud te voorzien, met haring venten, luide verkondigende dat hij Hollandsche nuwe had. In Hollandsche "nuwe" was hij specialiteit. Vroolijk wapperde van zijn haringvat de Nederlandsche vlag, die hij altijd ridderlijk bij alle natieën had hooggehouden, doch velen die trotsch waren op die vlag vergaten Jan van Wijk. Nu is Jan van Wijk ver in de tachtig.
Zes jaar geleden stierf zijn mooie Antje. . . . bleef Jan alleen achter met zijn verdriet.
Vaak zie je op het kerkhof van Huisduin diep bedroefd, een ouden vis scher staan bij een graf, het graf van mooie Antje, het eenigste en mooiste geschenk dat God hem gaf.

---

probs, word ik rijk." — Nu begreep ik, hij bedoelde perhaps (misschien). "'t Was vliegend stormweer! Voor we het wisten lag de schuit met zijn ribbekast tegen den dijk. Er was geen houden aan! Het was vanavond te gevaarlijk aan boord. Kom we gaan eten." De mannen stonden op van hun warm plaatsje aan de kachel en gingen aan tafel. Eenigen bleven

,,Dorus Rijkers''

Tabbie en Willem.

Nee maar, dat zijn eerste klas zeelui!
Op 't land kunnen ze 't niet rooien, dan zijn ze welderis in de contramine. Een zeeman is nu eenmaal geen bakerkindje, die met pap zoet is te houden.
Bang voor 't water? Nooit geweest. Altijd haantje de voorste. Echte typen van zeelui. Willem Muller holt altijd als de duvel naar de reddingsboot. Oud is-ie nog heelemaal niet. Hij is pas vijftig jaar, maar medaljes heeft ie bijna net zooveel als de oude redders.
Als je bij Tabbie komt, heeft-ie 'tover de zee, over gerookte makreel, over vletten opdraaien, of wier. Houdt tegen Tabbie of Wullem zijn stiefzoon, alsjeblieft geen politieke redevoering, of spreek niet met hen over economie, daar weten ze niets van. Ze waren bij elkaar in een oud sloppie. Niet mooi zegt u, ik zeg dat het prachtig is. In dat slopje zitten meer schatten dan jullie denken.
Er is zelfs goud in verborgen en ook zilver. Tabbie en Wullem zijn nu niet bepaald economen, maar goud en zilver hebben ze toch opgepot. Geen gouden tientjes hoor, en ook geen guldens, maar wel een soepie gouden en zilveren medaljes. Meest zijn ze in uniform, in hun blauwe trui gekleed.
Op hun verweerde koppen prijkt een stoffige kaasbol, zoo'n stijf rond hoedje. Sloffend op zijn pantoffels loopt Tabbie vaak te ijsberen door het roodsteenen gangetje

Bakker, bijgenaamd Tabbie

---

strak voor zich uitkijken, sloten toen de oogen en baden tot den God van de Grieken en Nederlanders. Plechtig en innig ontroerend baden zij. Voor het geluk, dat zij ditmaal aan het gevaar ontkomen waren ...
"Draagt elkanders lasten", stond op een bord aan den wand in 't Zeemanshuis, en ik dacht aan de dappere helden onzer kusten, aan den ridderlijken, eenvoudigen Coen Bot, die volgens zijn overtuiging uit menschenliefde het roofdier, de zee, trotseerde, om hen, die met het leven afgerekend hadden, in triomf naar veilige haven terug te brengen.
Hulde aan hem en zijn wakkere Blauwe Zeeridders. Den Helder is trotsch op hen. Good Luck, Coen Bot.

Tabbie is een echte familie-vader. Met niet minder dan 18 kinderen werd zijn echtelijke staat gezegend.
"'t Ging welderis brakkig, om voor zoo'n troepie wat te bikken te krijgen, maar van 't oorlogsschip hadde we fijne snert en dan, met de buik vol, gonge de jonges zingend naar school en 's avonds als 't koud was, maar vroeg naar de kooi. Mijn vrouw was een reuze huisvrouwtje, die werkte en ploeterde in 't huis en as dat klaar was, dan ging ze de makkreele, die ik versch gerookt had, uitvente."
Het meubilair van Tabbies huis is nu niet bepaald elegant. Een oud potkacheltje, een houten kastje, een tafel met drie wrakke stoelen, vormen 't ameublement van den ouden makreel-rooker, maar veel kan 't hem ook blijkbaar niet bommen.
Erg ontevreden ziet hij er niet uit.
Hij is de optimist onder de redders.
"Hier hei je een kruis, dat heb ik nog van keizer Frans Jozef, ik heb d'r ook nog een pampiertje van.
Met de "Renown" ben ik ook nog meegeweest, sjonge, sjonge, dat vergeet ik nooit, heb ik ook 'n medalje voor gehad. Die "Renown" dan, die bark sat op de Pannekoek. Rottiger en slechter plek is er in de heele zee niet — 't is direkt bij de rooie tonne. Drie dage zijne we met ouwe Dorus bezig geweest. Een stormpie, brrr, d'r zijne toen nog dooie ook gevallen. In de Zaling bij de Heng lag een schipbreukeling zoo stijf as een pier.
Wullem en ik hebbe d'r heel wat van wrakke gehaald. Een Grieksche bark hebbe we ook nog eres gered. Wullem heb nou nog de rimmetiek in al zijn botten, door dat ie met de "Turbo", die groote schuit, die te pletter geslagen was, deur en deur drijfnat wier. Twee keer heb-ie er met de reddingboot op af geweest. Nerreges anders heb-ie de rimmetiek anders van."
"Wat dacht je anders", viel plots Wullem, heel oneerbiedig zijn stiefvader inter-rumpeerend in de rede. "Nergens aars heb ik die dooie rummetiek van overgehouwe
— om de dooie dood nerreges aars van! Direct na die redding heb ik acht maande lang geen spie verdiend. Maar afijn, we leve nog, maar beroerd was 't toch. Hebbe me nogeres voor niks ure en ure door een vliegende storm gevare, lag een boot op apegape tot gorrelemorrie geslagen op de Razende Bol. Komme we d'r bij is er an boord geen asempie leve. Geen kop, niks te zien — de volgende morrege vinde ze de heele ekwipagie hardstikke dood, angedreve an de Tesselsche kust."
"Met de "Helly" was 't ook een kwaje tocht, wat jij Wullem," zegt Tabbie naderhand, op zijn pruimpie zuigend. "Toen was 't hardstikke donker, je kon je eige kaart niet zien — eindelijk toen de donkerte wegtrok, zagge we ze in de mast van de "Hally" zitten. Zeker 12 uur hadde ze zoo gezete."
"As je zoo lang most hange as 't langer was, dat ze in de mast gezete hebbe, gaf je geen asem meer Tabbie, dat zeg ik je," sprak Wullem. "Veul, veul langer hebbe ze in die mast gezete. 's Morgens toen de wind uit de noordhoek kwam, liep-ie al an de grond — reken nou zelf deres uit."
"Ja, 't was een gekke boel, d'r was nog een vrouwemensch ok an boord. Die hadde ze an de mast gebonden, dat ze niet overboord zou slaan en de matrozen van die schuit lieten d'r 't eerst in onze vlet.
In d'r poote hield ze, zoo verdraaid as ik Tabbie hiet, een bakerkind. We namme allemaal de pet voor d'r af, voor die lady natuurlijk en niet voor dat wurm — en zoene dat ze deed! Niet an mijn," verduidelijkte Tabbie weer, grinnekend, "maar an dat wurm

van d'r, en huile, griene! Niks anders dee ze, 't leek persies een gieter. Toch ware we d'r beduusd van. Ze gaf ons allemaal een poot en zei in steenkolen Engelsch: thankie, dankie, manne. Later krege we allemaal een pond van d'r, zoo'n Engelsch pondje zie je.
Wullem is een rare gast. Die was laatst nog met de Dorus Rijkers mee om de "Koefia", een Italiaander, te redden. Afijn, das nog versch — je weet zelf wat een stormpie 't was. We dochte niet anders, of Wullem lag met zijn makkers, met een buik vol water, rond te drijve. Kompt-ie toch terug." "De schellevissche motte van mijn niks hebbe, ik ben te taai," zegt Willem.
"Maar ja, werachtig, daar heb ik nog van Mussolini een medalje voor gekregen. Daar heb Dokter Ketner, die meester van de Hoogere burgerschool, nog voor gezorgd. Mussolini is een aardige vent. Ze magge zegge wat ze wille."
"Jonge, jonge, wat hebbe we eres een lol gehad, je mot nou niet denken dat 't altijd even saai ging," schoot Tabbie plotseling los. "We hebbe welderes reuzebakke ok beleefd. Slecht weer, bij de dood of hebben we gemarteld maar lol — hi-hi," de oude makreelrooker schaterlachte, dat de tranen over zijn zeemanskop liepen. "Zie zou, nou weet je genoeg", viel de oude zeerob plotseling zich zelf in de rede, "je haalt iemand de woorde uit z'n mond. Ben je bedui, bedat — ik schei er uit met klessen. Wat jij Wullem, ik zeg tegen Levy niks meer, ik zeg maar, die veul zeit, heb veul te verantwoorden, wat jij — heb ik gelijk of heb ik geen gelijk. Sallu zeg ik, ik gaan naar de kooi, 't is bedtijd, sallu." "Navend, mannen," antwoord ik, van de wankele stoel opstaande. Ondanks hun ruw gedoe, ondanks hun ruwe taal en hun grof voorkomen, hebben Tabbie en Willem groote verheven, machtige daden van ridderlijkheid gedaan, hebben zij honderden medeschepselen uit den afgrond des Doods gered.

Een der jonge Garde! M. W. Ewald.

M. W. Ewald

Met moed en beleid voer hij ter redding uit! Trouw was hij aan het devies van zijn voorgeslacht! Van de "Serbia" redde hij 30 menschen ; van de "Ninia Pathen" zeer velen, van den verstikkingsdood in de golven onttrok hij bij de redding der "Volta"
16 mannen. Van een Katwijker logger 12, van de "Turbo" uit de geweldige grondzeeën redde hij 16 menschen.

Foto's Reddingswezen Helder.

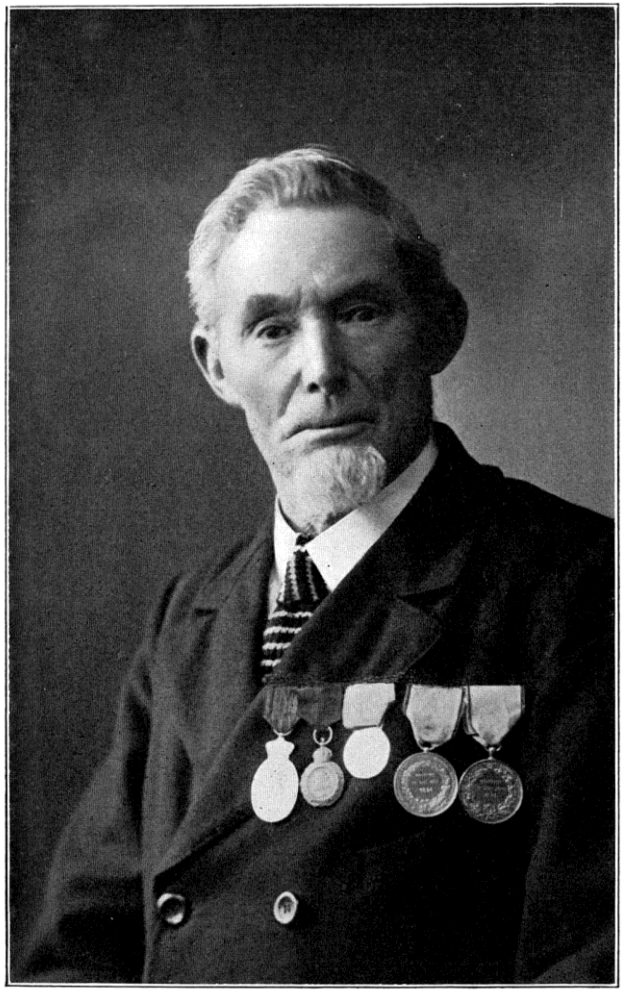

A. Y. Kuiper

. . . en zooals hij zoovele stormen trotseerde.

Foto's Reddingswezen Helder.

A. Y. Kuiper, P. Kwinkelenberg, J. Oostenbrug

A. Y. Kuiper, J. Kwinkelenberg, J. Kuiper Hzn., Oostenbrug

V. l. n. r.: C. Blokker, H. Feenstra, C. Been, J. Kuiper Hzn., M. v. d. Hert, M. Kramer, A. Kwast, H. Hennink, H. v. Wijk, J. Kwinkelenberg, A. Y. Kuiper (schipper)

Kwinkelenberg, Oostenbrug, Kuiper

Petten, Schoorl en Egmond aan Zee.

Met genoegen wil ik wat vertellen van oude en arme zeelieden, die in Petten, Schoorl of Egmond zitten, hoewel het aantal van hen, die bij reddingswerk zijn betrokken, hier niet zoo groot is als b.v. in Den Helder, waar de oogst voor dit boek vanzelfsprekend heel wat grooter zal zijn.
Toch zitten er hier nog wel enkelen, die een leven vol avonturen achter den rug hebben, die op alle wereldzeeën hebben gezwalkt en ook zoo nu en dan aan reddingswerk hebben deelgenomen.
Bijna allen zijn oud en arm, zij huizen nog in schamele woningen achter den dijk of de Prins Hendrik Stichting heeft zich over hen ontfermd, zoodat zij daar, zij het in bescheiden omstandigheden, een rustigen levensavond genieten.
In Petten aan den voet van den zwaren zeedijk, woont in een klein huisje, dat, weggestopt tusschen andere woningen, niet gemakkelijk te vinden is, de 78-jarige Jb. Brouwer.
Brouwer is op 18 December 1851 in Petten geboren en hoewel hij overal gezworven heeft, is hij op zijn ouden dag dus weer teruggekeerd naar de plaats, waar hij zijn eerste levensjaren heeft doorgebracht.
Hij werd al op jeugdigen leeftijd tewerk gesteld bij de kustwerken tusschen Petten en Kamp en toen de dijk sterk genoeg was en er niets meer te verdienen viel, is hij- wat dieper het land in gegaan en polderwerker geworden.

J. Brouwer, Petten.

Maar het water bleef hem aantrekken, hij werkte in IJmuiden, verrichtte later havenwerk in verschillende kustplaatsen en werkte geruimen tijd aan den Nieuwen Waterweg.
Toen kwam hij op een zandzuiger terecht, maar de promotiekansen waren daar niet groot en hij besloot zijn vaderland maar eens vaarwel te zeggen en ging met een zandzuiger mee naar Algiers. Daar bracht hij verschillende menschen op de hoogte van het zuigwerk en keerde naar Holland terug, om het volgend jaar, ditmaal als zuigbaas, wederom naar Algiers te vertrekken.
Hij schijnt toen een vreeselijke reis gehad te hebben, want de kapitein was doorloopend dronken en in het Engelsche kanaal bleek het al noodig, dat maatregelen werden genomen, met het gevolg, dat de kapitein door den zuigbaas op rantsoen gesteld werd.
Bij de Portugeesche kust was het zulk slecht weer, dat er geen loods naar buiten durfde komen en inplaats van naar Lissabon trok de zandzuiger naar Gibraltar. Vandaar koerste

men de Middellandsche zee in waar de kapitein in de oogenblikken, dat hij nuchter was, zijn hart vasthield voor de Algerijnsche zeeroovers.
Eindelijk op de plaats van bestemming was Brouwer genoodzaakt terug te gaan, omdat hij geen Fransch examen had afgelegd, wat daar vereischt werd.
Hij keerde naar Holland terug en werd daarna aangesteld op een zandzuiger, die met eenige andere in de Golf van Biscaye moest werken. Daar moest duikerwerk verricht worden. Men betrok het materiaal uit Spanje en Brouwer ging aan het duiken.
De promotie ging daar vlugger dan in Holland want hoewel hij als matroos was aangenomen, werd hij al spoedig bevorderd tot stuurman en na drie maanden was hij kapitein.
Daar heeft hij toen 3 jaar gewerkt en met een van de zandzuigers, de "Maasmond 12" bleef hij er achter toen de andere naar Bordeaux gingen. Een Franschman nam de zuiger over en nadat Brouwer nog meegeholpen had om de andere zandzuigers weer naar Holland te brengen, heeft hij nog 1 jaar op de "Maasmond 12" bij Lissabon gewerkt.
Toen kwam hij opnieuw naar Holland terug en zocht vanuit Rotterdam om werk, dat hij nergens kon krijgen.
Voor zijn laatste geld kocht hij een tweedehandsch duikinstallatie, maar ook die schijnt niet veel voordeel aangebracht te hebben.
Toen hij er in Alkmaar mee werkte had hij een helper uit Petten, die daar schipper op de reddingsboot was en daardoor kwam hij in contact met het reddingswezen. Op aandringen van den toenmaligen burgemeester van Petten, den heer Eriks, vader van den tegenwoordigen burgemeester, verklaarde hij zich bereid in tijd van nood reddingswerk te verrichten en daarna werd hij al spoedig tot reserve-schipper benoemd. Hij zag evenwel spoedig in, dat dit niet de weg was om rijk te worden en dat de bergingsmaatschappijen, die zich alleen met het gestrande schip en niet met de bemanning bemoeiden, er heel wat beter aan toe waren.
Op 15 October 1900 heeft Brouwer, naar hij verder vertelt, acht menschen het leven gered toen in de buurt van Petten de Zweedsche driemast-schoener "Alfhild" strandde.

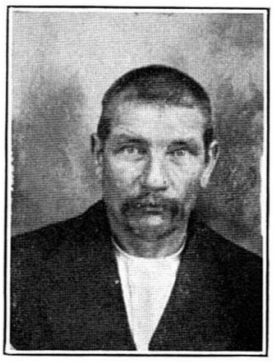
P. Haasbroek

Pieter Haasbroek is geboren te Katwijk aan Zee op 20 Januari 1861 en woont thans te Egmond. Hij werd opgeleid tot scheepsmaker en vóór zijn twintigste jaar had hij als scheepstimmerman al drie reizen naar Indië gemaakt op een nieuw zeilschip. Daarna is hij als scheepstimmerman op allerlei schepen gaan varen, vooral op Engelsche, waarmee hij over alle wereldzeeën heeft gezwalkt.
Tijdens den wereldoorlog heeft hij op proviandschepen gevaren voor Belgische en Fransche rekening. Hij heeft schipbreukelingen gered van schepen die op mijnen waren geloopen of getorpedeerd waren en bezit o.a. een medaille van den Belgischen minister Anseele met loffelijk getuigschrift.
Tot verleden jaar heeft hij gevaren, maar is er mee opgehouden nu geen Hollanders meer in Engeland mogen monsteren.
In Holland heeft hij aan verscheidene reddingen deelgenomen.
In 1879 ging hij met de reddingsboot naar de Groningsche tweemastschoener "Rival", die gestrand was bij Noordwijk. Het was stormweer, het roer van het schip was kapot geslagen en de storm sloeg de boot overzij met het want in het water. Een hooge zee

zette haar weer overeind en ze slingerde tusschen de banken door en liep vast benoorden de uitwatering van den Rijn.
Door de reddingsboot werden toen alle zes opvarenden gered.
Haasbroek was los matroos en toevallig thuis, zoodat hij mee kon gaan.
In dezelfde omstandigheid verkeerde hij toen op 31 December 1885 de "Benavon", een barkschip met drie masten dat van Hamburg kwam en het Kanaal uitvoer, tusschen Katwijk en Scheveningen terecht kwam, hoewel de loods nog aan boord was. Hoewel er een sterke Westenwind stond ging de reddingsboot er tweemaal heen en redde van het vastgeloopen schip alle 32 opvarenden benevens den loods.
Zijn derde redding dateert van 1889 toen de Noorsche bark "Emanuel", die met hout geladen was, bij Wassenaar strandde.
De opvarenden zaten allen in het want en werden er alle zestien in één tocht met de reddingsboot afgehaald. Haasbroek verhaalt, dat de redding buitengewoon moeilijk was en dat de boot van het strand in zee moest.
Hij weet niet zeker of er aan de bemanning der reddingsboot iets gegeven is toen hij al weer naar zee was. Zoolang hij nog thuis was, is er niets betaald en hij heeft dus nooit iets gekregen.
Hij is afstammeling uit een familie, die geslachten lang gevaren heeft en herinnert zich, dat hij als jongen al eens een vriendje gered heeft, die zich te ver in zee gewaagd had en dien hij zwemmende aan land gebracht heeft.
Haasbroek, die niet in eigen onderhoud voorzien kan, is thans in de stichting te Egmond aan Zee opgenomen.

P. Koopman is 62 jaar oud en ging reeds op jeugdigen leeftijd ter haringvisscherij en was later aan de zeewering te Petten werkzaam. Hij was een beste roeier in zijn dagen en heeft onderscheidene reddingen verricht.
Zorgen zijn hem niet gespaard gebleven. Ook zijn kinderen ging het niet altijd voor den wind, met verschillende ziekten had het huisgezin te kampen.
Koopman krijgt f 2.— per week uit het Helden der Zee-fonds en f 60.— per jaar van de Reddingmaatschappij. Behalve dit heeft hij nog een klein pensioentje als oudroeier. Verder heeft hij geen middelen van bestaan, doch krijgt een uitkeering uit een fonds, dat is gevormd door arbeiders van den Rijkswaterstaat in het Hoogheemraadschap Noord-Hollands Noorderkwartier. Elke week staan deze menschen één gulden van hun loon af en van dit geld worden nu ouden van dagen uitkeeringen geschonken tot f 10.— per week. Zoo helpen deze menschen elkaar op een wijze, welke bewondering wekt. Reeds ongeveer acht jaar bestaat dit fonds.
Of het zal blijven bestaan, hangt natuurlijk van allerlei omstandigheden af.

* * *

In de Prins Hendrik Stichting in Egmond aan Zee, is sinds enkele maanden Adriaan van der Steen opgenomen, die op 14 Juli 1862 in Pernis is geboren.
Door de welwillendheid van den directeur der stichting is Van der Steen in de gelegenheid gesteld een en ander uit zijn avontuurlijk leven te vertellen, waarvan wij hier wat zullen laten volgen.
Op 9-jarigen leeftijd ging hij al op de vischvangst en toen hij 10 jaar was, moest hij al voor zich zelf zorgen.

Op zijn twaalfde jaar leed hij schipbreuk. Hij zat toen midden op de Noordzee op een visschersschip. De storm sloeg er twee mannen en twee masten af en de nog overblijvende elf mannen werden door een voorbijvarend stoomschip gered.

P. Koopman, Petten

Het wrak is later aan de Engelsche kust aangespoeld.

Toen Van der Steen dertig jaar was is hij naar Vlaardingen verhuisd want in Pernis was toen geen visscherij meer. Hij was toen al schipper geweest, maar wilde voortaan alleen als matroos varen omdat hij als schipper te groote verantwoording moest dragen. Op 17 Februari 1900 dreef bij hevigen storm en hooge zee een schip ontredderd rond. Het was het Noorsche barkschip "Othello", kapitein Christensen, van Arendal, te New Castle met steenkolen geladen en bestemd voor Drammen.

Van der Steen zat toen op het sloepschip "Insulinde 170" van Vlaardingen en hij zag, dat de "Othello" door den storm lek gestooten was. Hij en drie anderen gingen twee maal met een kleine boot naar het zinkende schip en haalden er telkens zes man af. De kapitein van de "Othello" was, naar Van der Steen vertelt, stomdronken en wilde niet van zijn schip af, maar een matroos trok hem naar de verschansing en Van der Steen tilde hem in de boot waar hij telkens weer uit wou kruipen tot hij een flinke trap kreeg waarna hij rustig bleef liggen.

Die redding was heel gevaarlijk want het bootje waarmee ze naar het zinkende schip roeiden was er heelemaal niet op berekend om als reddingsboot gebruikt te worden.

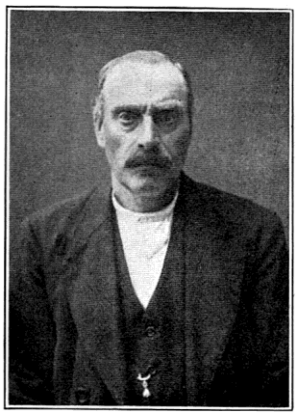

A. v. d. Steen

Alle redders hebben als belooning vier gulden gekregen. Van der Steen ontving nog 86

van de Noorsche regeering en ook van de Zuid-Hollandsche Maatschappij tot Redding van Drenkelingen een bronzen medalje met getuigschrift voor zijn moedig gedrag. Hij heeft gevaren tot hij 63 jaar was, is eerst bij een dochter in huis geweest en nu in de stichting.

Hij heeft altijd in een fonds in Vlaardingen gestort waaruit hij nu een gulden per week trekt en van de drie gulden ouderdomspensioen mag hij er een voor zich zelf houden.

* * *

Op 29 December 1860 is te Zwartewaal Maarten van Straten geboren, die thans ook in de stichting te Egmond aan Zee verblijf houdt.

Maarten van Straten is op zijn twaalfde jaar gaan varen en toen hij 19 jaar was is hij met een dollen kop om een meisje van huis weggegaan en naar Engeland overgestoken. In

1880 moest hij in Holland onder dienst, maar is daarna naar Engeland teruggekeerd en weldra op de groote vaart gekomen.
Hij begon als matroos en is daarna bootsman, derde en tweede stuurman geworden en heeft op schepen van alle naties gevaren.
Daarna heeft hij in 40 jaar zijn familie niet meer gezien en toen hij weer thuis kwam kende zijn oude moeder hem niet meer. Hij is een paar maanden thuis gebleven en heeft daarna nog negen jaar in IJmuiden gewerkt als waker op verschillende schepen, waarna hij een klein jaar geleden in de stichting is gekomen.
Ook heeft hij aan reddingswerk deelgenomen, toen hij 17 of 18 jaar was. Toen strandde de driemastschoener "Succes", geladen met steenkolen van Sunderland op de Maasvlakte.
De reddingsboot voer uit en er bleek een roeier te kort te zijn. Het was vliegend stormweer, maar Van Straten bedacht zich niet lang en nam de ledige plaats in. De boot haalde zeven schipbreukelingen en een van hen, een jongen, sloeg overboord en werd door Van Straten nagesprongen. Hij zwom met den jongen naar de Noorderpier en bracht hem daar aan land.

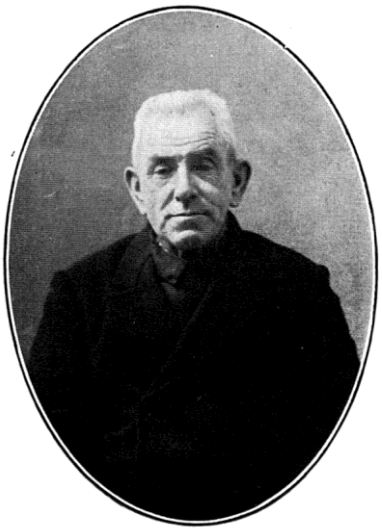
M. van Straten

In dien tijd verdiende Van Straten f 3.— in de week, maar omdat hij met de reddingsboot uit was geweest kreeg hij er die week nog drie gulden bij en zijn moeder was er erg blij mee, want de familie was allesbehalve kapitaalkrachtig.
Op Nieuwjaarsdag 1895 heeft hij zelf schipbreuk geleden bij de kust van Schotland. Hij voer toen op een nieuwe stalen bark, de "Coline", die lek werd geslagen. Het was vreeselijk weer en de reddingsboei waar niemand zich ooit om bekommerd had, bleek heelemaal verrot te zijn. Van Straten stond met drie man op het achterschip en de rest van de bemanning was op het voorschip. Een hooge zee zette het schip op een rots en brak het in tweeën en het voorstuk werd opgelicht en omgedraaid, zoodat allen die zich daarop bevonden verdronken. Twee negers sloegen tegelijk met den mast overboord en Van Straten herinnert zich nog dat hij den timmerman en den scheepshond zag zwemmen. Toen de hond aan den wal was kwam het dier weer terug en werd tusschen het wrakhout doodgeslagen.
Het achterschip bleef op den "steen" zitten en de bevolking aan land schoot een lijn naar de schipbreukelingen. Die lijn werd vastgemaakt en strak getrokken en dan gleed er een mand langs waardoor zijn drie makkers zich konden redden. Hij ging het laatst en er spoelde een zak graan over het koord en bleef er op liggen zoodat de mand niet verder kon en Van Straten er naar toe moest zwemmen, waarna hij behouden aan land gebracht werd.
Hij heeft in zijn veelbewogen leven van alles gedaan en is o.a. in Zuid-Amerika postrijder geweest, waarbij hij te paard de post van Taltal en de goudmijn Blanca Torre moest wegbrengen.
Sinds tien maanden geniet hij nu een rustigen ouden dag in de stichting. Hij ontvangt alleen ouderdomspensioen waarvan hij een gulden per week voor zich zelf mag houden.
Verschillende Egmonders, van die ouwe gelooide kerels met schippersbaardjes hebben zich ontpopt als mannen, die in hun dikwijls veelbewogen leven aan reddingswerk

hebben deelgenomen. Zij behooren tot het personeel van de reddingsboot waarvan hierboven een kiek is opgenomen.

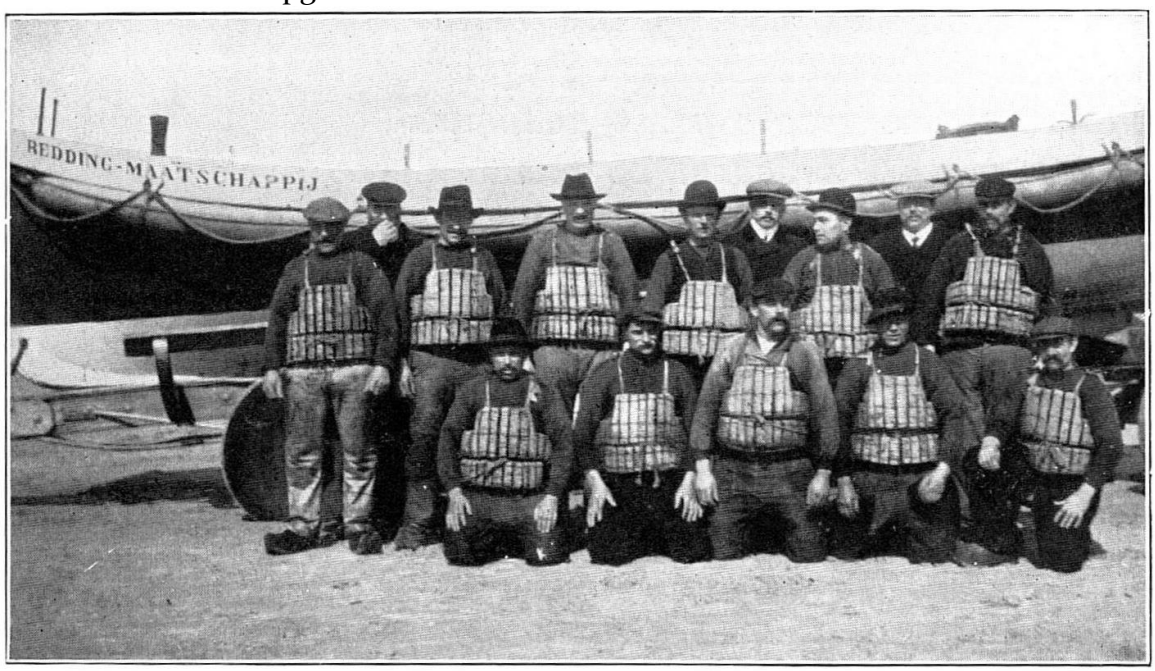

Egmond aan Zee

L. Kok is geboren op 11 Augustus 1863 en altijd visscher geweest. Twintig jaar geleden, hij weet niet precies meer wanneer het was, strandde de "Katwijk 29" benoorden Camperduin, daar de boot bij stormweer op de kust liep.
Kok woonde toen in Egmond en heeft met de reddingsboot van die plaats 11 menschen van boord gehaald.
Hij maakte een dergelijken tocht mee toen een Engelsche boot bij Petten strandde. Toen het schip, dat geladen was met katoen en arak, vastgeloopen was, is hij er 's morgens om 10 uur met de reddingsboot heengegaan en tot 12 uur bij het gestrande schip gebleven. De redders kregen volle zeeën over en waren dan ook drijfnat.
Erg vlot ging die redding niet, want de kapitein van het gestrande schip verbood al zijn mannen van boord te gaan, hoewel de zee over de pijpen sloeg.

's Middags probeerde de reddingsboot van Petten er bij te komen, maar werd terug geslagen. Om 2 uur besloten de Egmonders opnieuw naar het gestrande schip te gaan en in drie tochten heeft de boot er in totaal 24 menschen afgehaald. Kok was toen matroos en die in stormweer volbrachte reddingstochten hebben hem lang geheugd, daar het vleesch van beenen en dijen hem opengescheurd werd.
Als belooning heeft hij destijds tien gulden ontvangen.
Kok leeft thans van f 4.— per week, die hij van het D. R.-fonds krijgt. Bovendien geniet hij f 60.— per jaar van de Reddingmaatschappij. Hij vaart niet meer en verkeert in zeer armoedige omstandigheden.

* * *

Een ander lid van de bemanning der reddingsboot was S. Groen, die op 20 Januari 1873 te Egmond aan Zee is geboren.
Hij herinnert zich, dat hij ongeveer 15 jaar geleden heeft deelgenomen aan een reddingstocht naar de "Betsy Anne", een Hollandsche boot, die met kolen geladen van Engeland kwam en met een stijve Zuid Westen wind op de kust onder Castricum vastliep. De reddingsboot uit Egmond is er 's nachts om één uur naar toe getrokken en heeft 17 menschen van het verongelukte schip gehaald.
Dien dag was de bemanning der reddingsboot bijzonder actief, want 's morgens om negen uur was de boot reeds naar de "Batavier 2" geweest, een trawler, die onder Castricum op het strand was geloopen en waarvan elf menschen gered werden.
Het wrak zit er nog en de mast, die nu verdwenen schijnt, stak vele jaren boven water uit.
Op den isten Kerstdag van het jaar 1894 is te Bergen aan Zee het driemastschip de "Caroline" uit elkaar geslagen. De opvarenden geraakten te water en zwommen naar de kust. Groen was juist thuis gekomen van een tocht met de trawler en stond aan het strand toen het ongeluk gebeurde. Hij sprong in zee en wist in drie tochten zwemmende drie menschen te redden, een ouden man, een jongen en den kapitein. Op 7 man na zijn, naar Groen vertelt, toen alle opvarenden verdronken. Het reddingswerk was heel gevaarlijk omdat vaten en andere deelen der lading op het water dreven en de redder gevaar liep daar zwemmende tusschen bekneld te raken. Door die redding heeft hij de aandacht op zich gevestigd en zoo is hij later aan de reddingsboot gekomen.
Als belooning voor zijn moedige daad zijn hem twee kwartjes aangeboden .... het is niet duidelijk wie hem die aangeboden heeft, maar waarschijnlijk bedoelt hij, dat een der geredden hem die heeft gegeven.
Bij de redding heeft hij een duffelsche broek, waarin een portemonnaie met tien gulden zat, verloren.
Met de reddingsboot is hij later nog verschillende malen er op uitgetrokken.
Klaas Zwart, geboren 31 Juni 1863 heeft aan verschillende tochten van de reddingsboot deelgenomen o.a. bij de schipbreuken van de "Betsy Anne" en de "Batavier 2". Hij heeft, naar hij meedeelt, ruim veertig menschen helpen redden.
Hij vischt nog, daar hij slechts f 60 per jaar van de Redding maatschappij ontvangt.

Willem Gouda is geboren op 24 Mei 1853, te Egmond aan Zee.
Hij is 34 jaar roeier en voorroeier van de Egmondsche reddingsboot geweest. Gouda heeft heel wat reddingen meegemaakt, waarvan hij precies kan opgeven, wanneer ze plaats vonden en welk resultaat er mee bereikt werd.
De volgende opgave is van hem afkomstig :
6 October 1884 van een Noorsche bark bij storm uit het Noord-Westen 2 man gered bij paal 33.
11 October 1884 van een Engelsche brik bij stormweer 4 man gered bij paal 32.
21 Mei 1895 van de "Etsnar(?) Jacobs" bij stormweer 4 man gered bij paal 34.
8 December 1895 van den schoener "Dagmar" 3 man gered bij paal 34.
13 Januari 1899 van de Engelsche sloep "G. S. Schot" 3 man gered bij paal 36.
10 October 1903 van den Katwijkschen logger "Drie Gezusters" elf menschen gered bij paal 30.
2 Maart 1907 poging tot redding ondernomen van de bemanning van het stoomschip "Havens Eraig" (?) bij paal 33.

21 December 1908 van het schip “Don” 3 menschen gered bij paal 41.
26 December 1909 van den trawler “Bella” de bemanning van 10 man gered bij paal 41. 1 November 1910 van het Duitsche schip “Salamander” 3 man gered bij paal 44.
30 Januari 1914 van den trawler “Batavier” elf man gered.
31 Januari 1914 van de “Betsy Anne” 5 man gered bij paal 44.
Uit de opgaven van Gouda blijkt dus, dat de reddingen van de schipbreukelingen van de “Batavier” en de “Betsy Anne” een dag na elkaar gebeurd zijn. Het aantal geredden van de “Betsy Anne” klopt niet precies, maar waarschijnlijk is de opgave van Gouda de juiste.
Gouda, die nu 76 jaar wordt, leeft van f 4.— per week van het D. R. fonds en krijgt f 60.— per jaar van de Reddingmaatschappij.

De redders van Callantsoog.

Bij de nieuwe reddingsboot hebben ze zich opgesteld deze vijf oud-redders, daar waar ze ondanks de felle koude, ondanks hun 355 jaren, gekiekt wilden worden, flink nog, eenvoudig van hart en met een leven van ontbering vaak achter den rug- Eenzaam hebben ze geleefd in dit eenvoudige dorp of in het op eenigen afstand gelegen "Groote Keeten", behoorende tot deze gemeente, waar in de kracht van hun

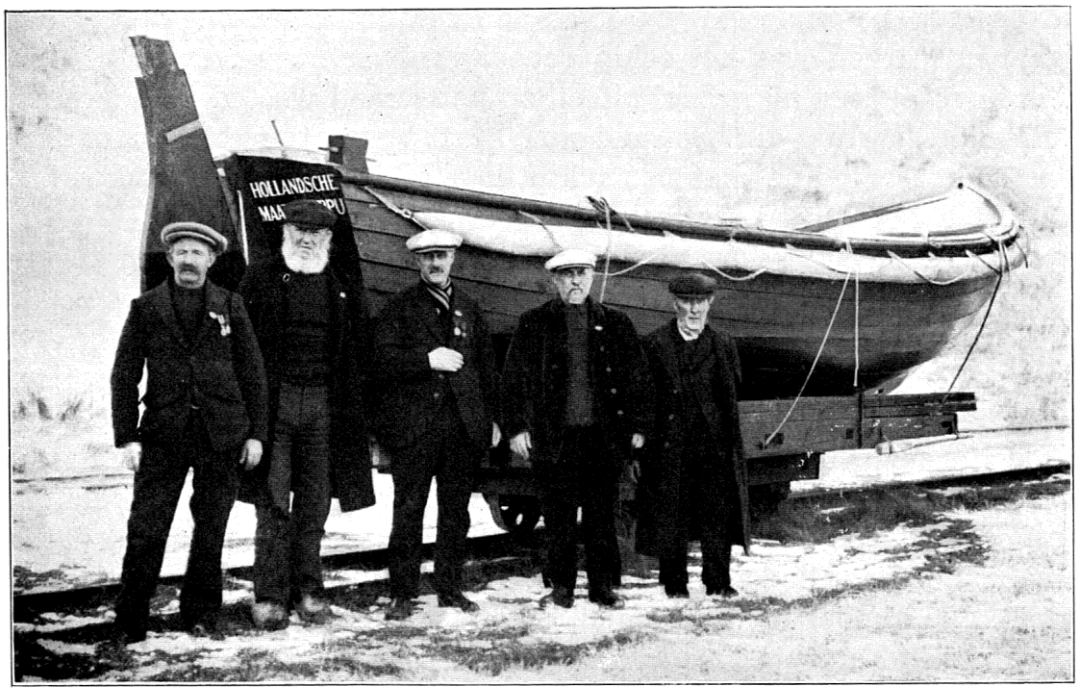

M. Mooij, J. Vos, J. Hollander en D. Vos. — Foto reddingsboot Callantsoog.

jaren de verkeersmogelijkheden gering waren, geen autobussen en geen badgasten bijna hun rustig bestaan verstoorden. Rustig ja ... totdat de alarmkreet "schip in nood" weerklonk, het avontuur riep niet alleen, maar ook de plicht om menschenlevens, waar het mogelijk was, te redden. Geen oogenblik van aarzelen dan, zij gingen en daarmee basta. Sober en onopgesmukt is het verhaal van hun leven, van de reddingen, die ze hebben meegemaakt. Wij laten die hier volgen (volgens de foto bij de boot v.l.n.r.).
Maarten Mooij, geboren in 1864, roeier geworden in 1888 en schipper van 1896 tot 1926.
1891, 11 December, zes man helpen redden van de "Expres No. 150".
1896, elf man gehaald van de "Louis Marie" en op een oefentocht een botter ontmoet, die op een wrak liep en zonk, waarbij de bemanning werd gered.
1900, acht man gered van de "Oldenburg".
1903, negentien man van de "Constance".
1904, geheel alleen zonder boot drie man zwemmende van de "Helder 39" afgehaald.
Jacob Vos, geboren in 1854.
1881, acht man van den Russischen schoener "Westra" afgehaald, en dertig man helpen redden van de "Hospodar".
1882, van het Engelsch stoomschip "Strathmore" 32 man gehaald, waarbij vier leden van de bemanning der reddingboot te Callantsoog en twee van die te Petten verdronken en zes man van het gestrande schip.

1887, acht man van de “Sophie” gehaald door middel van een vuurpijltoestel.
1891 ; 1896 ; 1900 en 1903, dezelfde reddingen meegemaakt als Mooij.
Jan Hollander, geboren 1867. Heeft dezelfde reddingen meegemaakt als Maarten Mooij. Bovendien in 1883 heeft hij met zeer veel moeite verbinding weten te krijgen met een op de kust geloopen Hollandsch schip door middel van een touw en een stuk hout en op deze wijze met hulp van anderen de bemanning op twee na gered. Den volgenden morgen was het schip geheel verdwenen. Ongeveer hetzelfde óverkwam hem in 1896, toen hij geheel alleen op het strand was en toch twee menschen van een visschersvaartuig dat gestrand was, heeft weten te redden, door hen met een touw, waardoor verbinding met het schip door middel van een stuk drijfhout was verkregen, naar het strand te trekken.
Klaas Hollander, geboren 1856. Was bij dezelfde reddingen tegenwoordig, die ook door Jacob Vos zijn verricht.
Dirk Vos, geboren in 1848.
1870, vier reddingen n.l. van de “Navigator”, de “Elisabeth Sophia”, de “Jenny” en de “Carl Johan” en verder geholpen bij de reddingen, die ook de anderen hebben verricht. Het was slechts een eenvoudige opsomming van de feiten, die deze stoere oud-redders gaven, geen bloemrijk verhaal, en er was niets schokkends, niets geweldigs in, alsof het iets geheel gewoons was dat verrichten van al deze heldendaden, dat hun even zoovele malen het leven had kunnen kosten. Twaalf man verdronken er toen, vertelden ze. ’t Klonk zoo simpel uit hun mond, maar toch, het was zoo aangrijpend. Deze mannen, zij vormen slechts enkele voorbeelden van die vele stille helden der zee, waaraan onze kust ook in deze dagen gelukkig nog zoo rijk is en zij verdienen belangstelling niet alleen, wanneer de stranding van een schip ons land een oogenblik in beroering brengt, maar blijvende waardeering en vooral ook steun, want hun levensomstandigheden zijn helaas meestal niet in overeenstemming met wat heldenmoed en dapperheid verdienen.
Onder de redders aan wie welverdiende hulde in dit boek wordt gebracht, komt ongetwijfeld ook eene plaats toe aan den te Schoorl in Augustus 1927 op 76-jarigen leeftijd overleden Teunis Brouwer, (geboren te Petten op 3 November 1850). Van jongsaf bewoner der Noordzeekust, maakte hij zich al vroeg vertrouwd met al hetgeen een rechtgeaard Nederlander omtrent zee, strand en duin behoort te weten, zoodat hij al spoedig in de gelegenheid kwam om zijn kennis en moed te toonen.
Thans betreur ik het dat geen aanteekening is gehouden van de mededeelingen welke hij omtrent de verschillende reddingen destijds deed, wanneer ik hem de uitkeering uit het “Helden der Zee-fonds” bracht, welke nuttige instelling ook den ouden dag van Brouwer heeft verhelderd.
Uit zijn nagelaten brieven blijkt, dat hij o.a. eene leidende rol vervulde bij de redding van de Fransche Bark “Jean Bart”, welk schip in Februari 1889 strandde, waarvoor hij den dank der Fransche Regeering ontving, terwijl hij wegens zijn stoutmoedig en menschlievend gedrag bij gelegenheid der stranding van het stoomschip “Strathmore” bij zwaar stormweder in December 1882, reeds van Z.M. Koning Willem III een getuigschrift met bronzen medaille ontving; in Augustus 1902 heeft hij als schipper op de reddingsvlet drie personen van een omgeslagen roeiboot gered. Eenige jaren vóór zijn overlijden deed hij gedurende het Zomerseizoen in het zich ontwikkelende badplaatsje Camperduin nog dienst als strandwacht; als zoodanig bleek hij als kenner van zee, stroom en winden een uiterst betrouwbaar badman te zijn.

Zeker is het aan zijn inzicht te danken dat ongevallen bij het baden en zwemmen aldaar slechts sporadisch voorkwamen, zoodat Brouwer in deze omgeving zoowel als redder op zee als aan zee in dankbare herinnering zal voortleven!

Hendrik Overkleeft.

Overkleeft is thans 71 jaar oud. Zijn vader was meer dan 40 jaren schipper van de reddingsboot "Vluchtenburg" te 's-Gravenzande. Het sprak dus bijna vanzelf, dat de kinderen — er waren er acht — zich ook in deze richting zouden bewegen. In dien tijd werd er heelemaal geen salaris uitgekeerd aan het personeel van de reddingsboot; alleen de uren, aan het reddingswerk besteed, werden vergoed. Zoo moest dus in het levensonderhoud worden voorzien door tuin- en kaswerk.

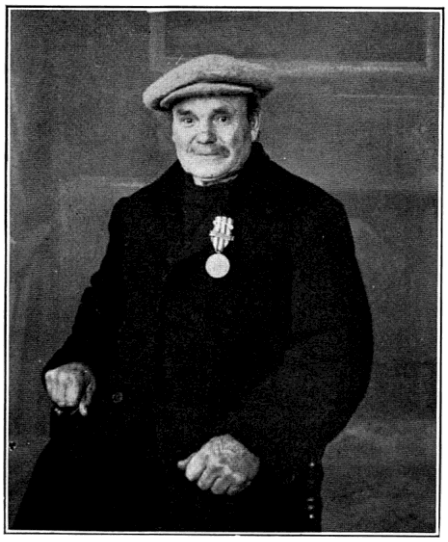

H. Overkleeft, Hoek van Holland

Toen Hendrik Overkleeft 18 jaar oud was ging hij reeds met zijn vader mee bij het gevaarvolle werk. Ook zijn twee broers waren steeds present.

Thans is zijn vader, 10 jaar geleden, gestorven, zonder ooit één cent pensioen te hebben genoten. De oude man is eerst vijf jaar bij zijn zoon in huis geweest en is ten slotte op 91-jarigen leeftijd in het armenhuis te 's-Gravenzande de eeuwige ruste ingegaan. Alle strandingen, reddingen, oefeningen, vonderijwerk, en alles wat tot den daadwerkelijken arbeid van de reddingmaatschappij behoort, is door hem tot zijn 62e jaar meegemaakt en bediend. Tot de voornaamste gevallen behooren de redding bij een Vlaardinger visschervaartuig No. 49, waarbij 14 menschen werden behouden; 8 man van een Nederlandsch schoenerschip, wel 40 jaar geleden; een schoener, Duitsch, "Alberti Hesseling", waar gered werden 7 man en slechts één man der equipage verdronk. Tijdens de redding verdronk tevens Loods-Schipper van Eik: Gerard Storm probeerde zwemmende Van Eik hulp te bieden en verloor daarbij zijn leven. De reddingsboot was omgeslagen, doch toen zijn de menschen, hand aan hand, te water gegaan, om drenkelingen te halen. Een matroos, in het want zittende, viel in zee en verdronk.

Met de "Berlin"-ramp bepaalde zich zijn arbeid hoofdzakelijk tot het bergen en vervoeren der lijken. Bij de "Gelderland" in 1897 werden een 40 menschen in twee dagen gered. De felle stroom en zware zeeën bemoeilijkten in hooge mate deze pogingen. Toen op de "Johanna Christina" visscherij werd gevaren, redde Overkleeft als matroos van de Noorsche brik Anna acht menschen, die te Maassluis werden binnengebracht. Van de Noorsche bark "Créon" werd bij vliegend weer, na Zaterdag tevergeefs gepoogd te hebben, Zondags 11 man behouden aan land gebracht.

Een sobere opsomming van veel inspanning, leed en smart, maar ook van vastberaden onverschrokkenheid, durf, moed en naastenliefde!

Onze redder ontving de bronzen medaille der Maatschappij tot Redding van Schipbreukelingen, 26, 27 Jan. 1897 voor de "Gelderland".

Strandingen aan Den Hoek van Holland.

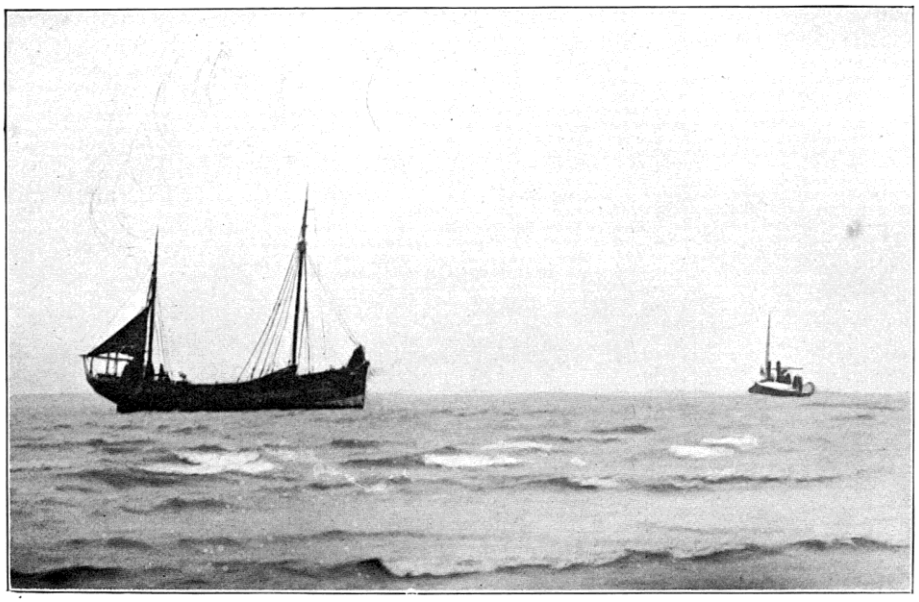

Gestrande Vl. logger

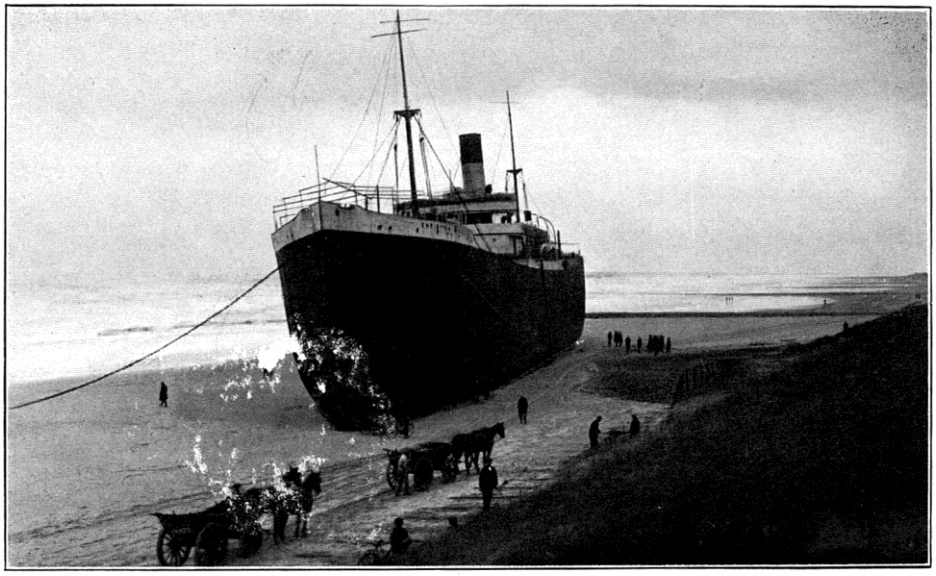

„Christian Michelsen"

Strandingen aan Den Hoek van Holland.

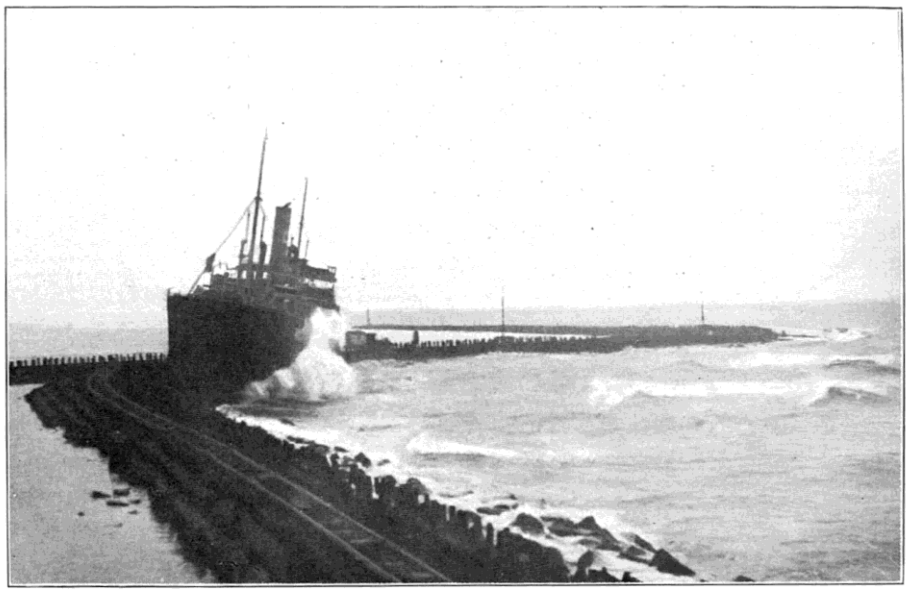

„Sirena"

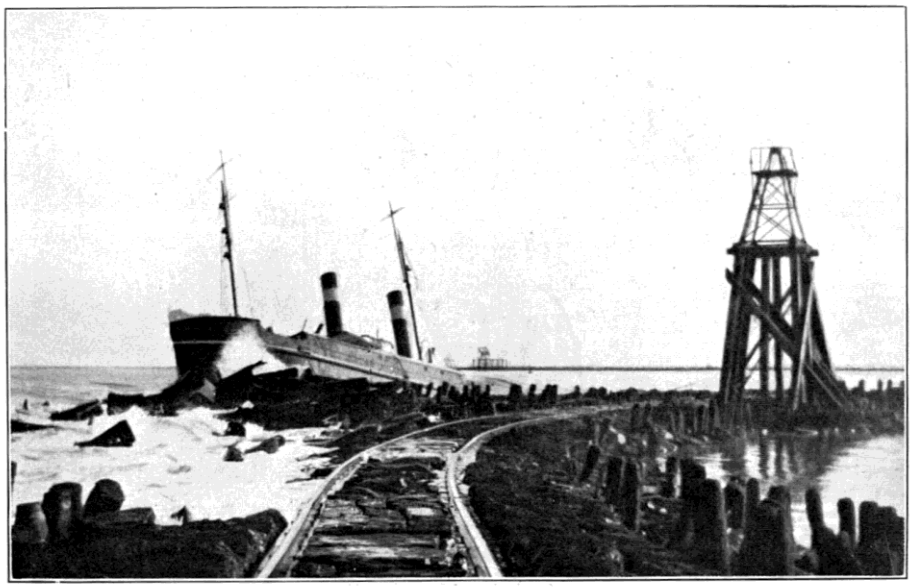

„Schelde"

Thans is Overkleeft 71 jaar en gelukkig nog goed gezond. Hij kan nog enige lichte werkzaamheden verrichten in den tuin, eigenlijk is deze te ver, meer dan een uur loopen van zijn huisje. Maar het moet, want het pensioen, aan dezen redder toegekend, bedraagt per jaar f 52.—, dat is precies 1 gulden per week. En toch was Overkleeft bijna dertig jaren 2e schipper, met een salaris van f 35.— per jaar, wat vroeger zelfs niet eens het geval was, benevens een kleine vergoeding.
Toen voor Overkleeft om onderstand bij het Helden der Zeefonds werd verzocht, moest dit afgewezen worden, omdat er geen geld was. Maar dat is dan toch wel heel hard. Want ook deze zeeman en zijn echtgenoote, hebben recht en aanspraak op welverdiende waardeering en achting, en daarom op hulp en steun nu de levensavond begint te klimmen.

B. F. Blokland.

B. F. Blokland, Hoek van Holland

B.F. Blokland is pas 51 jaar oud. Maar van die 51 levensjaren heeft hij er 21 bij de reddingsboot doorgebracht. Toen wij hem eens een bezoek brachten begon hij dadelijk met te vertellen, dat hij een geboren Hoekenaar was. En daar was hij trotsch op. Blokland's vader was bij de Delflandsche zeewering en moest van een niet-royaal inkomen — zeven en een halven gulden per week — rondkomen.
Blokland nam op de reddingsboot de plaats in van J. Boel, een der oudsten, die op de "President van Heel" gevaren hebben en die overleden was. Zijn eerste groote redding was die van de "Berlin" in 1907 ; zijn laatste die der "Samoena", nu enkele jaren geleden.
"En hoeveel menschen heb je in al die jaren nu wel gered, Blokland?"
"Nou mijnheer — dat zullen er zoo ongeveer drie honderd geweest zijn. Ik heb 18 jaar bij schipper Klooster gevaren en wij hebben in die jaren heel wat meegemaakt! Maar ik stapte bij Klooster altijd net zoo rustig aan boord van de reddingsboot als in bed. En als het vliegende storm was, dan zei mijn vrouw wel eens: Vader, blijf toch liever thuis. Ach ja, mijnheer, dat gaat zoo, nietwaar. Ik heb negen kinderen. Nu zijn er vier getrouwd.
Maar als je iets overkomt op de boot en je vrouw blijft met negen kinderen achter ... onverzorgd ... nou u begrijpt het wel, hé. En steeds zei ik dan tegen mijn vrouw: Mensch, bekommer je toch niet om mij, Klooster speelt dat wel klaar."
Blokland stond op en haalde van de kast een doos, waarin zijn medailles geborgen waren. Hij had er heel wat, bij verschillende gelegenheden gekregen, ook het gouden horloge, dat uitgereikt was met de zilveren eere-medaille van de Oranje- Nassauorde aan de redders der "Berlin". Toen toonde hij ons nog een barometer, welke hij gekregen had van de bemanning van het Engelsche schip "Castanos", dat in 1905 op onze kusten geslagen was. "De Reddingsboot is altijd mijn lust geweest. Ik ben er nu niet meer op, maar als ze mij bij ongelukken komen
roepen, dan ga ik vast weer mee. Ik houd mij steeds disponibel. Nu ben ik bootwerker, maar ik denk, dat het wel niet zoo lang meer duren zal of ik word vervangen door

jongere kerels. En dan? Ja, er is nog een uitkomst. De ouderen mogen van de maatschappij wachten als er een boot binnenkomt en dan kunnen zij de passagiers helpen bij de bagage. Van vast salaris is geen sprake; wij moeten alleen van de fooien leven.
En als mij wat overkomt, dan krijgt mijn vrouw niets, want recht op pensioen hebben wij niet.
Van het Dorus Rijkers fonds krijg ik natuurlijk ook niets. Want nu kan ik nog werken, ziet u. En dat is ook wel waar, maar het ergste is, dat ik niet weet, wat er later van ons worden zal ..."
Zoo komen ook in dit leven vele donkere wolken aan den horizont op.

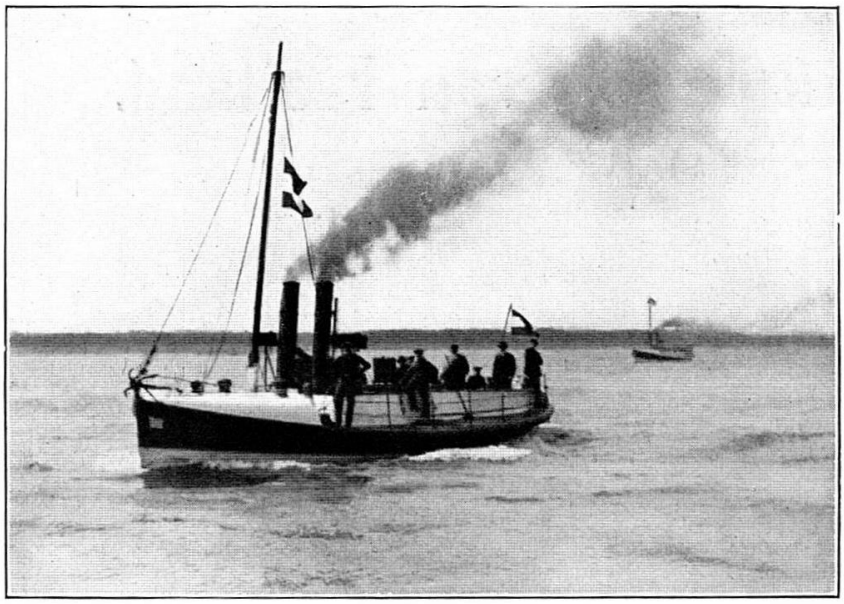

,,President van Heel'' met de ,,Prins der Nederlanden''.
Demonstratie.

Enkele fraaie kieken uit Hoek van Holland.

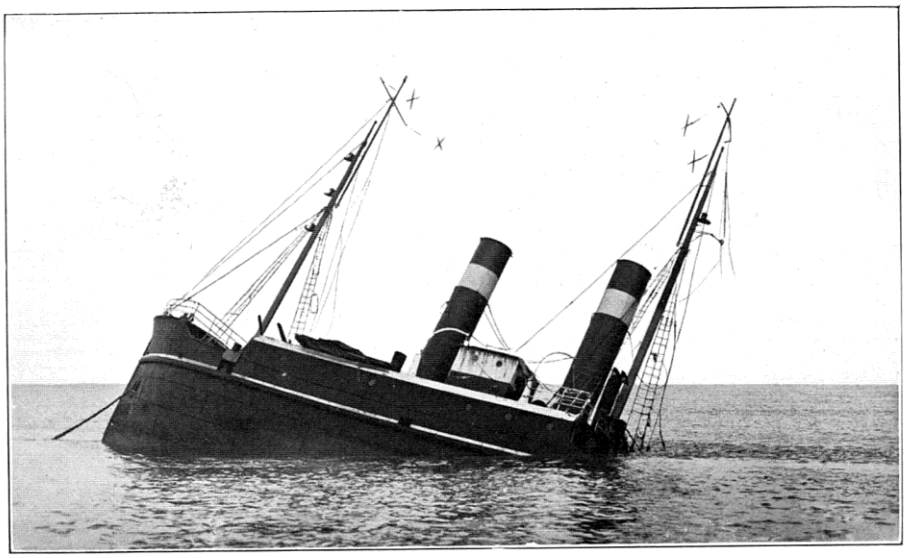

„Schelde"

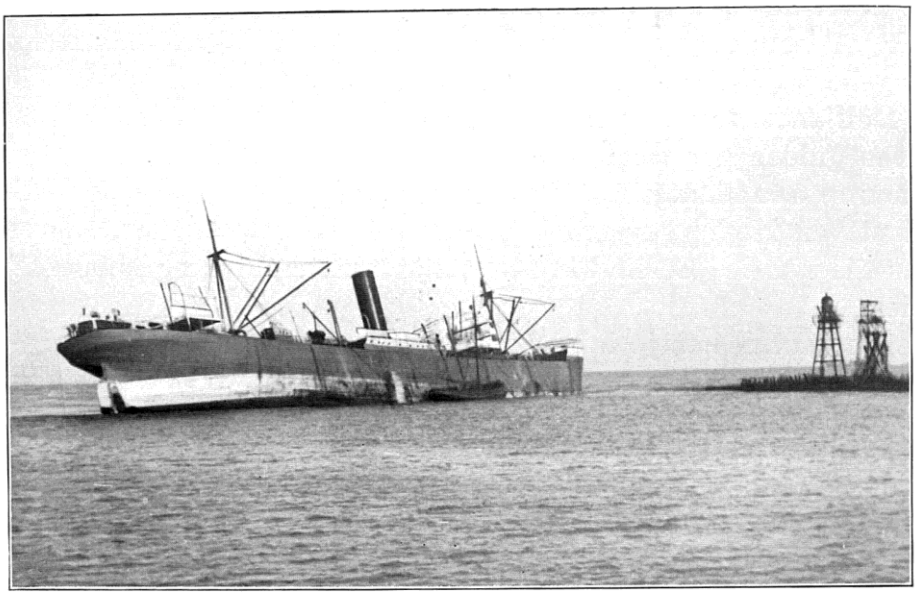

„Soerakarta"

Enkele fraaie kieken uit Hoek van Holland.

Stoomreddingsboot ,,Prins der Nederlanden''

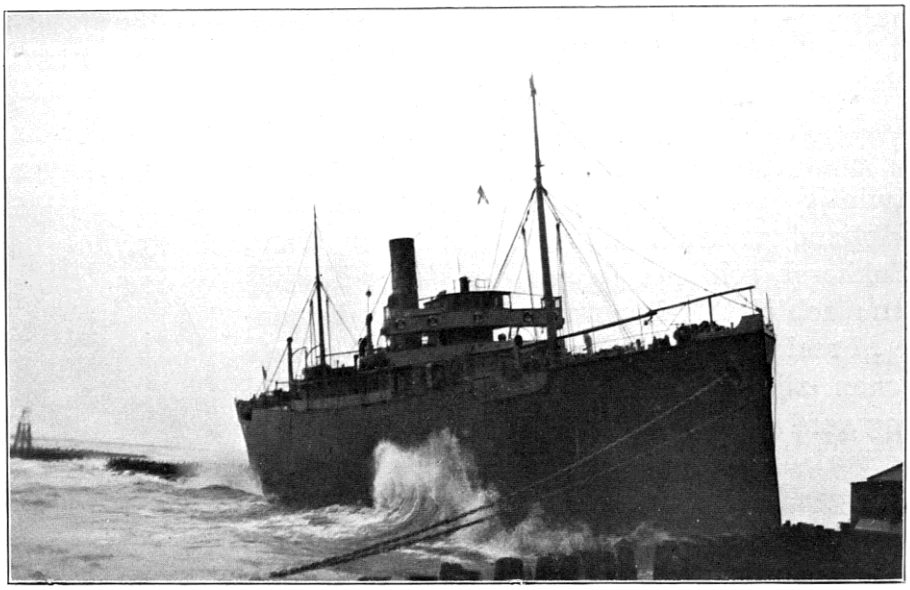

Sirena''

Foppe Seekles.

Foppe Seekles werd 31 Januari 1863 in Friesland geboren. Zijn ouders voeren op een tjalk en tijdens een der reizen aanschouwde Seekles het levenslicht. Zeven en twintig jaren heeft hij het reddingswezen te Hoek van Holland gediend. Tezamen met Arie Boon, Erkelens, Bokhorst, schipper Jansen, den stoker Mathijs Visser en den machinist Griffioen werd de eerste bemanning van de "President van Heel" gevormd. De meeste dezer personen zijn reeds lang overleden of uit den gezichtskring verdwenen.

Foppe Seekles, Hoek van Holland.

Seekles heeft al die jaren onafgebroken de reeks van reddingen, rampen, strandingen enz., enz. medegemaakt.
Ook in zijn woonkamer hangt een kastje waar in zeven goedverzorgde medailles, als de blijken van waardeering voor zijn mooie werk en durf, prijken. Hij behoort tot die eenvoudige, waardige menschen, die zonder veel uiterlijk vertoon weten, wat ze te doen en laten hebben.
Waarom Seekles na zooveel jaren de reddingsboot verliet, ja, eerlijk gezegd: "Ik vertrouwde het niet langer, en het gezicht verminderde. Niet uit vrees of om andere redenen, neen, de reddingsbooten zijn gebleken aardige, zeewaardige schepen te zijn. Maar als een zich zelf respecteerend zeeman wil men toch in gevaren op zich zelf kunnen rekenen."
De inkomsten in dien tijd bedroegen voor Seekles f 3.— per week. Hij was stuurman; zijn makkers, de matrozen, ontvingen slechts f 2.— per week.
Bracht de reddingsboot geredden mee, dan werd de vlag in top geheschen. De redders kregen dan f 20.— uitbetaald, was het een vergeefsche reis geweest, dan werd f 10.— vergoeding gegeven.
Thans is Seekles in dienst bij de firma Hudig en Pieters. Salaris krijgt hij niet. Wegens zijn leeftijd is hij als bootwerker vervangen door jongere krachten. Door het verrichten van kruiersdiensten voor de passagiers der booten moet in het onderhoud worden voorzien. Zijn eenige bron van inkomsten is de fooi, welke natuurlijk nog met collega's gedeeld moet worden.
Van een pensioen der reddingmaatschappij is geen sprake. In ongeveer dezelfde omstandigheden verkeeren P. de Zeeuw en P. Hoogenrood; zij echter ontvangen tot aan hun 65ste jaar een toeslag van f 3.— per week. Dan gaat hun ouderdomsrente in en wordt deze toeslag weer ingetrokken.
Moeder Seekles, die al die jaren steeds van harte met het reddingwerk meeleefde, herinnert zich nog goed de groote angst en zorg, welke zij koesterde als vader uit was gevaren. Met de kinderen bleef zij dan achter, vol bange vrees wat er gebeuren zou. Thans, nu de schaduwen zich over zijn levensavond uitstrekken en al donkerder en donkerder worden, zit onze held heel knusjes aardappelen te "jassen".
Moge ook dezen redder een — zij het dan ook slechts eenigszins —onbezorgde toekomst worden verzekerd. Hij heeft er aanspraak op volgens de ongeschreven wet van menschelijkheid en deugd.

* * *

Onder de vele souvenirs wijst Seekles altijd met bijzondere voorliefde naar een portret van een Duitsche jonge dame, dat hem geschonken was na de redding van de opvarenden op de "Berlin" in 1907. Het meisje werd door Seekles bijna naakt uit zee gehaald en in zijn jekker en oliejas gestopt en zoo op het strand gebracht.
Een jaar daarna kwam het portret met een hartelijk briefje, 't Is voor de familie Seekles nog altijd een sympathieke herinnering.

Arie Boon.

In een stille straat, op een eenvoudig bovenhuis in Hoek van Holland, woont de 62-jarige Arie Boon. Half verlamd sinds jaren, kan hij zich slechts met moeite door de kamer voortbewegen, steeds steunend nu eens hier- dan daarop en eerst weer tot rustig spreken in staat, als hij in zijn gemakkelijke stoel bij het raam zit. En toch zullen er onder de tallooze medeburgers, die denzelfden naam als hij dragen niet vele zijn, die zich kunnen beroemen op een even eervolle', staat van dienst. Onze Arie Boon behoort tot de mannen, die hun krachten offerden aan het moeilijke reddingswerk langs onze kusten, vijf en twintig jaren lang, en die thans in de vergetelheid verdwenen zijn.

Arie Boon.

Vijf honderd acht en zestig menschenlevens werden door Arie Boon in den loop der jaren aan de zee ontrukt.
Een kwart-eeuw heeft hij op de reddingsboot gevaren. Vele eere-teekenen sieren zijn borst, schilderijen hangen in zijn kamer, een gouden beeldje met inscriptie toont hij; ja, zijn belooningen zijn vele geweest! Maar ziet, wat er van dien held der zee geworden is, ondanks het eere-metaal, ondanks het gouden beeldje, ondanks de schilderijen.
Aanvankelijk ging Arie als jongen van 13 jaar naar zee, bij de haringvisscherij. Zijn vader was in dienst bij de Westlandsche zeewering en verdiende ... f 1.— per dag. En daar moest het gezin, bestaande uit vader, moeder en 8 kinderen van rondkomen. Toen hij ruim 25 jaar oud was, kwam Arie Boon in dienst der Zuid-Hollandsche Reddingmaatschappij, als matroos op de reddingsboot "De President van Heel". Alle reddingen, welke er in de 25 jaren, dat hij bij de maatschappij diende, zijn verricht, heeft Boon meegemaakt en daar zeker niet het minste aandeel in gehad. "Ja, mijnheer," zoo vertelde hij ons, "'t valt tegenwoordig niet mee, maar vroeger was het nog veel slimmer. Toen waren er nog maar enkele stoomreddingsbooten en elk daarvan had een wijk. Zoo liep ons gedeelte van Scheveningen tot Burgsluis. 't Gebeurde wel, dat je 6 uur stoomen moest eer je bij het schip was, dat in nood verkeerde. Nu behoeven ze zoo ver niet meer te gaan."
Tot 1907, het jaar van de Berlin-ramp, heeft Boon dienst gedaan op de "President van Heel", vervolgens ging hij over naar de "Prins der Nederlanden". Alle pogingen,

reddingen, strandingen in die lange reeks van jaren, werden door Boon, die nooit één dag ziek of afwezig was, meegemaakt.
In 1918 werd de man echter ziek op de boot. Er openbaarde zich een zenuwziekte, welke een operatie aan de hersenen noodig maakte.
Die operatie had het noodlottig gevolg, dat Boon aan zijn rechterzijde geheel verlamd is. Zoo was hij natuurlijk niet meer geschikt voor zijn werk en werd hij — met de meest eervolle vermelding — door de maatschappij ontslagen.
"Maar wat moet er van mij worden," had Boon gewaagd te vragen, "waar moet ik verder dan van leven?"
En het antwoord, dat deze menschenredder toen kreeg, was: "Boon, wij hebben altijd een f linken man aan je gehad. Maar van een pensioentje kan geen sprake zijn. De maatschappij heeft er eenvoudig het geld niet voor. Wij hebben je voor je werk betaald! Maar je hebt vier jongens! die moeten dan maar voor je werken."
Dat was in 1918.
Toen had Boon inderdaad vier zoons. Maar — het noodlot achtervolgde hem. Want eenige jaren later werd een zijner jongens, op 26-jarigen leeftijd, door een droevig ongeval uit dit leven weggerukt.

Een tweede zoon trad in het huwelijk — en heeft zijn eigen gezinszorgen, een derde zoon eveneens!
Van de vier zoons is thans dus nog slechts één thuis. Als ook deze eenmaal het gezin mocht verlaten — wat moet er dan van terecht komen?
Ouderdomsrente krijgt Boon niet — want er is nooit geld geweest om zegeltjes te plakken; ook van het Dorus Rijkersfonds geniet hij geen enkele ondersteuning. Slechts tweemaal is het gelukt voor hem van dit fonds een gratificatie te verkrijgen, totaal f 35.—
Nood is er, hier, hooge nood! Maar wie zal er in voorzien?
En wordt het U niet te veel, als gij dien ouden, armen, gebrekkigen man in zijn stoel ziet zitten, die zoovele honderden aan de zee ontrukt heeft en die thans aan de branding van zijn eigen levenszee staat, terwijl de golven al hooger en hooger komen? Maar toch — hij klaagt niet, die dappere. Integendeel!
"Mijnheer — 'k had het werk zoo lief! Och ja, dat gaat zoo als je er in opgegroeid ben! En als ik niet verlamd was, dan ging ik n o g, geloof U dat maar. Als ze mij noodig zouden hebben, zou ik altijd weer klaar staan — maar ik kan niet meer mee." Droevig klinken de laatste woorden.
Zoo herdenkt hij steeds met weemoed de tijden van vroeger, toen hij nog in de eerste gelederen stond en altijd op hem kon worden gerekend.

Arie Tuk.

Aan een der wegen tusschen Monster en Ter Heijden woont de oude Arie Tuk, vroeger schipper op de reddingsboot, thans 79 jaar oud.
Tuk stamt uit een echte reddersfamilie en zijn vrouw eveneens. Naar het schijnt

Familie Tuk, Monster.

zal de traditie van deze helden der zee voortgezet worden, want ook Tuk's zonen drukken de voetstappen van hun vader en worden altijd bereid gevonden hun leven in de waagschaal te stellen om dat van anderen te redden.
Maar laten wij U eens iets meer van den ouden Tuk vertellen.
Heel eenvoudig woont hij daar, even buiten Monster, algemeen bekend en gezien in zijn woonplaats. Want toen wij aan iemand vroegen : "Weet je ook waar Ar ie Tuk woont, "luidde het antwoord: "Zoekt U Tuk van de reddingsboot? O, die woont daar en daar!"
" Ja, ziet U," begon de oude vrouw Tuk, toen wij in het propere voorkamertje waren gezeten, "mijn man is geen schipper meer. Hij is nu 79 jaar en kon het werkelijk niet langer volhouden. Maar nu is mijn zoon in zijn plaats!" kwam er niet zonder trots uit. "Wacht U een oogenblikje, ik zal mijn man even roepen."

Na eenige oogenblikken kwam zij terug, gevolgd door haar echtgenoot, een lange, forsche figuur, het grijzend haar zich plooiend om de slapen, gekleed in de bekende blauw-gebreide trui.
Gemakkelijk was het niet om den ouden schipper aan het praten te krijgen, maar geholpen door zijn vrouw, kwam er toch zoo langzamerhand het een en ander los. "Ja, mijnheer, 't is treurig met mijn man gesteld. Zijn voeten worden hoe langer hoe dikker. Schoenen kan hij niet meer aan hebben, alleen nog maar een paar groote klompen."
"Ach ja, 't zit in de bloedsomloop, mijnheer, zegt de dokter! Maar 't is lastig, want ik kan niet meer uit de voeten."
"Maar vriend Tuk," zoo trachtten wij langzamerhand het gesprek in de gewenschte richting te krijgen, "vertel nu eens iets van je leven als schipper op de reddingsboot." "Als jongen van 17 jaar," zoo begon Arie Tuk zijn verhaal, "kwam ik op de reddingsboot onder den vorigen schipper. Maar die had er op het laatst niet veel zin meer in. Kijk eens hier — terwijl je in je boot op zee dobbert, denk je nergens aan, nietwaar, maar als alles voorbij is en ze stoppen je dan een rijksdaalder in je handen en zeggen: Dankjewel, 't was kranig! en voor het overige zie of hoor je niets meer, krijg je wel een beetje het land in. Zoo is het onzen vorigen schipper ook gegaan.
Toen wou hij niet meer! Een ander kwam naar mij toe en vroeg of ik voortaan de boot wilde sturen. Zoo ben ik eigenlijk schipper geworden. En vijftig jaar heb ik in de boot doorgebracht. Nu ben ik 79 jaar oud en ik ben er pas voor een goed jaar mee uitgescheden. Ja, ik heb het lang volgehouden want altijd heb ik er veel hart voor gehad."
"En hoeveel menschen zou je nu al niet gered hebben?" vroegen wij.
"Nou, dat zullen wel meer dan honderd zijn geweest. Ik heb er natuurlijk geen boek van gehouden," vervolgde hij glimlachend, "maar dit mag ik wel zeggen, dat zoolang ik schipper geweest ben, nooit iemand hier verdronken is. Veel geluk heb ik steeds gehad, zoodat ik ze allemaal er af kon halen. Laat eens kijken: wij hebben gehad de schoener "Argus ", de schoener "Johanna", waar ook een vrouw op was, de "Gelderland"', een paar Scheveningsche loggers, ja, natuurlijk nog veel meer. Ook ben ik wel eens meegeweest met de reddingsboot van 's-Gravenzande.
Ach, ja, mijnheer, 't komt altijd op het leven aan, die dingen, nietwaar. Maar wat doe je, als ze je komen roepen ... Dan ga je toch immers. Op een Zondag was ik aan het strand en er waren menschen, die zich te ver in zee gewaagd hadden. Ik heb ze gered en ... werd vriendelijk bedankt. Maar al mijn Zondagsche kleeren waren bedorven. Wat schiet je daar nou mee op?"
"En Tuk, zeg mij nu eens! Hoe gaat het op je ouden dag, wordt er nu nog eenigszins voor je gezorgd?" vroegen wij, eigenlijk een beetje huiverig, 't Antwoord zou hier wel hetzelfde zijn als wat wij reeds tallooze malen gehoord hadden.
"'k Zal U eens precies vertellen hoe het zit. Van de Reddingmaatschappij krijg ik
f 2.— per week, dan krijg ik van het Dorus Rijkersfonds elke zes weken f 24.— en ten slotte hebben wij onze ouderdomsrente.
Wij moeten dus elke week rondkomen van elf gulden. En nu heb ik gehoord, dat over eenige maanden de uitkeering van het Dorus Rijkersfonds ophoudt; wij moeten dan zien rond te scharrelen van zeven gulden per week."
"Ja, mijnheer," viel zijn vrouw hem in de rede, "en alles is zoo verschrikkelijk duur. Is het niet eigenlijk treurig, dat je zoo moet leven.

Ik heb wat dikwijls zitten huilen als mijn man weg was en ik dacht: als hij nu eens niet terugkomt... en ik dan en de kinderen. Maar nu is hij altijd teruggekomen — en wat hebben wij nou? Van elf gulden, straks van zeven gulden, moet alles betaald worden, de huishuur ook!"
"Ja, dan hebben wij nog onzen jongsten zoon. Die is matroos op de reddingsboot! Mijn oudste jongen is nu schipper," zeide de oude Tuk vergenoegd. "De oudste is getrouwd. En de jongste — ja, hij heeft ook den leeftijd, maar hij heeft gezegd: Ik zal nog wel een paar jaar voor jullie werken, hoor! Maar U begrijpt: matroos op de reddingsboot. . .!"
"'t Is een voorrecht, dat wij dien jongen nog thuis hebben, mijnheer. Het is anders hard. Dag en nacht hebben mijn man en ik gesjouwd om alles recht te houden, nooit hebben wij van iets een cent getrokken, van geen vereeniging, van geen kerk. Nooit ergens afhankelijk van geweest. En niettegenstaande al je werken op je ouden dag nog armoe!"
Toen kwamen de medailles op de proppen.
"Dit is de gouden medaille van de Reddingmaatschappij. Deze heeft Prins Hendrik mij zelf overhandigd op het gemeentehuis van Monster," vertelde de oude niet zonder trots. Deze is van de "Solo"-ramp in 1911, deze is van ..." zoo zouden wij door kunnen gaan.
De borst van den ouden Tuk rinkelt van het eere-metaal!
"Ja, mijn broer," zoo ging vrouw Tuk verder, "Van den Berg heette hij, dat was ook een kranige redder. Hij was op de boot 2de schipper en altijd was hij er bij, als er wat te doen was. Hij is echter overleden. En mijn man: bij een oefening met de boot heeft hij kou gevat. En daaruit is een nierziekte ontstaan, zegt de dokter. En zoo heeft hij die dikke beenen gekregen.
Ach, mijnheer — ik hoop maar, dat er iets voor gedaan kan worden tegen den zomer, want ik ben zoo bang voor armoede."
Tuk zeide niets. Somber keek hij het raam uit, dat uitzicht geeft op de troostelooze straat. Ook hij zag de toekomst niet zonnig in. Zeven gulden in de week!
Wij stonden op en reikten Tuk de hand.
Noode namen wij afscheid van hem, dien eenvoudigen stoeren schipper! Zijn geheele leven bijna, vijftig lange jaren, had hij pal gestaan voor het behoud zijner medemenschen. Wie bekommert zich thans om hem en zijn oude vrouw?

Willem en Huig van der Plas.

Willem van der Plas, geboren te Katwijk, den 30en November 1840, wonende te Katwijk aan Zee, Havenstraat No. 7, ging reeds als jongen van 9 jaar op een bom naar zee, ter uitoefening der haringvisscherij.
Op zijn 14e jaar ging hij als scheepsjongen naar de groote vaart en werd na verloop van tijd stuurman.
Na tal van jaren gevaren te hebben veranderde hij van beroep en vestigde zich alhier als winkelier. Het varen kon hij echter niet geheel nalaten en daarom werd hij roeier bij de te Katwijk aan Zee gestationneerde reddingsboot. Gedurende dertig jaren maakte hij deel uit van de bemanning daarvan en had aandeel in de verschillende reddingen, welke met behulp der reddingsboot werden volbracht.
Wegens vergevorderden leeftijd verkreeg hij in 1915 als roeier ontslag en heeft sindsdien niet meer gevaren.
Na den dood van zijne echtgenoote is hij gaan inwonen bij zijn schoonzoon, H. Vis, te Katwijk aan Zee.
Ondanks zijn hoogen leeftijd is van der Plas nog tamelijk kras, hoewel hij doof is.

* * *

Huig van der Plas, geboren te Katwijk 6 Februari 1868, van beroep visscher en wonende te Katwijk aan Zee, Paul Krugerstraat no. 3, ging op 9-jarigen leeftijd, als afhouder, met een bomschuit mede ter haringvisscherij op de Noordzee. Van der Plas voornoemd bleef tot zijn 30-jarigen leeftijd op de Noordzee zoowel met de trawl- als met de haringvisscherij varen. Vanaf dien tijd bleef Van der Plas werkzaam bij het afvaren van bomschuiten. Speciaal bestonden zijn werkzaamheden toen in het uitbrengen van ankers, welke ankers dienden voor het afwinnen van bomschuiten. Het in zee brengen van voornoemde ankers was een zeer gevaarlijk werk.
In het jaar 1892 werd Van der Plas voornoemd aangenomen als roeier op de reddingsboot, die alhier gestationneerd was.
In het jaar 1895 maakte Van der Plas een redding mede bij het stranden van de "Caledonia", eveneens in 1895 bij het stranden van een Belgisch scheepje.
In 1896 maakte hij een redding mede bij het stranden van een Noorsche Bark, geladen met hout.
In het jaar 1897 werd Van der Plas aangesteld als bootsman op voornoemde reddings boot, alhier. In hetzelfde jaar werden er onder leiding van H. van der Plas 6 personen gered van een Scheveningschen logger.
In het jaar 1903 voer de reddingsboot drie malen uit voor het redden van schipbreukelingen van het gestrande s.s. "Venus".
In het jaar 1915 werden er zonder boot 3 personen gered onder leiding van H. van der Plas, van een alhier gestranden schokker.

In het jaar 1927 heeft hij met behulp van een vlet een hulpeloos ronddrijvende Scheveningsche garnalenboot, waarop één man was, te Katwijk binnengebracht.
Vanaf 1897 tot 1928 werd er geregeld onder leiding van H. van der Plas ieder jaar geoefend met de reddingsboot.
In de maand October van het jaar 1910 werd tijdens de oefening met de reddingsboot, de boot omgeslagen, zoodat alle opvarenden onder de boot terechtkwamen. Toen de boot vanuit zee aan het strand aanspoelde, bleek dat H. van der Plas er nog onder zat. Spoedig bleek dat hij bewusteloos was. Van der Plas werd onmiddellijk vanaf het strand bij Dr. van Walsem binnengebracht en na verloop van 2 uren mocht het voornoemden dokter gelukken de levensgeesten weer op te wekken.
Huig van der Plas was een goed bootsman en onder zijn bekwame leiding hebben verschillende personen leeren roeien.
Na een zeer werkzaam leven heeft meergenoemde Van der Plas een sober bestaan.

WAT DE TWEE STOERE KATWIJKERS WISTEN TE VERTELLEN ...

"Ben ik hier terecht bij Huig van der Plas?" vroeg ik den ouden baas, die in de achterdeur-opening van het bouwvallige huisje z'n pijpje stond te rooken.
"Huig van der Plas, wel, dat ben 'k zelf en ...
"Zoo dat treft", zei ik, "en U bent de oud-schipper van de Reddingsboot?"
"Da's krek, as je die mot hebbe heb je de goeie veur!"
"Kijk," zoo vervolgde ik, "ik zou zoo graag het een en ander van Uw reddingswerk willen hooren!"
"Nou da' kan, kum d'r maor in, nee ga U maar voor!"
En ik trad, de keuken passeerend, de schamel-gemeubelde maar kraakzindelijke huiskamer binnen.
"Goede morgen ...!"
Moeder zat bij de tafel.
"Da's me vrouw en da's me jongste zeun."
Ik ging zitten en genoot even van de behaaglijke atmosfeer daar in dien zoo eenvoudigen menschenkring.
"En U bent dus geen schipper meer," zei ik, en keek, dat eigenlijk wonderlijk vindend, naar den nog zoo uiterlijk-krachtigen ouden baas.
"Spiet me erg, maor 'k mag het niet meer, de dokter het et me 'n jaar gelejen verbojen," en terwijl z'n door-wind-en-weer geharde gezicht teleurstelling verried, zegt hij zacht:
"En 'k deed et toch zoo graag!"
"Wat zegt U, U deed het graag? Dat kan ik haast....
"Ja meheer," viel z'n vrouw mij in de rede, "ik heb 't ook nooit kunnen begriepen,
maor as ik U zeg dat me gebeurd is, dat ie 's nachts as ie geroepe werd zich geen tijd gunde zich te kleeje, dat 'k hem moest achterna loopen anders ging ie zonder jas de deur uit!"
Ik stond versteld; dat men z'n leven wilde wagen voor z'n medemenschen, 't is nog te begrijpen dat enkele moedige mannen daarvoor te vinden zijn, maar ... 't graag doen?
"De eerste keer da'k met de reddingsboot mee uittrok, 's kaiken, dat was in 1892, was ik nog niet an de Reddingmaatschappij.

Maor de skipper was ziek, en toen ben 'k maor als roeier meegegaan, als invaller. En 'k kreeg er toen toch zoo'n plesier in, dat toen de Maatschappij me vroeg om vast roeier te worre, ik ja zei.
Ik ben er op uit geweest bij de "Caledonia", maar het volk wou er niet af, en bij het stranden van een Belgisch scheepje.
Ook hebben we, dat was in 1897, ik was toen al als skipper, als bootsman aangesteld, 6 personen van een Scheveningschen logger gered.
En waar we 'n heele dobber an hadde dat was bij de "Venus", bij 't Wassenaarsslag lag die, daar heb ik er 12 menschen afgehaald en daar moesten we driemaal voor uitvaren!
We hebben 't toen zwaar gehad, maar 't ergst had ik het toch te verduren bij 'n oefeningstocht.
Da's wel, laat 's kijken, hoe oud is Krelis, nou, die 's achttien jaar, dus zoolang geleden is 't gebeurd, maar da' zal 'k niet licht vergeten!"
"Maar worden die oefeningen dan ook bij zwaar weer gehouden?"
"Dat zou 'k denken, daar leer je 't meeste van, dat deeje we vijf maal in 't jaar! Maar 'k zou U verder vertellen van die ééne keer!
't Was in November dat we es uitvoeren voor 'n oefening, d'r stond een zware zee, maar 't ging best, en we waren zoowat een 500 meter zee ingegaan.
Maar bij 't keeren gebeurde het! We kregen plotseling een geweldige golf vlak onder de boot an de voorkant zal 'k zoo maor zeggen, en veur we 't zelf wisten en wat konden doen, wordt onze boot hoog opgetild; ik verzeker je ze kwam rechtovereind te staan, en kwam ondersteboven neer!
En wij in zee, met z'n twaalven! En wat was nou 't ergste, tenminste voor mij?
Ik kwam met nog twee anderen vlak onder de boot terecht en heb wel, ik verzeker 't U, een half uur onder de boot onder water gelegen voor ik met de boot mee op 't strand werd gezwiept!
Alle waren, zoo goed en zoo kwaad dat ging, al aan land gekomen, maar ze konnen de skipper niet vinden!
Eindelijk hebben ze me bewusteloos onder de boot vandaan gehaald. Ze benne wel 'n uur met me bezig geweest voor da'k bijkwam en de dokter sting er versteld van, dat dat gebeurde!
Daar ben 'k een paar weekies knap mooi mee geweest, dat snapt U!
Twee jaar gelejen was m'n laatste redding, toen hebben we met z'n drieën met een klein vletje een man gered van een garnalenschuit."
"En," vroeg ik, "nu U niet meer mag uitvaren ook al omdat U boven de zestig bent, krijgt U nu pensioen, of ondersteuning, of…"
Maar 'k zweeg plotseling. Ik had, ik zag het op de gezichten van Huig en z'n vrouw, een teere plek aangeroerd. Even een stilte... en dan komt het er beschroomd uit: "'k Heb omdat 'k skipper geweest ben, f 100.— pensioen per jaar meheer, da's alles en dat terwijl ik niet meer werken mag, omdat 'k suikerziekte heb."
"Suikerziekte, daar kan U gelukkig oud mee worden, is 't niet?" zei ik, maar dat woord bracht moeder en zoon in beweging, want 'k hoorde mij toeroepen met verheffing van stem...
"Assie zich maar an z'n diëet hield, maar dat doet ie niet."
Huig keek even beteuterd, maar dat was gauw over en wat dichter bij mij komend, zei ie lachend tegen mij :

“Ik pik wel ’s een harinkie ziet U, je word anders zoo blikskaters-flauw!” en ’t gauw over een anderen boeg gooiend, zei hij verder:
“Maar ’k heb één belooning gekregen, waor ’k trotsch op bin ; zeg waif, geef es even dat ding an je weet wel?”
En moeder komt me brengen, goed bewaard, in mooi etui, de zilveren medalje van de Koningin.
“Die heb ’k gekregen bij ’t honderdjarig bestaan van de Maatschappij”, zegt ie trotsch, en hij toont mij verder het begeleidend schrijven :

> Wij Wilhelmina, bij de Gratie Gods Koningin der Nederlanden hebben goedgevonden en verstaan :
> te verleenen de Eeremedaille van de orde van Oranje Nassau in zilver aan
> H. J. VAN DER PLAS Hzn.,
> te Katwijk aan Zee, schipper reddingboot der Noord- en Zuid-Hollandsche Redding Mij.
> Het Loo, 5—11—'24.
> (Get.) WILHELMINA.

“’k Was er erg blij mee, toen ik ’t kreeg en bent ’t nog, maar ’k kan er niet van eten!” En ik begreep.
“En nou gleuf ik, da’k U wel ’t voornaamste verteld heb,” zei de oud-schipper verder, “en as je nou nog veel mooiere dingen wil hooren mot je nog’s even bij m’n vader anloope.”
“Uw vader? Maar leeft die nog?”
“Ja, ja, die’s al zeuvenentachtig, ’t Is jammer dat ie doof is. Da’s ook een oude redder! Die heeft f 4.— in de week van ’t Dorus-Rijkersfonds!”
“Nu maar, daar ga’k vast even naar toe hoor!”
En zoo nam ik afscheid en terwijl ik mij voortspoedde naar de Havenstraat, waar de 87-jarige woonde, probeerde ik mij voor te stellen, wat voor een type de vader van Huig van der Plas wel zijn zou. En ik zag in m’n verbeelding een ineengedoken hulpbehoevenden grijsaard voor mij, die in een gemakkelijke stoel bij de kachel zat.
Toen ik de kamer van zijn dochter, bij wie hij in huis is, binnentrad, zag ’k hem in ’t geheel niet bij de kachel zitten, maar wat ’k wél zag was, dat ie de kachel aan ’t aanmaken was.
En toen hij oprees, nadat z’n dochter hem in ’t oor had geschreeuwd, dat er iemand was, die hem over z’n reddingen wilde spreken, zag ’k een zóó blij stralend gezicht
naar mij gekeerd, dat de sporen die de tijd daarop achtergelaten had, vervaagden en de jeugd mij toelachte.
Zoo kwam hij naar mij toe en pas toen hij begon te spreken, haast onverstaanbaar door den tandloozen mond, zag ik z’n ouderdom.
“Dag meheer, klonk het schor, ik ben Willem van der Plas, ja ik ben oud-redder.” En achter elkaar ging hij door:
“’k Heb zevenentwintig menschen gered, ’k was stuurman, ’k ben er wel 10 keeren op uit geweest. Eén keer meheer, terwijl de zee tegen de hemel stond!”
“Ja,” vervolgde z’n dochter verder, “dat was die keer toen hij huilende thuiskwam.” Ik durfde niet veel vragen, de oude baas wond zich hoe langer hoe meer op en wou mij wel alles tegelijk vertellen en ik zag, dat ’t spreken hem geen goed deed.

Ik trachtte hem dan ook in z'n vaart te stuiten en schreeuwde hem in z'n oor, dat ik bij z'n zoon Huig geweest was.
En even gleed er een schaduw over zijn mooie oude kop.
"Die het et niet al te best meheer, die heeft het arm en weet U wat 't ergste is, hij is te grootsch om wat te vragen!"
Maar z'n gezicht klaarde al weer op, toen ik hem om een foto van hem vroeg, en hij kwam met een oude doos voor den dag waar hij alle mogelijke reddingsplaten uit dag- en weekbladen in verzameld had en liet ze trotsch kijken.
Terwijl hij de zaak weer opbergde, zei ik tegen z'n dochter: "Wat is dat een aardige, vroolijke, oude baas, die vader van U!"
"Mijnheer," zei ze, "U zult niet willen gelooven, maar als wij, jonge menschen, soms eens niet in ons humeur zijn, kikkert die oude ons weer heelemaal op!"
"Hier heb je me portret!" zei hij, terwijl hij 't mij aanreikte, "dat mag je houe!" Toen ik weggingen hem bedankte, zei hij zacht tegen mij: "Zal je een goed woordje doen voor die jongen van me? Als ie niet geholpen wordt, gaat ie vast weer garnalenvangen en je weet dat ie niet meer werken mag van den dokter!"
Ik verliet het stille Katwijk aan Zee met deze blijde gedachten in mij, dat ik had kennis mogen maken met een vader en zoon die met recht zeehelden genoemd mogen worden. Ik had mogen spreken met één der oudste helden van Nederland en ik was daar trotsch op.
Het was voor mij geen raadsel meer, hoe-iemand zelfs graag en met plezier bij het reddingswezen dienstbaar was, een zoon van zóó'n vader moest zoo wel wezen. En er kwam een oud spreekwoord in mijn gedachte dat ik U hier gewijzigd weergeef;

Zooals de oude Willem zong,
Piepte z'n 61-jarig "jong".

Terschelling.

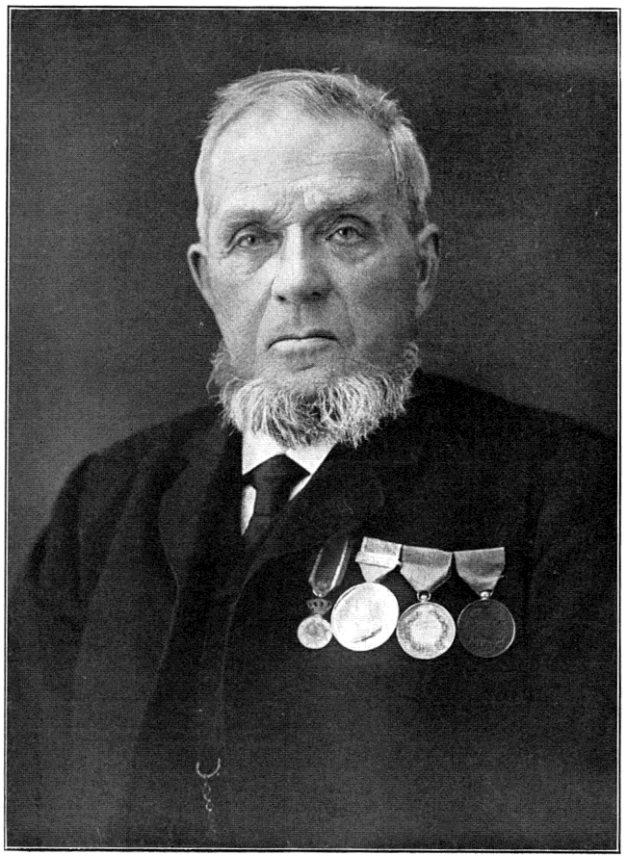

A. P. Smit.

In Oosterend op Terschelling woont de 79-jarige A. P. Smit, ook eens behoorende tot die garde van stoere redders waaraan onze kustplaatsen zoo rijk zijn.
Vanaf zijn jonge jaren vaart hij reeds op de reddingsboot en in December 1882 verrichtte hij zijn eerste redding: zeven man onder een zwaren sneeuwstorm werden gehaald van het Engelsche stoomschip "Marna".
In 1895 haalde Smit zeven personen van een Noorsche bark, die gestrand was op de Boschplaat. Een voor een zijn de schipbreukelingen al zwemmende gered door Smit en door zijn makker Kooiman, die nu reeds overleden is. Zijn lijst van reddingen vermeldt voorts nog: 3 man van een Duitsch schip, 5 man van een Engelschen schoener, 9 man van een Vlaardinger logger en in 1925 zeventien man van de "Ellen Larsen". De laatste redding had plaats onder zwaar stormweer op 25 November. Een zoon van Smit is toen verongelukt met den loodsschoener.
In totaal heeft hij meer dan 100 man uit het water gered.
Van alle schepen wist hij de namen niet meer. "Ik heb het nooit daar dachten wij vroeger nooit om."

* * *

Jarenlang is J. Cupido schipper geweest op de eerste motorreddingsboot "Brandaris". Wij kregen een lijst onder de oogen, waarop de reddingen aangegeven stonden, waaraan Cupido had meegewerkt. Niet minder dan 21 telden wij, in totaal had hij 288 menschenlevens gered van November 1908 tot Januari 1921.
Op 1 April 1917 strandde het Duitsche stoomschip "Ceres" op het Barnrif. Door den hevigen storm werd de reddingsboot telkens van het schip weggeslingerd. Maar toch gelukte het 68 menschen te redden.
In September 1919 bracht Cupido 37 menschen aan den wal van de "West Arvada". Dit schip kwam van Los Angeles en was op weg naar Duitschland.
Zoo zouden wij door kunnen gaan. Dit moge echter voldoende zijn om te zeggen, dat ook op Terschelling nog Helden- der-Zee wonen.

Ameland.

G. de Beer met kleinzoon.

Uit het avontuurlijk leven van G. de Beer mogen wij de volgende reddingen naar voren brengen:
Redding van de bemanning van het Italiaansche 3-mast-schip "Fernando". In den nacht van 23 op 24 November 1908 strandde in de Engelsche Hoek (bijgenaamd Zeemanskerkhof), het Italiaansche 3-mastschip "Fernando". 's Nachts om half twee werden wij — aldus vertelde de Beer — gewekt om met de reddingsboot uit te gaan, doch besloten op advies van den schipper, den dag af te wachten. Om half vijf zijn we toen, gesleept door de "Neptunus" naar het gestrande schip vertrokken. Op de strandingsplaats aangekomen zagen wij dat er nog maar weinig van het schip boven water uitstak en dat er zich ook nog menschen op bevonden. Hoewel het weer buitengewoon ruw was, besloten we een poging tot redden te wagen.
Na 1 uur geroeid te hebben, kwamen wij bij het schip en werden door een zware G. de Beer met kleinzoon. Stortzee in het wrak geslagen. Vlug lieten drie man van de equipage zich bij ons in de boot glijden en op dat oogenblik werden we door een volgende stortzee weer uit het wrak geslagen. Daarna gelukte het ons met een lijn nog twee man bij ons in de boot te krijgen. De gezagvoerder, een man met een gebroken been, en één doode, waren toen nog aan boord.
Hierna deden wij nog vier pogingen, maar werden steeds teruggeslagen. Ten slotte waren wij uitgeput en toen hebben wij eerst de vijf geredden aan boord van de" Neptunus" gebracht. Doch op weg naar de sleepboot werden wij door een zware grondzee gegrepen en ondersteboven geworpen. Dit geschiedde 's morgens om negen uur. Wij dreven in de zware branding op onze zwemvesten, want aan zwemmen viel niet te denken. Bijna drie kwartier dreven wij zoo rond, toen verloor ik het bewustzijn. Wij dreven met den vloed naar land en ik werd opgepikt door de sleepboot "Terschelling". Acht man hadden zich intusschen op de omgeslagen reddingsboot in veiligheid gebracht. Onder hen waren ook de vijf Italianen. Drie van mijn kameraden en mede-redders hebben bij deze redding hun leven verloren.

Redding van de bemanning van den IJmuider vischtrawler "Gerard".

Deze boot strandde in October 1916 in Bornrif bij Ameland. Wij voeren uit met de sleepboot “Neptunus” en hadden de vlet aan boord. Toen wij bij het schip kwamen, was de Amelander reddingsboot er reeds bij geweest, doch de bemanning wilde er toen nog niet af, daar ’t op dat oogenblik nog goed weer was. Tegen den nacht begon het echter hevig te stormen en werd er dringend om hulp gevraagd. Dadelijk hebben we toen geprobeerd langszij van het schip te komen, doch zonder resultaat, daar de branding te zwaar was.
Toen hebben wij den dag af gewacht en zagen toen nog slechts een stuk van den voorsteven boven water uitsteken. Op dit plekje had de bemanning zich verzameld. Op een plank hadden ze met groote letters geschreven: “Red ons”. Daar onze vlet niet erg vertrouwd was, hadden we een sein opgezet om de reddingsboot van Ameland. Doch het duurde te lang, zoodat we besloten zelf nog maar eens te probeeren. Hierbij gelukte het ons met groote moeite elf man van de equipage met den scheepshond te redden. De twaalfde opvarende, die de eenige was van Terschelling afkomstig, was ’s nachts, bij het uithoozen van de kleine boot van het gestrande schip weggeslagen.

* * *

Tot zoover het eenvoudige onopgesmukte verhaal van de Beer. Aan zijn genoemde heldendaden zou nog een lange reeks toegevoegd kunnen worden, o.a. hoe hij met een vlet 17 man van een Duitsch bootje redde.
Ook hier zou ondersteuning zoo goed van pas komen.

Marinus van der Klooster.

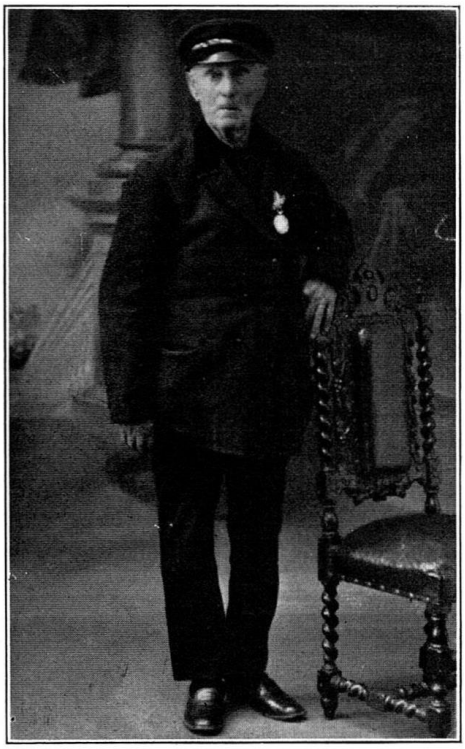

Marinus v. d. Klooster, Burgh

Deze man heeft vanaf zijn jeugd aan zee gewoond; geboren te St. Annaland, den 21 October 1836, is hij al spoedig verhuisd naar Burgh (Sluis) waar hij een groot deel van zijn leven de zee heeft bevaren.
Bekend met weer en wind en een goed zeevaarder was hij koen en onverschrokken, waardoor hij zich aangetrokken gevoelde tot het redden van menschen.
In Nov. 1866 redde hij eenige menschen van een Engelschen schoener die bij stormweer tegen een bank was geslagen. In Januari 1867 heeft hij een 7-tal menschen helpen redden van een Engelsche bark. Voor dit laatste geval is hem uitgereikt de gouden medaille voor het redden van schipbreukelingen.
Met den storm in 1869 redde hij een drietal personen van een vischkotter.
Op 10 Januari 1875 heeft hij deelgenomen aan de redding van een 5-tal personen bij het vergaan van een visschersschip, afkomstig uit Grimby. Voor deze redding werd Marinus v. d. Klooster, Burgh hem een gouden medaille toegekend. Ook heeft hij deelgenomen aan de redding van menschen varende op een stoomboot in Juni 1880. Behalve bij bovengenoemde voorvallen heeft hij nog vele malen hulp verleend bij het redden van ongelukkigen, hetgeen hij dan verrichtte in samenwerking met anderen. Van der Klooster is lichamelijk nog kras, doch ouderdomskwalen zijn de oorzaak dat hij veel malen te bed ligt.

Vlissingen

De Burgemeester van Vlissingen, de heer C. A. van Woelderen, schrijft:
Aan de monding van de drukbevaren Schelde moet menig in nood verkeerend schip worden geholpen, zoodat over het werk der reddingsboothelden boekdeelen zouden zijn te schrijven.
In 1875 werd de reddingsboot van Zoutelande overgebracht naar Vlissingen. Zij wordt bediend door eene vaste bemanning, die behoort tot het personeel van het Nederlandsche Loodswezen. De goede gang van den dienst is daardoor uitstekend verzekerd. De bemanning is steeds beschikbaar, eender manschappen is steeds aanwezig in de loodswacht, die met de kustwacht verbonden is.
In vroegere jaren werd de soms uiterst zware dienst verricht in een roei- en zeilreddingsboot, waarin ongeveer in 1910 een motor werd geplaatst. Toen deze boot bij een zwaren storm te Terneuzen stuksloeg, schonk Maria Carolina Blankenheym in 1912 de tegenwoordige motorreddingsboot, die den naam van de schenkster draagt. Wij beelden haar hier met hare kranige bemanning af en voegen daaraan toe de portretten van hare beide eerste commandanten: van den bekenden menschenredder, schipper Egbert van Hoepen, commandant van de reddingboot van 1875—1900 en van schipper J. H. Jilleba, thans wonende te Amsterdam, commandant van 1900—1918. Vanzelfsprekend wonen er in de Vlissingsche kusthaven vele oude "helden der zee", waarvan er helaas ook wel sommige in bezwarende omstandigheden leven. Omdat het zoo moeilijk is, uit de levenden eene keuze te doen, zal men het wel willen billijken, dat ik hier alleen noem den, 6 November 1927, oud 74 jaar, overleden visscher Jacob Schroevers, die tot op hoogen leeftijd den schralen kost op zijn schuitje moest verdienen. Hij heeft zich vooral bekend gemaakt door de redding in den kouden nacht van 14 op 15 December 1907 van de Engelsche schoener "Doris", die op de Rassen bij Westkapelle was gestrand. Hij verrichtte de redding met zijne vijf zoons en een kleinzoon. Menigeen zal zich het verhaal herinneren van den 13-jarigen Jacob van de Ketterij, die zich niettegenstaande het strenge verbod van zijn grootvader aan boord verstopt had om te helpen redden.

Vlissingsche Helden der Zee.

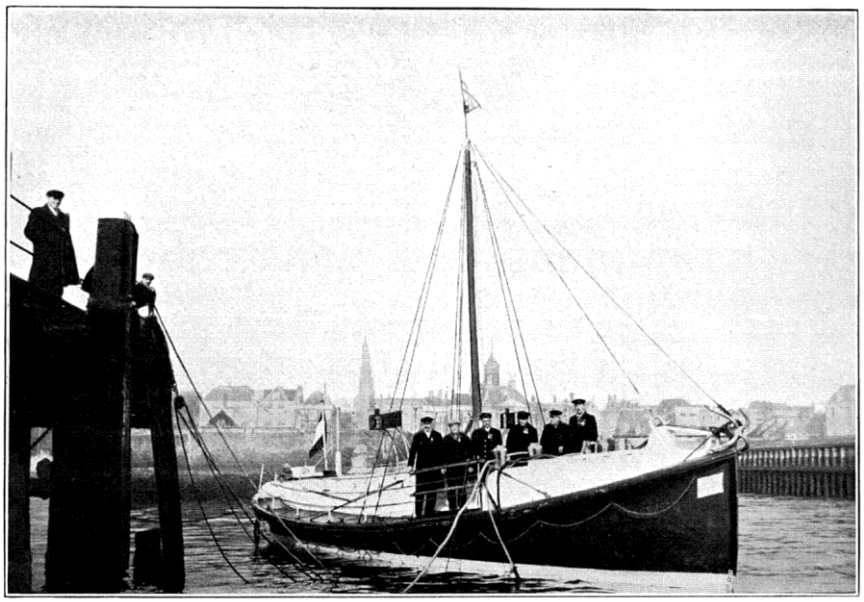

De Vlissingsche motorreddingsboot Maria Carolina Blankenheym met haar bemanning. Op de foto ziet men v.l.n.r. A. Mommaas, Ch. Crueq, schipper H. Pieters, F. Crueq, machinist H. Struyk en reserve-schipper H. D. Streefkerk.

Schipper E. van Hoepen
1875—1900

Schipper J. H. Jilleba
1900—1918

Een monument van naastenliefde....

In de provincie Zeeland ligt een kleine gemeente, Burgh geheeten. Niet velen kennen haar naam en zij is van weinig beteekenis. Een onderdeel van de gemeente Burgh heet Burghsluis. Ook van Burghsluis zal een groot gedeelte van onze landgenooten nooit gehoord hebben. Het gehucht bezit geen enkele vermaardheid, waarom het de moeite zou loonen de vermoeiende reis er heen te ondernemen.
Geen enkele vermaardheid ... Ja, toch! In Burghsluis staat een standbeeld, een monumentaal standbeeld, uitbeeldende naastenliefde, menschenmin, onbaatzuchtigheid en onvergelijkelijken moed.
Dit standbeeld staat niet op het hoofdplein der gemeente, het is niet van blinkend metaal of glinsterend marmer, maar toch is het de trots van Burghsluis.
Dit monument waar de bewoners van het eenvoudige dorpje alle tijden door met eere op kunnen wijzen, is de familie van der Klooster.
Laten wij U over deze merkwaardige familie eens meer vertellen.
Vele jaren geleden stonden de reddingen welke vanuit Burghsluis verricht werden, onder leiding van de beide broeders Jacob van der Klooster en Dirk van der Klooster, die met de reddingsboot of anders met hun kleine, ranke vaartuigjes talrijke personen van de op onze kusten gestrande schepen hebben gered. De nagedachtenis aan deze beide mannen wier borst met talrijke eerbewijzen was getooid, is nog steeds in Burghsluis in hooge eere.
Na het overlijden van de beide broeders v. d. Klooster, werd het edel werk voortgezet door hun kinderen welke daarbij door enkele anderen geholpen werden. Over eenigen hunner een kort woord.
Marinus van der Klooster Jacobzn.
Dit lid van de familie v. d. Klooster werd te Burgh geboren 7 Jan. 1864. Jarenlang was hij kapitein van de te Burghsluis gestationneerde reddingsboot der Zuid-Hollandsche Reddingmaatschappij. Bij een ongeval met de machine, werd hij in 1920 invalide en kon zijn werk niet meer verrichten.
Onderscheidene medailles sieren zijn borst, o.a. de gouden eeremedaille van de Oranje-Nassau-Orde en de gouden medaille van de Redding-Mij., hem verleend bij het 100- jarig bestaan dier instelling.
Nu hij niet meer werken kan, geniet hij een kleine ondersteuning van de Maatschappij.
Cornelis van der Klooster Jacobzn.
Deze volgde zijn broer op als kapitein van de reddingsboot te Burghsluis, waar hij als zoodanig thans nog in functie is.
Ook hij heeft vele reddingen helpen verrichten en gaat er nog steeds met de reddingboot op uit, wanneer hulp wordt gevraagd. Hij geniet een kleine bijdrage uit het Dorus-Rijkersfonds.
Marinus van der Klooster Dirkzn.
Eerst ging hij met het scheepje van zijn vader mee, later kreeg hij een meer zelfstandige positie bij de reddingsboot. Ondanks zijn 70 jaren gaat hij nog trouw mee met de boot

De familie van der Klooster van Burghsluis.

wanneer dit noodig is. Ook hij geniet een kleine uitkeering uit het Dorus-Rijkersfonds. Ook hij heeft in den loop der jaren vele reddingen verricht maar is thans niet meer in staat actief aan het werk deel te nemen.
Hij is in het genot van een kleine bijdrage van het Departement van Waterstaat. Nelis van der Klooster Jacobzn.
Deze behoorde vroeger mede tot het personeel van de reddingsboot en heeft ook bij vele reddingspogingen geholpen. Thans is hij lichtmatroos te Burghsluis.

* * *

Van de jongere garde van de familie v. d. Klooster zijn Marinus, Adrianus en Jacob v. d. Klooster bij de bemanning van de reddingsboot.
De eerste deed in 1913 reeds van zich spreken door de moedige redding op het strand te Westenschouwen van de bemanning van een Belgische vischsloep.
Het ziet er dus naar uit dat de aloude roem, welken de naam van de familie van der Klooster zich heeft weten te verwerven, ook in de toekomst gehandhaafd zal blijven. Ter illustratie van hetgeen de v. d. Kloosters gedaan hebben, laten wij thans nog enkele bijzonderheden volgen omtrent de verrichte reddingen. Wij geven daartoe het woord aan den 66-jarigen Dirk v. d. Klooster Jzn.

* * *

Den 26en Oct., aldus Dirk van der Klooster, kwam er een boot van den vuurtoren van Westen-Schouwen met de tijding, dat er in de Banjaard een schip in nood verkeerde. Hierop zijn wij uitgevaren met een hoogaars, om circa 10 uur voormiddag. De wind was N.W., rifskoelte met hooge zee. Onze boot was bemand met 7 manschappen. Schipper was Jacob v. d. Klooster, in 1899 overleden.
Na verscheidene uren tegen de zee gestreden te hebben, waren wij bij het gestrande schip. De schipbreukelingen, 5 mannen en een vrouw, waren in het want geklommen, behalve de kapitein, die met gebroken beenen in de kajuitskap was vastgemaakt. Geregeld sloegen de hooge zeeën over zijn hoofd. Wij wierpen de menschen een lijn toe, waar zij zich aan vast moesten binden. Op deze wijze kregen wij de 6 opvarenden aan boord.
Het schip was een Engelsche schoener, “Miss Thornton”, bestemd voor Londen. Na veel moeite zijn wij behouden in de haven van Burghsluis aangekomen,

* * *

Den 30en Oct. 1880 strandde op het Onrust een lichter van Veere. Door den hevigen wind werd de boot een prooi der golven en de bemanning verkeerde in groot levensgevaar.
De reddingskotter van de Z.-H. R. M., welke hulp wilde verleenen, strandde zelf op de bank. Dit voorval was van den wal af waar te nemen. Den volgenden morgen kwamen de predikant, de burgemeester en de ie wethouder van Veere bij ons om ons te verzoeken de opvarenden van den lichter te gaan helpen.
Het was toen een zware Noorder storm en de zee was verschrikkelijk hoog. Wij maakten onze hoogaars klaar en zijn erop afgegaan. Na veel moeite waren wij in de gelegenheid 20 menschen van den lichter over te nemen en ze behouden te Veere aan den wal te brengen.

* * *

Den 27 Sept. 1883 kwam er een werkman uit de polders ons mededeelen, dat er in den Banjaard een stoomschip was gestrand. De reddingsschokker van de Z.-H. R. M. kwam juist voorbij Burghsluis varen. Er werd aan den schipper medegedeeld, dat er een stoomschip was gestrand, maar in plaats dat hij hulp ging verleenen, begon hij rustig achter den Westbout te ankeren. Toen zijn wij er maar met onze hoogaars heengevaren.
De kapitein van het schip was een Nederlander, en wenschte het schip te verlaten met de passagiers en met zijn bemanning. Voor zooveel menschen was onze hoogaars echter te klein en daarom werd afgesproken dat de kapitein en bemanning zich zouden trachten te redden met hun eigen sloepen en dat wij de passagiers aan boord zouden nemen. Met bovenmenschelijke krachtsinspanning gelukte het ons 34 menschen behouden in de haven van Burghsluis aan wal te brengen. Er is later een klacht ingediend bij de Z. H. R. M., over het gedrag van de bemanning der reddingsboot. Eenige jaren later is er in Burghsluis een reddingsboot gestationneerd en de leiding daarvan werd opgedragen aan de fam. v. d. Klooster. Onze nieuwe reddingsboot werd genoemd "Prinses Wilhelmina".

* * *

Den 7en Oct. 1905 omstreeks 10 uur, hoorden wij van de kustwacht van Westen-Schouwen, dat er een drie-mast-schoener in nood verkeerde op de Banjaard.
Wij vertrokken met onze "Prinses Wilhelmina", maar konden, door het geweldig slechte weer, het schip slechts uiterst langzaam naderen. Toen wij er aankwamen, was het reeds een wrak geworden. De bemanning had een toevlucht gezocht op het dek van de hut achter de mast, dat de eenige plek was, welke nog boven water uitstak. Wij konden het schip niet naderen, maar het gelukte ons toch nog door middel van wrakstukken zeven mannen aan boord te krijgen. In Burghsluis werd de bemanning door ons van droge kleeren voorzien en in een logement ondergebracht.
Het schip was een Finsche driemaster, genaamd "Lychan", nog geheel nieuw en geladen met pijpaarde.
Toen wij de geleende kleeren van de bemanning teruggekregen hadden, bemerkten wij tot onzen schrik, dat onze belooning voor de redding een zoodanige was, dat wij maar liever heelemaal niets hadden. Onze kleeren zaten n.1. van onder tot boven onder het ongedierte. Wij hebben onze eigen spullen dan ook maar dadelijk verbrand. Dat was alles wat wij van het Czarenrijk Rusland mochten ontvangen.

* * *

Op 1 Januari 1909 kwam er aan het strand te Westen-Schouwen een sloep met vier man, uit zee aandrijven. Deze menschen zeiden ons, dat hun schip in de Banjaard was gestrand en dat er nog 42 personen op het schip waren.
Wij zijn er met onze motorreddingsboot heen gegaan maar bemerkten, dat het schip niet gevaarlijk gestrand was en wellicht bij vloed vlot zou komen.
Met de bemanning zijn wij toen overeengekomen het schip naar Burghsluis te sleepen. 't Was de "Cambyses", een Engelsch schip. Den volgenden dag werd er een onderzoek ingesteld naar den oorzaak der stranding. Er is toen aan het licht gekomen, dat dit ongeluk het gevolg was van groote roekeloosheid. Te Liverpool waren er drie dames aan boord gekomen om Oud en Nieuw te vieren met den kapitein en de officieren. De

gezagvoerder had toen het commando overgelaten aan zijn Indische bemanning. In plaats van het schip behouden in de haven van Westhartlepool te brengen, lieten deze het stranden! Voor ons was het een meevallertje, want de reederij heeft ons een aardig sommetje gestuurd. Bij deze redding heeft een onzer twee ribben gebroken. In 1911 hebben wij een Belgische Loodsboot gered. Zes man equipage en vijf loodsen haalden wij er af. De Belgische Regeering liet vragen of wij geld wilden hebben of een eere-teeken. Natuurlijk geld, zeiden wij, want wij waren arm. Wij kregen toen f 100.— voor ons vijven.

* * *

Zoo zouden wij uit de geschriften van Dirk v. d. Klooster nog vele merkwaardige reddingen, waarbij groote volharding en moed getoond werd, kunnen aanhalen. "Nog wel van 17 schepen," zoo schrijft hij aan het slot, "waar ik de menschen van heb helpen redden, zou ik U de namen kunnen noemen. Maar ik weet geen datums meer, en ook geen jaartallen, want van die schepen heb ik geen journaal gehouden."

Gerrit de Boer

geboren te Urk 14 Febr. 1854

Gerrit de Boer, Urk

Ook Gerrit de Boer neemt onder de helden der zee een waardige plaats in, echter in een meer bijzondere beteekenis. Hij trotseerde niet "het woest geweld der woedende baren" bij vliegend weer, om aan schipbreukelingen redding te brengen, maar waagde zich den 25en Januari 1917 als schipper van de ijsvlet op de onbetrouwbare, gedeeltelijk drijvende ijsvlakte van de Zuiderzee, om proviand en zoo noodig hulp te brengen aan de bemanning van het stoomschip "Jonkh. Van Geusau", dat ver in het Zuiden van Urk, reeds dagenlang in het ijs bekneld, noodseinen had gegeven. Onvervaard nam de toen al drie en zestig-jarige man de leiding van deze gevaarlijke tocht op zich en het mocht hem na een zeer bezwaarlijke en moeilijke reis gelukken, om des avonds om half negen de boot te bereiken. Den volgenden dag om negen uur werd de terugtocht aanvaard en 's middags om 3 uur gleed de vlet onder het gejuich van een groote menigte toeschouwers de Urker Gerrit de Boer, Urk haven binnen.

Burgemeester Gravestein dankte in tegenwoordigheid van den Commandant van het Interneerings-depot te Urk, den Hoog Edelgestrengen Heer Luitenant-Kolonel Vreedenberg, de dappere redders voor hun menschlievende, kloek uitgevoerde heldendaad en deed de toezegging, dat hij van hunne heroieke prestatie mededeeling zou doen aan het Bestuur van de Noord- en Zuid-Hollandsche Redding-Maatschappij. De belooning bleef niet uit. Aan Gerrit Bakker werd een zilveren en aan Steven Korf, Jan Schraal, Albert van Veen, Klaas T. Ras, Harmen Bakker, Willem Post, Kobus
De Boer en Jan Wakker (thans overleden) een bronzen medaille toegekend door de Noord- en Zuid-Hollandsche Redding-Maatschappij en daarbij viel hun de hooge eer te beurt, dat dit onderschei- dingsteeken hun door Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins der Nederlanden in het Raadhuis te Urk op de moedige borst werd gehecht.
Gerrit de Boer vischte vanaf zijn prille jeugd tot op zijn vijftigste jaar aan boord van een Urker zeilbotter op de Noordzee. Menige storm is hem over de ruige muts gegaan en uit velerlei gevaar werd hij gered. Na zijn vijftigste jaar werd hij Zuiderzeevisscher. Al die arbeid gaf hem slechts een sober bestaan. Om er in den winter iets bij te verdienen voor

het onderhoud van zijn talrijk gezin, maakte hij gedurende 34 jaar de uiterst moeielijke bloedreizen, zooals het in den volksmond luidt, mee met de Urker postijsvlet naar Schokland en Kampen en daarvan 12 jaar als schipper. Menigen nacht heeft hij op het ijs in de open lucht doorgebracht. Als een staaltje van zijn uithoudingsvermogen en zijn ijzeren wil zij vermeld, dat hij bij zoo'n gelegenheid op een Woensdagmorgen 's morgens om zes uur na het nuttigen van het gebruikelijke ontbijt, "capucijners met gebakken spek", met de postvlet de Urker haven verliet, om 's avonds half 12 in Schokland aan te komen. Den volgenden morgen werd de reis voortgezet naar Kampen, waar men 's avonds om 9 uur arriveerde, Vrijdagmorgen om 6 uur werd de terugtocht aanvaard. Aankomst Schokland 's avonds 9 uur. Met vermoeide leden aanvaardde de dappere bemanning Zaterdagmorgen om 6 uur de reis naar Urk, waar ze, tengevolge van tegenspoed, eerst Zondagmiddag voet aan wal zette.
Geen wonder, dat G. de Boer, de bekwame ijslooper, werd aangezocht om de moeilijke en gevaarlijke reis naar de "Van Geusau" te leiden. Hij moest zijn dappere bemanning voorgaan op het, ook voor hem onbekende, terrein en den koers bepalen. Op hem rustte de groote verantwoordelijkheid, om in geval van mist, het groote gevaar, te waken voor het leven van zijn tochtgenooten.
Ik acht het een voorrecht, dat de Heer Henri ter Hall mij in de gelegenheid stelt, om den toedracht dezer nobele daad van zelfopofferende naastenliefde in de annalen der historie vast te leggen voor het nageslacht.
Ook Gerrit Bakker en zijn tochtgenooten staan in de lange rij van de Nederlandsche helden der zee.

Een dankbare Zeeheld.

Aangenaam kennis met u te make, meneer! Ik ben Gerrit van der Wiele, oud-kapitein van de reddingsboot in IJmuiden.
Ja, ik ben er nou vier jaren uit. Ik ben, mot u wete, van '54, en ben d'r op m'n zeventigste jaar maar voor goed uitgestapt. Dat wier toch tijd ook, hè? Nou, ik heb vier en veertig jaar in de boot gezeten, meneer, waarvan vier jaar als matroos en veertig jaar als schipper.

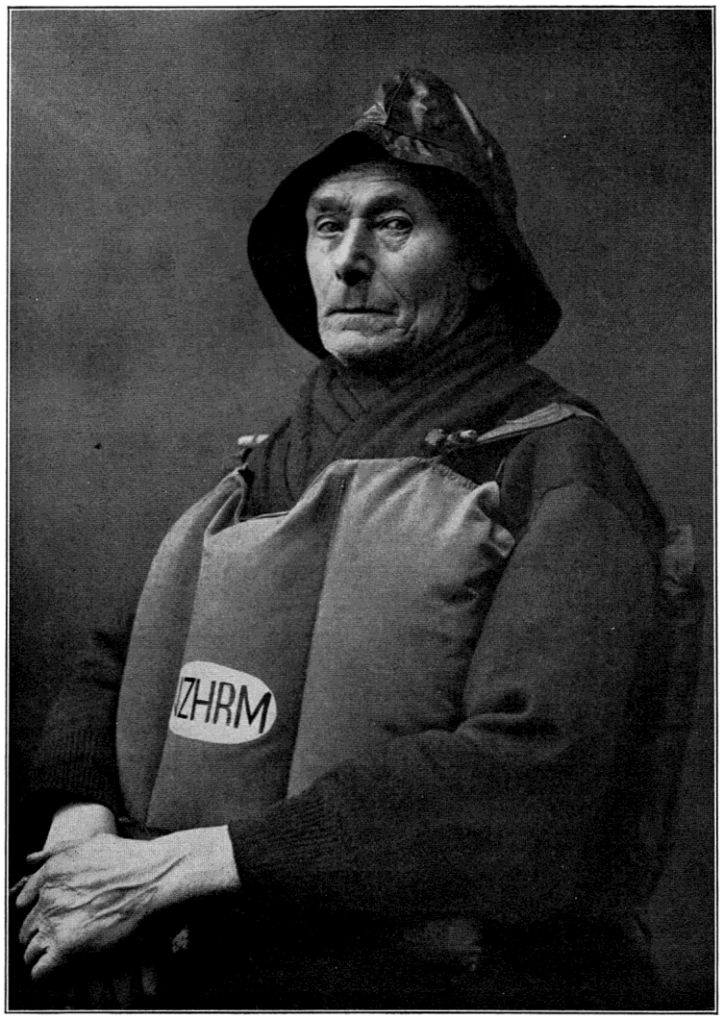

Van der Wiele

O, ik ken wel zeggen, dat ik de zee ken, hoor, want ik heb er m'n heele leven op doorgebracht als vletter- man. U weet misschien niet, wat dat is. Nee, hè? Kijk, als vletterman leg je, om zoo te zeggen, op de loer, of d'r schepen buitengaats in aantocht zijn. Zoo gauw we wat zien in de verte, is 't roeien, meneer, of 't om je leven gaat. Want wie er 't eerste is, hèt 't schip, ziet u. Die gaat an boord en neemt 't roer over en stuurt de schuit naar IJmuiden of Amsterdam, waar ie 'm vast mot leggen ook. Dus is 't roeien voor je boteram, dat snappie! Maar de IJmuidensche jongens zijn daardoor ook niet de slechtste roeiers voor de reddingsboot, dat snappie óók! En we magge dan ook op een mooie staat van dienst terugzien, want we hebben in mijn tijd tien groote reddingen verricht. Ik ken ze allemaal uit m'n kop; alleen de juuste datums ben ik kwiet. haalden we acht man af.

Van de "Vesta", een Noorman, veertien stuks.
Toen ... es kijke ... brachten we van een trawler uit Oostende elf mannen an land.
De "Coendar", een Engelschman, leverde ons veertien mannekens op.
Toen krege we de "Stella" en de "Van Linderen", twee bloed-eigen landgenooten, waarvan we zeuven-en-twintig en achttien man wisten te redden.
Daarna een Noorsche schoener, die acht opvarenden in onze handen liet.

De “Family Mindern”, een Zweed, verging en daar hadden we ’t geluk, vijftien opvarenden van te redden.
De “Obie”, een Brit, most zes-en-twintig boys an ons afstaan.
En tenslotte een Hollander, de “Oranje Nassau”, die ons twaalf menschenlevens opbracht.
Da’s samen honderd-en-drie-vijftig man, meneer, dus een mooie voldoening voor ons, hè!
Ja, en er zijn wat ’n herinneringen verbonden an die schipbreuken, dat verzeker ik u! ’t Is er meestentijds héél hard toegegaan, asjeblieft!
Bij de reddingspogingen van de “Vesta” werd onze boot onderstboven gesmeten, of ’t een spanen doos was. Twee man moesten meer dood dan levend naar ’t ziekenhuis gebracht worden, waar ze weken-lang hebbe gelegen.
Voor loonderving en ziekenhuiskosten hebbe ze nooit een cent gehad.
De “Coendar” lag dicht bij het end van de pier. Zoodoende konden we met een lorrie de pier afgaan. Eén schipbreukeling sprong in zee, die dacht zwemmend op de pier te komme, maar jawel, hoor. Hij wier op de basaltblokken doodgeslagen.
De rest hebbe we met de zak gered. Dat is een linnen pak, waar de mannen op hun beurt ingaan, en waarin ze langs de lijn naar ons toe glije. De kaptein nam een stoker bij z’n baadje mee. De arme kerel, kwam zóó van de vuren en was door de kou bevangen en buiten westen. Helaas scheurde onderweg z’n goed en hij viel in de kokende zee. Hij wier verpletterd tegen de steenen en we hebben nooit meer iets van ’m teruggezien. De “Van Linderen” was bij Zandvoort gestrand. Dat was een zeilschip. De Zandvoortsche reddingsboot wier op het tuig van het schip, dat buiten boord uitsteekt, gesmeten en sloeg toen om. De schipper en een matroos betaalden hun dapper gedrag met hun leven en de rest was niet meer in staat, toen ze wonder boven wonder levend terug waren, weer uit te gaan. Dat hoorden we van een Zandvoorter, die toen te peerd langs het strand naar IJmuiden was gegalloppeerd in den vliegenden storm, om onze hulp in te roepen. Wij as de bliksem in de boot en zoo op de wagen, met acht peerden ervóór naar Zandvoort! (Tusschen haakies, nou gaat ’t met ’n tractor vóór ’t spul). Dat was een rit om nooit te vergete ...
Een pleiziertoertje per ootemobiel is anders, meneer.
Maar ook hier was de Heer met ons, want al ’t volk hebbe we van boord kenne hale. Ja, ’t gevaar voor ons eigen leven is elke keer heel groot, daar kenne onze vrouwen van meespreken, want die kenne de zee haast net zoo goed as wij. En elke keer dankte moeder de vrouw de hemel, als ik na een geslaagde redding weer bij haar en de kinderen terug was. Maar ja, ze zijn niet lui of bang, de jongens van de Nederlandsche kust, meneer!
O, die kracht van ’t water! Die is niet te beschrijve. U kent die groote basaltsteenen
bij de pier? Ze worden er, of ’t niks is, over heen geslingerd. Ik heb ijzeren davids gezien, die afgeknapt waren als rietjes. En wat heeft de zee nou op zülke dunne ijzeren dingen vat?! Gaat u es na, de rails, die in de pier gemetseld zitte, worden hier en daar soms losgerukt en krom geslagen!
Nee, nogmaals meneer, we hebbe ’t er door goeie zeemanschap en Gode’s hulp altijd goed afgebracht, maar één verraderlijke grondzee en de boot is wég. En de bemanning in de meeste gevallen ook. Ondanks je zwemvest. Je wordt verstikt door de zeeën, die over je heen gaan, je krijgt geen tijd, weer op adem te komme.

Ja ... en toch ... zou ik nog wel mee willen, als ik maar mocht. Maar 't mag niet. Verleden jaar heb ik toch nog een oefening meegemaakt, meneer! 't Bloed kruipt ... Daar herinner ik me een aardig geval.
Achttien Heldersche vlettermannen waren naar IJmuien gekomme, want 'r was toentertijd in Den Helder niet veul voor ze te verdiene. Dorus Rijkers was d'r ook bij. Ik kende 'm heel goed, want z'n broer Arie was een zwager van me, zoogezegd. Maar wat wil 't geval?
De IJmuienaars konden harder roeien dan zullie en waren telkens eerder bij de schepen. En op 't lest wier oome Dorus zóó nijdig, dat ie in z'n eentje buiten-om naar Den Helder is teruggeroeid! Hij had 'r genog van.
U merkt wel, bij de scherpe concurrentie was 't héél hard werken, ja dikwijls vechten voor je boterham. Ik heb eens drie dagen en drie nachten op zee in m'n vlet deur-gebracht, vrijwel zonder eten. Ik wou 't niet op geven!
In November 1927 ben ik gehuldigd. Deze zilveren medalje heb ik gekregen van de Reddingmaatschappij, die me toen fijn in de blommetjes het gezet. Een mooie dag in m'n leven geweest...
Bij die gelegenheid is het pensioen van de Reddingmaatschappij van honderd gulden op twee honderd per jaar gebracht.
Bovendien hebben we saampies vijf gulden ouderdomsrente en nog vier gulden van het Dorus Rijkers Fonds. Da's samen f 13.80 per week. Veul is 't niet, as u weet, dat er f 5.75 aan huur af mot, zoodat we acht gulden voor eten, kleeren, vuur, licht, dokter, enzoovoort overhouwe. Een goeiekooper woning kan je hier in IJmuien niet vinden. We hebbe 'r wel es over gedacht, ergens te gaan inwone. Maar ach ... as je altijd vrij bent geweest gaat dat toch eigenlijk niet. Altijd de wijde, wijde zee om je heen te hebbe gehad en dan in één kamertje te worden opgesloten ... Nee meneer, we scharrele 't dan maar zoo.
We zijn natuurlijk den heer Ter Hall en het Dorus Rijkers Fonds heel erg dankbaar voor de vier gulden per week pensioen, want wat zoue we motte beginne zonder dat? Dat zou bedele worden om steun. Nou hebbe we het gevoel, dat we een verdiend pensioen hebbe, al hebbe we 't verre van breed. En misschien wordt de toelage van 't Dorus Rijkers Fonds es wat hooger, as alle weldenkende menschen es mee helpen.
...Maar ik herhaal 't, dat we al dankbaar zijn, dat 't zóó is!
We hebbe acht kinderen opgevoed. Daar kwam heel wat voor kijke, zoodat we niks niemendal hebbe kenne overhouwe. Integendeel, meneer. Maar affijn ... En nou zijn de kinderen getrouwd en hebbe zelvers groote gezinnen, zoodat ze ons vast niet kenne helpe. We zoue 't niet wille en durve vragen, o nee, hoor.
Nou meneer, nou heb ik m'n hart es gelucht. Doet u vooral de hartelijke groete, ook van moeder, an meneer Ter Hall, as u 'm ziet. God zal 'm zegene voor z'n vele werk, dat ie het gedaan voor de ouwe redders! Ajuus!

UITGEVAREN!

Als op het teeken : Schip in nood!
De reddingsboot is uitgevaren,
Is op het wrak de vreugde groot:
Het scheepsvolk voelt zich ... uit gevaren!

Stille Armoede.

Wijk aan Zee op een winterdag.
Wat een verschil met den zomer!
Nu geen vroolijk gedoe van groote en kleine badgasten, geen leven en vroolijkheid, maar alom stilte en verlatenheid. Het strand ligt daar eveneens eenzaam. Alleen groote vluchten meeuwen geven, krijschend van honger, een bewijs, dat niet héél Wijk aan Zee is uitgestorven.
Voor een heel, heel klein huisje houd ik stil.
Tingelinggeling ... ling .... ling ....
"Wat blieft u, meneer?" vraagt een oud vrouwtje. Eigenlijk nog niet zoo heel oud, even zestig, maar oud geworden vóór haar tijd, zooals mij later blijkt.
"Woont hier Johannes Grapendaal, juffrouw, de gewezen kapitein van de reddingboot?"
"Ja meneer, die is thuis, hoor."
"Zou ik 'm even kunnen spreken?"
"Zeker meneer, komt u binnen, gaat u zitten. We zijn nog wel an 't eten, maar direct klaar." Ik ga zitten op een stoel, die zóó wiebelt, dat ik me maar erg stil houd. Een wrak, maar binnenshuis. Om me heen kijkend, mis ik eiken vorm van luxe, al het weinige huisraad is even armoedig en versleten. In de eetkamer-slaapkamer-keuken-zitkamer ontmoet ik den held van het dorp aan het o, zoo sobere middagmaal. Een dikke zestiger, die wel zeventig kon zijn. Verouderd. Gekleed in een oud-Hollandsch baaien wambuis.
In een bedstede ligt hoestend een vijf-en-dertig-jarige zoon.
"Griep?" vraag ik belangstellend. "Nee meneer, m'n zoon het t.b.c. Mobilisatie-slachtoffer.
Als een gezonde, sterke kerel in dienst gegaan. En nou een wrak. Niet in staat te werken.
Dat mot ik nou voor 'm doen.
Éénmaal het ie twee honderd gulden ontvangen van 't Rijk.
Dat is alles. We wachten nog altijd op de regeling, die beloofd is. Twee honderd gulden in veertien jaar, meneer!"
"Zou ie in een sanatorium niet beter op z'n plaats zijn?"
"Dat is ie zeker, meneer. De perfester van 't sanattorium bij Leie het 'm onderzocht en geschreve an 't gemeente-bestuur hier, asdat ie opgenomen mot worde, 't Mot nog gebeure. Wijk aan

Joh. Grapendaal, Wijk aan Zee.

Zee is een doodarme gemeente en d'r is geen geld voor. Ze hebbe 'm een paar maal in een gesticht geplaatst, waar 't goeiekooper is. Maar daar is ie niet opgeknapt. Integendeel."
"Jonge, jonge, dat is heel erg, Grapendaal!
Eh ... he ... zou u me eens wat willen vertellen uit uw leven en wel als kapitein van de reddingsboot?"
"Nou meneer, dat is gauw gezeid.
Ik ben in '83 as matroos in de boot gekomme en wier in '85 schipper, wat ik gebleven ben tot 1915, dus dertig jaar, en daarna roei ik nog mee, as 'r volk tekort is. Zoo heb ik nog meegeholpen in Februari van 't vorige jaar bij de schipbreuk van de "Shonga". M'n jongere broer, die na mij kaptein is geworden, had toen de leiding. Ach, zoo heel veul reddinge hebbe we hier op Wijk aan Zee niet gehad. Die komme meer voor in 't Noorden, bij de Wadden.
Maar we hebbe hier toch vier heele kwaaie gehad.
In April '96 strandde hier de "U.K. 2", een botter, waarvan we drie man redden.
In April 1904 een kotter, de "IJmuiden 95". 4 Man wieren toen gered. Dat was overdag en middenin de badtijd. Duizenden menschen stonden op 't duin te kijke. De eerste keer moste we terug. We kwame onder de mast terecht en dan ben je verlore, as je niet oppast. Toen gingen we voor de tweede keer, en toen was 't op 't kantje af, hoor. We moste de kotter van achteren nadere en wieren opeens door een breker zóó naar boven gegooid, dat we met de boot op een bakstag, da's een soortement haak aan de kotter, terecht kwam en omgekeerd in de lucht bleef hangen. Wij allemaal te water. De boot raakte los, viel en dreef weg. Toen hebbe we de vier opvarenden, waarvan 'r twee bewusteloos waren, tusschen ons in genome, n.l. elke twee man met de zwemveste ééntje, en wisten zóó zwemmend an de wal te komme, vier K.M. ten N. van Wijk aan Zee. Daar spoelde ook de boot an, die we op de wagen zetten, en toen zoo met de geredden naar 't dorp.
Zoons van dominé Gildemeester en Waterschoot van der Gracht hadden al een collecte gehouwe voor de redders, die f 140 opbracht, maar de geredden klaagden zóó over de schade, die ze hadden, dat ze samen f 100.— kregen, zoodat er voor ons twaalven ... veertig gulden overschoot.
Op 17 Februari '28 verging hier het Engelsche stoomschip "Shonga" met 41 man an boord. Die brak op een bank in tweeën, tusschen Wijk aan Zee en IJmuien. We zijn, ondanks het verschrikkelijke weer, een uur op zee geweest maar konden 'm niet bereike. De volgende morgen gingen we wéér, evenals de "Dorus Rijkers", een motorboot uit Helder. Same hebbe we 'r 41 man afgehaald. Allemaal hebbe we van de Engelsche regeering dezelfde onderscheiding gekrege. Kijkt u, deze zilvere medalje met dit getuigschrift.

Z. M. de Koning van Engeland heeft U de zilveren medaille voor Moed en Zelfopoffering toegekend, naar aanleiding van Uw gedrag, na de stranding van het Engelsche Stoomschip ,,SHONGA'' op den 17 Februari 1928.

Wij voldoen hierbij aan het verzoek van den Minister van Waterstaat, U deze medaille met onze gelukwenschen te overhandigen.

Het Bestuur van de
Noord- en Zuid-Hollandsche Redding-Maatschappij
get. TEGELBERG, Voorz.
,, H. DE BOOY, Secr.

Aan
JOHANNES GRAPENDAAL,
Roeier van de Reddingsboot te
Wijk aan Zee.

De redding van de mannen van de “Gezina” uit IJmuien in de nacht van 17 November '28 was óók een harde dobber.
’s Nachts twee uur gingen we zee in. Negen man haalde we van boord met ’t wippertoestel. Da’s een toestel, waarmee je met kruit een lijn afschiet naar ’t wrak. Die make ze dan boven an de mast vast, terwijl wij ’t andere end in ’t zand ankeren. Door middel van een lijn zonder end vieren we de menschen in een zoogenaamde broek naar ons toe. Na de nachtelijke redding most ik op ’t strand nablijve in m’n natte kleeren om de materiale op te berge, als kisten, schietlijnen, ankers, fakkels enz. Teugen den ochtend was ik daarmee klaar. U begrijpt, dat je dit hartje winter niet in je natte kleeren gaat zitte, maar in je ribbekast!
Ook komt m’n roeikunst me hier goed te pas als badman. Ik heb dan steeds op ’t z.g. vrije strand m’n vlet op een kar en ben zoodoende altijd klaar, om baders, die in nood zijn, te helpen.
En dat komt om de haverklap voor.
Kijkt u, tusschen twee zandbanken zijn muien, wije gaten, trekgaten. Daar trekt de zee heel hard door terug, as de wind tegen de vloed-in is. Wie daarin raakt, is weg. De beste zwemmers komme d’r niet tegen in, ze putten zich uit, zonder vooruit te komen.
Zoo waren es een heer en een dame gaan baden. Ze konden niet zwemme en raakten in zoo’n mui en dreven hard zee-in. Gegil en geschreeuw. Vijf beste zwemmers erheen. Die kregen ze te pakken, maar ze mosten ze loslaten, anders waren ze zelf verloren geweest. Ik in de vlet! Verweg kreeg ik ze te pakke, maar de man bleef in z’n doodsangst de juffrouw vast houwe, zoodat ik ze niet één voor één kon binnenboord halen. Laat de juffrouw los, meneer! schreeuwde ik, maar nee hoor. Toen nam ik een kort besluit. Ik hief m’n riem op en brulde: Loslate, of ik sla je hartsikke dood! Dat hielp, hij liet los en ik kon ze in de vlet krijge.
Later nog precies zoo’n geval met twee mannen. Beste zwemmers, tusschen haakies, maar toch met hetzelfde gevolg. Een heer ging met me mee in de vlet, een reuze- boy, en die hielp mee, ze in m’n boot te krijge, wat maar goed was, want d’r was een al buiten westen en die gaf niks mee.
Toen ik an land was, trok ’t nieuwsgierige publiek m’n boot om, zoodat ik de skeg, da’s een ijzeren band, diep in m’n voet kreeg, wat een bloedbad gaf en waar ik twee maanden mooi mee was. Ik heb ’r een stijve poot van overgehouwe.
Dat was m’n belooning.
Toch heb ik den bewustelooze nog met kunstmatige ademhaling bijgebracht en is ie weer opgeknapt.
Maar een bedankje heb ik niet gehad!
Nee, dan de zeelui! Die zijn je dankbaar. Dat scheelt dag en nacht. Die kenne ’t gevaar, waaraan je jezelf blootstelt en wete, dat je je leven voor je medemenschen op ’t spel zet, as ’t mot.
En dan heb je nog de oefeningen, die je volgens de instructie de zes wintermaanden elke maand mot houwen bij ruw weer! Die wegen tegen menige redding op. Meermalen kom je met de helft van de riemen terug, of zijn sommige stukgeslagen, ja, je mot ook wel es zien, dat je zwèmmend weer an de wal komt.
En zoo ben ik nou gepensionneerd. Ik heb honderd gulden pensioen, als kaptein van de boot.
In de maand, schipper?

Ha, ha, was dat maar waar, meneer! Nee, in 't jaar. Honderd guldens in 't heele jaar. Daar kenne m'n vrouw en ik en m'n zieke zoon niet van leve, ofschoon ik in den zomer twee maanden badman ben. Ik bedien daarom nog 't vuurpijlstoestel, waarvoor ik nog f 90.— per jaar krijg van de N. en Z.-Hollandsche Redding Maatschappij.
En da's vrijwel alles.
Ik heb vier kinderen, getrouwd. Alle hebben groote gezinnen en zijn zelf werkmenschen, die niks te missen hebben, en waar Schraalhans keukenmeester is ...
Ik kèn nog wel werken al word ik drie en zestig, maar an de Hoogovens in IJmuien nemen ze niemand boven de veertig. Laat staan mij as ouwe man. En in 't dorp is niks te doen, niks meneer.
Ja, as 't Dorus Rijkers Fonds me nou es vier guldens per week kon geven, dat zou een stuk schele! Maar d'r is niet genog, zeggen ze, voor alle aanvragers. Bovendien ken ik nog werke, zegt de burregemeester. Nou, hoe dat gaat, heb ik u verteld. Zou u es een goed woordje voor me willen doen, meneer? Al was 't maar voor me zieke kind! Ach, meneer, ze haalden met de kollekte voor de gezinnen bij den Hoek van Holland een paar honderd duuzend gulden op. Da's natuurlijk prachtig. Wil u wèl gelooven, dat ik wel es denk: Was ik óók maar zoo naar de haaien gegaan, dan was m'n gezin tenminste geholpen ..."
Diep onder den indruk nam ik afscheid en dacht heel lang na over de eereschuld, die Holland heeft in te lossen jegens z'n oude zeehelden.

MOED.

Maar al te vaak wordt klaar en goed
Het vaderland getoond,
Hoe Oud-Hollandsche helden-moed
Met ar-moed wordt beloond.

Een vergeten Zandvoortsche Redder.

“Kunt u me ook zeggen, woont hier schipper Paap, de kapitein van de reddingsboot?”
“Dat ben ik zelf, meneer.”
Een lange, slanke vijftiger staat voor me. Z’n vriendelijke oogen en zachte beschaafde stem maken een zeer prettigen indruk.
“Kapitein Paap, ik zou graag eens een praatje willen maken met een oud-gediende van de reddingsboot, liefst met een, dien ik zou kunnen noemen : een vergeten redder, een veteraan, die geen ondersteuning ontvangt.”
“Dat kan, meneer, d’r wonen er hier twee, en wel een, al in de zeventig, die komt vanavond thuis, want die werkt buiten Zandvoort, en de andere, Willem Koper, zal wel thuis zijn. Die werkt óók nog wel, dat wil zeggen, als er werk is voor ’m. Maar nou is ie al maanden zonder. Ik zal u bij ’m brengen. Gaat u maar mee.”
Tien minuten later staan we voor een nederig huisje. Een kloeke oude vrouw doet ons open en laat ons in een eenvoudig maar gezellig kamertje. De wanden zijn behangen met zee-tafereelen en aan de tafel zit de heer des huizes. Korte, stoere man, ondanks z’n bijna vier en zestig jaar. Hij heeft een paar knapen van handen — natuurlijk met blauwe ankers erop — waarin je in je verbeelding de riemen ziet. Maar nu is ie bezig, piepers te schillen.
“Koper, hier is een meneer, die je wil spreken en eens iets wil hooren van je reddingen.”
“Gaat u zitten, meneer! Moeder, zet es een bakkie koffie! Ja, meneer, ik help de ouwe vrouw zoo’n beetje, zooals u ziet. Ze wordt ook een daggie ouwer en we zitte momentaneel zonder personeel, mot u wete!”
“Ja, ja, de dienstmeisjes zijn schaarsch, Koper.”
“Vroeger ging dat beter meneer, toen kon ik er zat krijge, toen ik grenadier was!” “Ja, dat zal wel. Zeg, Koper, zou u me eens wat willen vertellen uit uw leven als redder van schipbreukelingen?”
“Tja, meneer, wat mot ik daarvan vertelle? De eene redding lijkt op de andere. Je gaat weg en komt weer terug, en ook wel es niét terug. Dat is alles. Maar als u nou persé wat weten wil, mot ik wel van wal steken.
Kijk, ik schijn als ’t ware voorbestemd te zijn, reddingen in ’t groot en in ’t klein te moeten doen. Ik heb wel es gedacht, Willem, als jij je neus buiten de deur steekt, kan je een robbertje met Magere Hein maken! Zoo kwam ik als jongeman in Rotterdam. M’n baas nam me mee op een wandeling door de stad. Bij de Leuvehaven zag ik een kind op de leuning van een brug zitten. Ik zeg: kijk es, baas, da’s ook een gevaarlijk spelletje! Kom, zeit ie, dat doene ze hier altijd. En net dat ie ’t zeit, meneer, slaat ’t kind achterover in de Rotte. Dat werd m’n eerste kans. Ik jompte ’t water in en wist de kleine boven te brengen. Dat was een heele voldoening voor me. Toen ik m’n jas weer aangetrokken had, merkte ik, dat ze m’n klokkie gegapt hadde. Bij wijze van belooning, zeker. Nou, het huilen stond me toen nader dan ’t lachen, hoor. Niet alleen om het horloge, meneer. Een van de omstanders maakte ’t weer in orde. Die brave kerel vergoedde me de schade.

De bemanning der reddingsboot.

Niet veel later zakte er een meisje door 't ijs en ze schoot er onder. Ook daar moest ik bij zijn. Ik heb 't kind gelukkig onder 't ijs vandaan weten te halen, waarvoor ik een zilveren medalje kreeg. Laat 'm es zien, moeder.
Daarna ben ik badman in Zandvoort geworden, en als zoodanig ben ik de tel van 't redden kwijtgeraakt, want er zijn alle dagen eigenwijze menschen, die tegen elke waarschuwing in, te ver in zee gaan. O, wel honderden badgasten heb ik bij hun staart gegrepen!
Een niet onaardig geval herinner ik me. Eens had ik in m'n vlet een heer gewaarschuwd niet zoo ver te gaan, want de wind was Oost en dat is altijd gevaarlijk, weet u. Die heer bromde wat terug en ging toch. Op eens hoor ik een gil, en ja hoor, hij schoot weg, meneer. In een diepte geraakt. Ik grijp de riemen en in de verbouwereerdheid vergetend, dat de vlet an 't anker ligt, trek ik uit alle macht. Met 't gevolg, dat ik door de schok overboord sloeg en zwemmend de plaats most bereiken, waar de eigenwijze bader gezonken was. En jawel hoor, onder water krijg ik 'm te pakken. Maar boven gekomen grijpt ie me bij m'n keel. Dat was niet aardig van 'm en bovendien gevaarlijk voor ons allebei, ziet u. Ik zeg: meneer, laat me nou los, of we zijn met z'n tweetjes voor de haaien, maar in z'n doodsangst bléef ie me vasthouwen. Nou, toen heb ik 'm met m'n vuist een zoentje op z'n neus motte geven, waardoor ie zoo'n beetje buiten westen raakte en losliet en ik hem aan het strand kon brengen. Twee sjieke dames namen 'm in ontvangst. Dank je wel, badman, zei de eene, dat heb je kranig gedaan, hoor. Hier, dat is voor je moeite!
En meteen wil ze me een kwartje in m'n hand stoppe.
Meneer, ik kon niks zegge, maar ik deed onthutst een stap achteruit, 't Bloed steeg me naar m'n kop, en ik ben maar weer naar m'n vlet gegaan. Een menschenleven voor een kwartje, meneer, dat is niet duur, hè! Affijn, misschien vonden ze 'm ook niet meer waard, ha, ha, ha! Maar 't mijne dan! Dat had ik toch óók op 't spel gezet. Dus eigenlijk twéé levens voor een maffie!
Ja, en toch was die dame niet eens de kwaadste, want dikwijls krijg ik niet eens een bedankje! Ondank is meestal je loon. Nee, werkelijk waar, meneer. Maar ach, 't is je vak, hè!
En nou wou u wat weten van grootere reddingen? Ja, es kijke ... Op 29 Januari 1905 was hier het Engelsche stoomschip "ALBA" gestrand, drie kilometer ten Zuiden van Zandvoort. Dat werd een harde dobber voor ons. Drie keer zijn we naar de schuit geweest, meneer, en eerst de laatste maal met succes. Twee maal vier en twintig uur in de natte kleeren geweest en met de waterlaarzen an een uurtje in de kooi gelegen, want elk oogenblik kon je weer gehaald worden. Dat gebeurde dan ook, toen ik op 't lest, doodop, ingeslapen was. Maar we hebben ze 'r allemaal afgehaald, meneer. Acht-en-twintig-man! Dat was een voldoening, hoor!
De Engelsche regeering was erg dankbaar en heeft ons mooi beloond. We kregen allemaal negentig guldens! Wat was ik blij! Hartje winter, geen werk en dan negentig guldens! We hebben de kinderen d'r kleeren van kunnen koopen en er es lekker van gegeten, hoor! Hè, moeder! Kijkt u, dit diploma heb ik toen gekregen. Moeder, zit er geen stof op de lijst? Nee? Mooi.

NOORD- EN ZUID-HOLLANDSCHE
REDDING MAATSCHAPPIJ.

Bestuurderen brengen hun hulde toe aan U,

W. KOPER Azn.,

die op den 31sten van de maand Januari 1905, gedreven door de edele zucht, om het leven van uw medemenschen te redden, met inspanning van al uwe krachten, met bedaard beleid, kloekmoedig en onversaagd en zonder te letten op eigen levensgevaar, stormen en golven trotseerend, het leven behouden hebt van

ACHT EN TWINTIG PERSONEN,

behoorende tot de equipage van het stoomschip genaamd ,,ALBA'', gevoerd door kapitein E. COX.
Zij reiken u als bewijs hunner tevredenheid en oprechte dankbetuiging dit GETUIGSCHRIFT uit, met bijvoeging van hun hartelijken wensch, dat uwe edele poging ten allen tijde een welverdiende waardeering moge vinden.

Aldus besloten ter Vergadering op den 20en Maart.

Afgegeven 12 April 1905.

De Commissie en Plaatselijk Bestuur te Zandvoort:

Volgen handteekeningen.

"Nou, meneer, ik dankte den hemel altijd, als m'n man weer behouden thuis was. Dat verzeker ik u."
"Dat begrijp ik, juffrouw Koper! Apropos. Wie zijn de twee jongemannen op die portretten?"
"Meneer, dat waren zoons van me. Deze is Anton, 26 jaar en die is Arie, die 36 jaar geworden is. Reuze-kerels meneer, en eerste krachten in de reddingsboot. En nou beiden dood . . .
De lippen van den ouden zeerob trilden en hij wachtte even.
"Zij zijn beiden noodlottig aan hun einde gekomen, Anton door een hartverlamming in zee als badman, Arie door een val van een steiger. Hard, meneer, zulke jongens
te moeten verliezen. Bij de oefeningen met de boot klaagden ze wel eens, dat de zee niet zwaarder was. Ze kon hun niet ruw genoeg zijn. En ik verzeker u, dat menige oefening gevaarlijker was dan een redding. In 1920 viel vliegenier Van Vloten in zee. Anton redde 'm, waarvoor ie de medalje voor Menschlievend Hulpbetoon kreeg. Kijkt u maar, hier is ze.
Wilt u wèl gelooven, redden was hun lust en hun leven. Ze waren o, zoo trotsch op de eer . . . . "

“Wat is uw meening over de schipbreuk van de “SALENTO” op 26 November van ’t vorige jaar?”
“Meneer, dat was geen gestrand schip meer, dat was een gezonken schip. Alleen schoorsteen en brug staken boven water uit, dat wil zeggen, tusschen de stortzeeën in, die er voortdurend over heen gingen. Daar kon geen levend mensch meer op zijn. Uren hebben we staan turen met de kijkers, maar niemand van ons heeft ook maar iets van een levend wezen gezien. Bovendien heb ik de zee nooit, nóóit zóó gezien. Uitgaan bij zóó’n zee? Nee! zei de kapitein van de boot, dat zou gelijk staan met moord op m’n mannen. Daar zou geen mensch van teruggekomen zijn. Levend tenminste. U hebt ’t gezien aan die arme kerels bij den Hoek. Een boot is bij zoo’n weer niet meer dan een lucifer. Je hebt ’r niks in te vertellen.
En dan nog die critiek an te moeten hooren aan den wal .... Hoopen menschen waren ’r gekommen om ’t wrak te zien liggen en een reddingspoging te anschouwen. Maar dat leste viel ze tegen.
Een heer in ’n dikke bontjas zei tegen een vriend, terwijl ze in hun auto bleven zitten : Waarom vaart die boot nu niet uit? Die blijft daar maar liggen! Ze durven zeker niet, de kaerels!
Nou, meneer, toen kon ik me niet inhouwen. Ik zei tegen ’m : Meneer, u hebt gelijk, ze durreve niet. En weet u nou, hoe dat komt? Ze zitten altijd met z’n dertienen in de boot. Eén vooraan met de lijn, tien roeiers en twee an de stuurriem. Da’s samen dertien. Nou zijn ze erg bijgeloovig, weet u, en dertien is een beroerd getal.Als ü nou es als veertiende man mee zou willen, dan maak ik me sterk, dat ze zouen gaan! De heer bromde wat terug. Dat was z’n bedoeling niet. Hij bleef tenminste in z’n auto. Maar in ernst, meneer, zei ik, ’t gaat niet bij zoo’n zee. D’r valt niks meer te redden helaas en ze verzuipen als katten.
Zoo, was ’t antwoord, maar jij bent toch geen roeier, wat weet jij ervan, je bent toch óók een stuurman aan den wal! zei ie, zeker om revansje te neme. Ja, dat ben ik noü, meneer, sprak ik, want ik mag niet meer mee, ik ben boven de zestig, maar ik ben gepensionneerd roeier van de boot, en als zoodanig weet ik ’r wel iets van, ziet u! O . . . dat verandert . . . neemt u me niet kwalijk! zei ie beschaamd. Hij had dus niet veel sukses.
Ja, ik zou nog graag meegaan, maar bovendien is m’n rechtervoet verbrijzeld geweest, meneer. Een balk op gekregen, kijkt u maar es. Ik kan me daardoor niet zoo goed meer bewegen.”
“En werkt u nog?”
“Da’s te zeggen, zoo goed en kwaad als ’t gaat, als metselaar. De leste maanden heb ik niks verdiend. Bovendien kan ik niet zoo vlug meer mee, en zijn de verdiensten dus ook niet vlug.
Ik heb de burgemeester al es gevraagd, of ik geen tegemoetkoming kan krijgen van het Dorus Rijkers Fonds. Willem, het ie gezegd, jongen, jij kan nog werken, en je komt dus niet in aanmerking. Bovendien is er geen geld voor alle aanvragers.
Ik krijg nou zestig guldens in ’t jaar als oud-redder van de Reddingmaatschappij, maar als ik dood ben, houdt dat op en krijgt m’n vrouw niks, niemendal, meneer. M’n kinderen, die ons zouen kenne steunen, zijn dood. En bij de steun aankloppen, bij de bedeeling, dat nooit meneer. We lijen liever gebrek.

En ’t ergste is, ’t stuit ons zoo tegen de borst, dat we ons verdiende loon niet krijgen, nou we niet meer mee kenne. Da’s de kwetsie. Een gunst, een aalmoes, nee, hoor, dan blijft Willem liever werken tot ie niet meer kan.”

— —

Zoo eindigde ons gesprek.
Ik beloofde den eenvoudigen held, een goed woordje voor hem te zullen doen bij de heeren, waarvoor hij me al vast bedankte met zoo’n stevigen handdruk, dat ik nog een pijnlijk gezicht trek, als ik er aan terugdenk.

Land genooten, laat u raden,
  Helpt toch eens een handje mee
En beloont de schoone daden
  Onzer helden van de zee!

In het huisje van een Held der Zee.

(Arme oude meubeltjes)

Oude redder met een oude vrouw.
(Jonge, visscher komt binnen).

J. v. Zoo, ouwe Teun, hoe gaat 't met jullie? Moeder de vrouw nog altijd zoo doof?

O.r. Tja, wat zei ik je zegge. Je ziet 't. Weinig te bikke, weinig te brande en veul rimmetiek. Moeder wordt oud, hè? Zoo doof bijkant as 'n trekpot.
Moeder: 't Is koud buite, hè? Hier is 't anders ook niet warm .... assemenoumaar es volop eierekole hadde ....

J. v. Ik vind 't meer as schand, dat ze jullie op je ouwe dag zoo half late krepeere.

O.r. Tja, d'r is zooveul schand .... maar wat doe je d'r an? Niks niemendal Daar hange me medaljes .... eet d'r is van as ie oud ben.

J.v. Hoeveul heb ie d'r wel gered van z'n leve? Driehonderd, geloof ik?

O.r. Dat zei niet zoover mis weze. Maar precies weet ik 't ook nie meer. Bin de tel kwijt. Maar 't was d'r vast over (schreeuwt) Hoeveul ware 't er moeder? Zij weet alles nog precies.
Moeder : Hoeveul? La'k is kijke .... Zeuve gulde in de week. En daar mot de huur nog af.

O.r. Ze wordt erg doof, jong. Ze denkt dat ik d'r vraag hoeveul of we in de week te verteere hebbe.

J. v. Zeuve heele guldens? En dan zegge ze nog dat die ouwe kerels van de reddingsboot 't niet zoo hard te verantwoorde hebbe! Godbewaarme!

O.r. Och jong, die minister was verkeerd ingelicht, en ... . misschien denkt ie ook wel dat ons soort minse 't op onze ouwe dag niet zoo breed hoeve te hebbe. De regeering, jong, die is er om van je te hale, maar niet om an je te brenge.

J.v. Maar die lui wete toch bliksiekaters best wat jullie gedaan heb in je leve? Waarom hange ze je jekker anders vol medaljes? Zoo'n minister mos zelf maar es mee motte uitvare in de reddingsboot as d'r zoo'n schuit in de branding zit.

O.r. Schei uit, jong! De minister in 'n reddingsboot? .... d'r kwam geen end an de pijn in zijn buik .... As zoo'n minister nou maar es an de weet kwam, dat ik nou nog, n o u n o g zoo nou en dan op 't water mot om 'n zoodje visch te vange .... en dan gaat moeder de vrouw d'r mit d'r rimmetiekige beene op uit om de vissies langs de huize te vente .... as die dat es wist!

J.v. Dan zei die misschien da je heelemaal geen onderstand noodig had. Je had Generaal motte worde .... of minister, dan ha je nou 'n goed pensioen.

O.r. Och jong, 'k heb in me jonge jare nooit an pensioen gedoch asseme d'r op uit ginge. En as d'r 'n schuit in nood was en ze hadde me noodig, dan ging ik. D'r ware minse in gevaar — vrouwe misschien, dat hebbe me óók gehad. Nou da ginge we d'r op los, 't sop in! Je doch er niet an, da je misschien nooit meer terug zou komme, da je je vrouw misschien nooit meer terug zou zien. Die zat maar in duizend angste voor je te bidde, da je toch maar behoue terug zou komme .... Man, daar doch je nooit an .... je doch maar an die schuit in de branding .... en, we haalde ze d'r af!!! En as je dan die stakkers soms half of drie kwart dood an de wal had, dan voelde je wat in je, dat niks te make had met pensioen of met de cente die je beure zou, of met de medalje die ze op je borst zoue spelde ....

J.v. En nou vergete ze dat!!

O.r. Jong, d'r binne nog goeie minse, die 't niet vergete hebbe. Die van't Dorus-Rijkersfonds bedoel ik. Die hebbe d'r niks mee te make en ze kwamme toch voor ons op. God zegen ze! Maar we binne met zooveule, zie je, en om al die lui an 'n onbezorgde ouwe dag te helpe, daar hoort heel wat toe. Maar ik zeg toch, God zegen ze, al binne ze nog niet an mijn toe.

J.v. Zeg ie dat van die minister ook, ouwe Teun?

O.r. God zegen 'm? Welja jong, waarom niet? Ik hoop dat ie op zijn ouwe dag d'r met z'n vrouw beter voor zitte zal as ik.

J.v. Ik denk niet dat ie zooveul medaljes zal kenne late kijke as jij, Teun.

O.r. Nee, dat zei wel niet, maar ik hoop toch voor hem, dat ie meer guldens kan late kijke as ik. Want 't is hard jong, hard, as ie op je ouwe dag te veul hebom te sterve en te weinig om te leve.

J.v. Tja, as je één keer in 'n vliegmachien naar Indië vliegt, verdien je meer dan wanneer je honderde schipbreukelinge 't leve redt. 't Is een rare wereld .... Nou, ik gaan maar weer, Teun (Geeft 'm de hand).

O.r. 't Beste, jong.

J.v. (*tot Moeder schreeuwend*) Daag!

Moeder (*knikt*).

Beiden zitten weer in elkaar gedoken, stil.

Jonde dame op met bus van Dorus Rijkersfonds.

Declameert:

Zoo zitten ze ... oud ... en berooid
De mannen, die honderden het leven redden.
Zij hebben niet eens een onbezorgden ouden dag
Niets wat hun ebbend leven wat vermooit.
Niet eens een weekgeld dat voldoende heeten mag
Om rond te komen .... Vaak niet genoeg te eten!
En toch ... Zij zijn de helden van de zee, en op hun borst
Hing men het eeremetaal... om hen dan te vergeten!!
O, Nederland, eert gij op die manier Uw helden?
Door z'enkel wat medailles op te spelden?
't Is plicht dat Nederland zijn redders eert,
Maar, laat hen niet in zorgen, dat's verkeerd!
De grootste plicht is, dat 't hun geeft te eten!
Het Dorus Rijkersfonds, ge kunt dit allen weten,
Klopt daarvoor bij U aan,
Om aan die oude redders een onbezorgd bestaan
Te kunnen schenken. — Het wil hun laatste jaren
Voor kommer, zorg en armoede vrijwaren.
En 't rekent ook op U! Help mee! Help mee!
't ts voor de oude helden van de zee!
't Is voor de mannen, die 't gevaar niet achtten,
En onversaagd in donkre storremnachten,
De felle zee trotseerden met hun reddingsboot

Om anderen te redden van den dood!
Tast in Uw beurs, zoo diep als gij kunt gaan,
Het Dorus Rijkersfonds neemt dankbaar alles aan!

Voor deze Helden zal ons werk dienen.
Door een of andere reden kunnen de
stumpers geen ondersteuning bekomen zoo-
als wij dit wenschen. 'Wij zullen trachten
mede te werken aan het doel "'Voor deze
Helden een onbezorgden ouden dag".
"Er zijn er nog velen."

De Uitgever.

Firma's, die de uitgave van dit werk steunden

J. H. EYBERS, Hilversum, Surinamelaan 11, Tel. 880	Timmerman, metselaar en aannemer
Fa. J. FR. HAMMAN, Hilversum, Geuzenweg 27, Tel. 428 Winkels: Bussummerstraat 60, Tel. 687 Stationsstraat 15A, Tel. 527 Hilvertsweg 39 Utrecht: Voorstraat 31, Tel. 14584	Chemische wasscherij, stoomververij
Firma M. HILDERING, Biscuitfabriek „Vicomte", Zaandam	Biscuitfabriek
Maatschappij voor Motoren, ingevoerd door WILLEM REMMERS, A'dam, Weesperzijde 144, Telef. 53218	Motoren
De Rotterdamsche Scheepstuigerij en Zeilmakerij H. C. VAN DIJK & Co., Rotterdam, Pelikaanstraat 19-23	Scheepstuigerij, zeilmakerij
NEDERL. BRANDWAARBORG GENOOTSCHAP, Opgericht anno 1821, Amsterdam, Heerengracht 258	Brandwaarborg Genootschap
N.V. Handelsvereeniging v.h. L. TERWAL, Amsterdam, Ceintuurbaan 254 Filialen: Rotterdam, Ged. Botersloot 58 Haarlem, Kl. Houtstraat 37	Groothandel in electrische artikelen en radio-onderdeelen
HOYMAN & SCHUURMAN LTD., Rotterdam	Shipbrokers
N.V. GIBSON—RANKINE'S Scheepsagentuur, Rotterdam, Calandstraat 7a	Cargadoors en expediteurs
The HELLENIC SHIPPING AGENCY, R'dam	Shipping agency
Cargadoors en Scheepvaartkantoor LEVANT EN OOSTZEE, Rotterdam	Cargadoors, scheepvaartkantoor
N.V. J. HOEVELS, Rotterdam	Chemische wasscherij en ververij

N.V. Vischhandel, Reederij, IJsfabriek, voorheen FRANK VROLIJK, Scheveningen, Visschershavenweg 50-51-52.	Vischhandel,reederij, ijsfabriek
N.V. Scheepshelling Mij. SCHEVENINGEN, Scheveningen	Scheepswerf
Fa. L. TH. A. VORST & Co., Den Haag, Noord-einde 2a, tegenover de Plaats, Telef. 13161	Havana sigaren
JAC. DEN DULK & ZONEN, Scheveningen	
N.V. Algem. Transport Mij. „ALTRAMY", Rotterdam.	Transport-maatschappij
VELTENAAR'S Haven- en Transportbedrijf, Rotterdam	Haven- en transportbedrijf
Firma C. BREUKELMAN, Rotterdam, Gelderschekade 11	Assurantiën, scheepshypotheken
LEFEL & Co., Fabriek van Stootzakken en kurken Reddingsartikelen, Rotterdam, Zaagmolendrift 5b, Telef. 43050	Stootzakken, kurken reddingsartikelen
Firma WED. K. BROUWER, Zaandam, Hoogendijk 17, Telef. 463	Scheepsbouw, koop- en verkoop, huur en bergplaats van vaartuigen

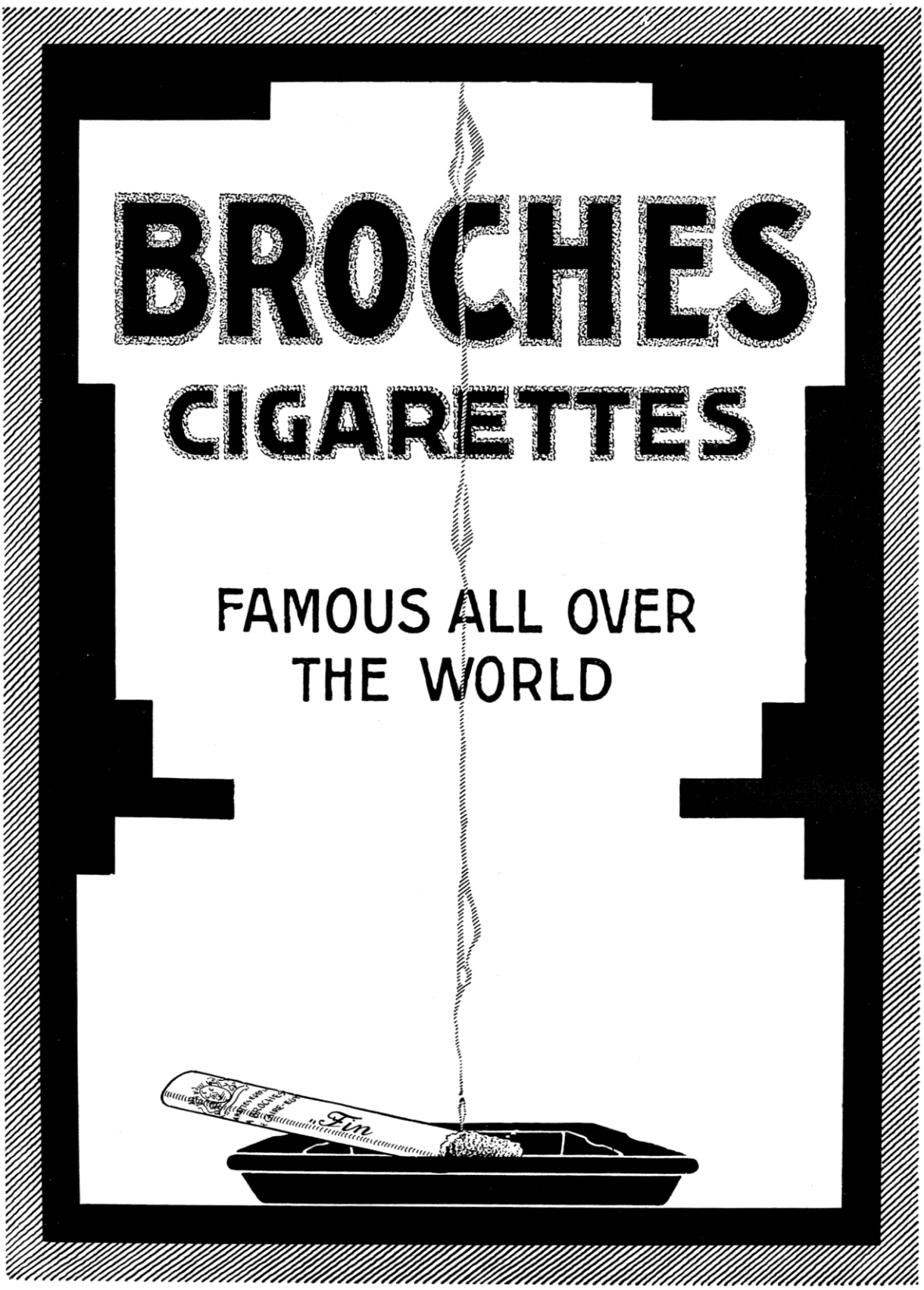
BROCHES
CIGARETTES
FAMOUS ALL OVER
THE WORLD
Fin

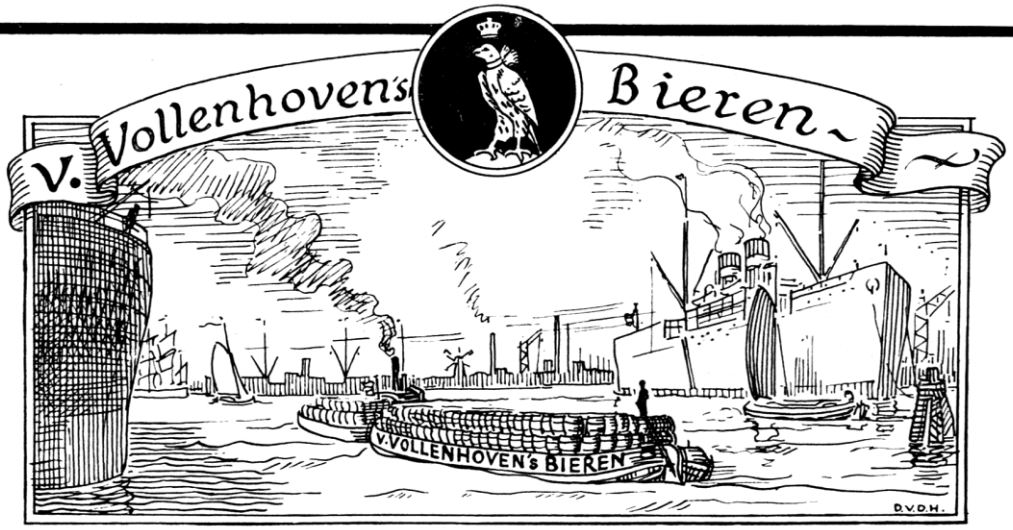

GROOTSTE LEVERANCIER VAN ALLE GEREGELDE STOOMVAARTLIJNEN.
BIERBROUWERIJ *"DE GEKROONDE VALK"* AMSTERDAM
OPGERICHT 1791

MENIGE REDDER

dankt aan de N.V. Oprechte Haarlemmerolie Fabriek

zijn GEZONDHEID en HOOGEN OUDERDOM
door het gebruik van de
OPRECHTE HAARLEMMEROLIE

merk G.K.T.
in fleschjes of capsules.

Evenals de onovertroffen HAARLEM BALSEM, ter genezing van wonden, kneuzingen, enz. is dit ONONTBEERLIJK HUISMIDDEL verkrijgbaar bij de voornaamste Apothekers en Drogisten.

Om van de resultaten zeker te zijn, lette men bij aankoop steeds op het merk

G.K.T. in rood

De met Goud bekroonde HAARLEMMEROLIE en HAARLEM BALSEM

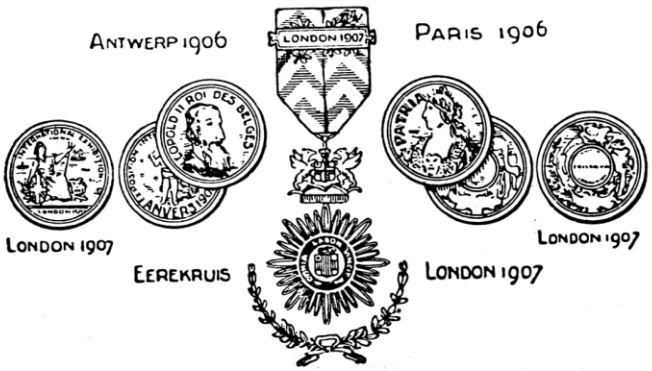

N.V. OPRECHTE HAARLEMMEROLIE FABRIEK
ACHTERSTRAAT 8, 8a en 8b — HAARLEM

Hollandsche Bank voor Zuid-Amerika

KANTOOR AMSTERDAM
Heerengracht 438

KAPITAAL . . fl. 15.000.000
RESERVE . . fl. 3.750.000

Hoofdzetel te
AMSTERDAM

Kantoren te:
AMSTERDAM
BUENOS AIRES
RIO DE JANEIRO
SAO PAULO
SANTOS

Financiering van
Import en Export

Deposito's
Safe Deposit
Rekeningen-Courant

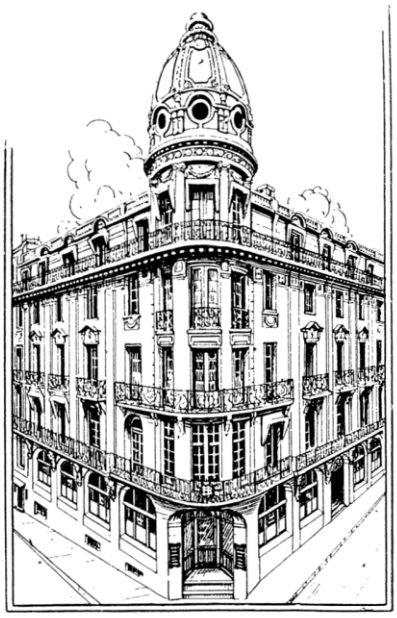

KANTOOR BUENOS AIRES
Bartolomé Mitre Esq. 25 de Mayo

Duurzaamheid:

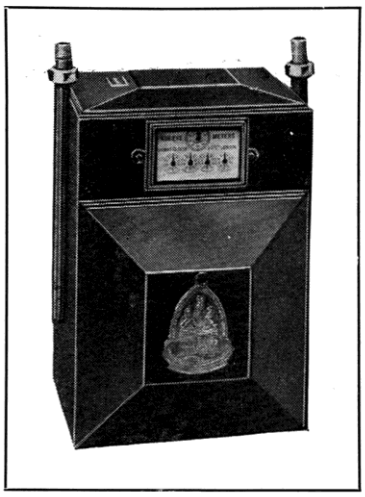

De Thomas Glover meter is ongeëvenaard in duurzaamheid. Let op de volgende kenmerken:

Dikker en sterker buitenkasten

Speciale alliage platen worden voor de groote maten gebruikt

Wormen en tandwielen van massief koper of „gunmetal"

Balgen van de fijnste Perzische huiden en wetenschappelijk behandeld

Thomas Glover meters zijn duurzamer omdat zij beter gemaakt zijn

ORIGINEELE DROGE-GASMETERFABRIKANTEN

THOMAS GLOVER & CO. LTD.

5, Tweede Leeghwaterstraat
AMSTERDAM, Telefoon 52285

DIRECTEUR:
E. F. v. ROSSUM DU CHATTEL

OPGERICHT IN 1844

Vraagt onze brochure betreffende de

VIBRO BOUGIES

welke U volgende voor-deelen verklaart:

1. 10% benzinebesparing.
2. Geen vetslaan.
3. Geen kool-aanzetting.
4. Geen voorontsteking.
5. Steeds blanke electroden, derhalve geen bougies meer schoon te maken.
6. Steenen kunnen niet stuk-springen.
7. Vlug aanslaan van den motor, ook in den winter bij hevige koude, hetgeen ook Uw batterij ten goede komt.

PRIJS (Part.):	p. stuk
Typen A & B	f 2.50
Type B.N.K.R. (Ren-bougie)	- 4.20
Type C.N.K. (voor zeer hoog gecomprimeerde motoren)	- 3.50
Type C.N.K.R.R. (Renbougie voor zeer hoog gecompri-meerde motoren.)	- 7.—

TECHN. BUREAU SCHWALBACH
HILVERSUM
GEUZENWEG 7 — TELEFOON 2591

N.V. ROTTERDAMSCHE SCHEEPSHYPOTHEEKBANK

Rotterdamsche Scheepshypotheekbank

Rotterdam

Uitgifte van Pandbrieven

Geldleeningen op Schepen

GEROFABRIEK
ZEIST

Erhardt & Dekkers
Steamship-Owners and Brokers
Forwarding Agents

Telegraphic address:
Wyklyn Rotterdam

The Boe Code
Watkin's Code 1901
Scott's Codes 1896 & 1906
A B C Code 5th. and 6th. ed.

Telephones
2950, 2951, 2952 & 2953

Rotterdam
Van Vollenhovenstraat 29

D. HUDIG & Co.

MAKELAARS IN ASSURANTIËN

ROTTERDAM

ZEE-, RIVIER-, BRAND-, BEDRIJFS-,
ONGELUKKEN- EN LEVENSVERZEKERINGEN

Johs. Otten & Zoon's
Transport-Maatschappij
Rotterdam — Amsterdam

Cargadoors en Expediteurs
Zee-, Rijn- en Kanaaltransporten

RIEPS HUIDVERF
voor ijzeren, stalen en houten scheepsbodems.

Groene Kopercompositie
voor houten scheepsbodems.

RIPOLIN de verf bij uitnemendheid voor al het schilderwerk boven water.

Naaml. Venn. „LE RIPOLIN", Amsterdam

SMITS'
HUIDVERF

BRACK'S

DOELEN HOTEL

AMSTERDAM

HUIS VAN DEN EERSTEN RANG

MEEST RUSTIGE LIGGING
IN HET CENTRUM DER STAD

100 KAMERS, WAARVAN 40 MET PRIVÉ-BADKAMER
ALLE KAMERS VOORZIEN VAN STROOMEND,
WARM EN KOUD WATER EN RIJKSTELEFOON
GERENOMMEERDE KEUKEN – GARAGE

N.V. HAMMERSTEIN'S REEDERIJBEDRIJF

REEDERS & CARGADOORS

ROTTERDAM
LEUVEHAVEN 34b
Telegram-adres: „Hammerstein"
Telefoon:
5498, 5499, 30144, 30393, 33206

DIRECTE TRANSPORTEN VANAF DEN RIJN NAAR ALLE HAVENS OVERZEE

KON. NED. SIGARENFABRIEK
EUGÈNE GOULMY & BAAR
'S-HERTOGENBOSCH.

Onze MADAME RÉCAMIER sigaren zijn door niets te evenaren. Prijzen v. 5 t/m 30 cent.

Waarom zoudt ge het beste niet rooken wanneer het onder Uw bereik ligt!

SCOVILL

CUP-DRAWN ADMIRALITEITS
CONDENSORPIJPEN
BEVORDEREN DE BEDRIJFSZEKERHEID UWER MACHINE EN DAARDOOR DE
VEILIGHEID TER ZEE

INLICHTINGEN EN PRIJSOPGAVE
WORDEN OP AANVRAAG VERSTREKT DOOR:
SCOVILL MANUFACTURING CO.
(WATERBURY, CONN., U.S.A.)
KORTE VOORHOUT 13
DEN HAAG
TELEF.: HAAG 12134 (3 LIJNEN)
TELEGR.: INHAM - DEN HAAG

ARMANDO FARINA
ROTTERDAM
WILLEMSPLEIN No. 17
Tel. Addr. „FARMANDO"

STEAMSHIP-AGENTS

ARMANDO FARINA
ANTWERP
9 QUAI AUX CHARBONS
Tel. Addr. „FARMANDO"

OERTZROER

Toegepast op alle typen schepen, enkelschroef- en meerschroefschepen, kleine directiebooten en groote Oceaanstoomers, geeft een BESPARING van 10-18% of een

OVEREENKOMSTIGE SNELHEIDSVERMEERDERING

N.V. CARP & HORTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM - ROTTERDAM
Keizersgr. 578 Veerkade 1

VEREENIGDE HAARLEMSCHE BEDRIJVEN
F.A. JAN MULLER EN F.A. ADR. V. D. LANDE
OPGERICHT 1881

VERHUIZINGEN
OOK INTERNATIONAAL
BERGPLAATS VOOR INBOEDELS
MEUBELMAKERIJ

BOUWBEDRIJF

Gaarne zullen onze deskundigen U van advies dienen en offerte maken, zulks vrijblijvend Uwerzijds en gratis door het geheele land.
Aanvragen s.v.p. te richten aan ons kantoor:
WILSONSPLEIN 75 = TELEFOON 11423

RIVIERZAND

GEZEEFD EN ONGEZEEFD

N.V. A. DE GROOT Czn's
Aanneming en Zandlevering Mij.
Bloemendaal - Telef. 22343

N.V. NEDERLANDSCH BEVRACHTINGSKANTOOR

CARGADOORS EN EXPEDITEURS

AMSTERDAM
SINGEL 198
Tel. 49435, 47460, 33605

ROTTERDAM
KORTENAERSTR. 5
Telefoon No. 13036

ZAANDAM
HOOGENDIJK 73
Telefoon No. 687

VELSEN
STATIONSWEG 74e
Tel. No. 352 IJmuiden

IJMUIDEN
KANAALSTRAAT 39
Telefoon No. 125

Telegram-Adres voor alle plaatsen: „ZETETICA"

CITY-THEATER
VEENESTRAAT 25 DEN HAAG Telef. 15854

Wenscht U een avond van verpoozing en gezelligheid? Bezoekt dan het INTIEME en LUXUEUS ingerichte
CITY-THEATER
Wekelijks afwisselend Bioscoop-Programma met Attracties op het Tooneel

DAGELIJKS VOORSTELLINGEN
2 en 8 uur precies - Zondags doorloopende voorstelling tegen gereduceerde prijzen

DRINKT UITSLUITEND DORLAS' VERPAKTE KOFFIE EN THEE

FOCKE & MELTZER
Opgericht 1823
AMSTERDAM
Kalverstr. hoek Spui 7, Telefoon 42951
's-GRAVENHAGE
Hoogstraat 5 - Telefoon 13868

Speciaalhuis voor Kristal en Porcelein
uit de voornaamste fabrieken van alle landen

N.V. WERNINK'S BETON MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

Uitvoering van alle
Gewapend Beton Bouwwerken.

Fabriek van alle speciale
Betonartikelen en Massaproducten.

N.V. NEDERLANDSCHE STOOMVAART MAATSCHAPPIJ

„OCEAAN"

AMSTERDAM

GEREGELDE VEERTIENDAAGSCHE DIENST TUSSCHEN

HOLLAND en NEDERL. INDIË

AGENTEN:

N.V. MEYER & CO'S SCHEEPVAART MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM ROTTERDAM

ZWITSERLAND

Reist daarheen via Brussel
per Pullman-trein

„EDELWEISS"

Wendt U tot de Reisbureaux der

WAGON-LITS EN
THOS. COOK & SON

AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

Levensverzekering Mij. „Phoenix"

OPGERICHT TE WEENEN 1882

Verzekerd Kapitaal ± f 600.000.000
Waarborgmiddelen ± f 95.000.000

KANTOOR TE AMSTERDAM
SPUI 7 — TELEF. 34292

Voordeeligste tarieven en voorwaarden

FABRIKANTEN
VAN ESSENCES,
KLEUREN
BLOESEM OLIËN
ZEEPPARFUMS

1889

1929

ETHERISCHE
OLIËN
AROMATISCHE
CHEMICALIËN

~~Margarine~~
AFGEDAAN.

THANS:

OVERMAAT
VOLLE MELK
MELANGE

30 Ct. PER HALF POND. Ct. 30

Beter en niet duurder!

N.V. NEDERLANDSCH ZWITSERSCHE SCHEEPVAART MIJ.
ROTTERDAM

Shipbrokers, Chartering and Forwarding Agents, Stevedores

Accelerated Services to all principal Rhineports to Basel

Agents for:
Schweizer Schleppschiffahrts-genossenschaft, Basel
Franz Haniel & Co., G.m.b.H. Duisburg-Ruhrort

N.V. Handel-Maatschappij „A. A. M. IJ."
Lange Vijverberg 13 - Den Haag
Opvouwbare Pneumatische Reddingbooten
Zeer licht! Snel op te pompen! Zeer groot drijfvermogen!
Zeer groote stabiliteit! Onmisbaar voor Zeeschepen!

MARS
ELECTROMOTORENHERSTELPLAATS
VOOR ELK VERMOGEN
ZAANDAM **TELEF. 820**

N.V. NEDERLANDSCHE LLOYD
HOOFDKANTOOR: HEERENGRACHT 260-266 - AMSTERDAM
ZEE-, BRAND-, INBRAAK-, STORM-, BEROOVING-, REISBAGAGE- EN RIJWIELVERZEKERING

F. J. HUNTER - HAARLEM
HARMENJANSWEG 45
SCHEEPSWERF EN WERKTUIGENFABRIEK „HET SPAARNE"

KRIJGSMAN'S
SCHEEPSBOUW- EN REPARATIEWERF
GORINCHEM — TEL. 222
ELECTRISCHE HELLING
LENGTE 70 M.
Reparatie en Nieuwbouw van
Onderlossers, Elevatorbakken, Motoren, enz.

S.S. IMPORT 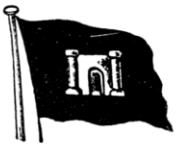 **S.S. EXPORT**
ROTTERDAM-LONDON LIJN
(N.V. Rotterdam-London Stoomvaart Maatschappij)
ROTTERDAM **CALANDSTR. 51**
LONDON **165 FENCHURCHSTR.**

BIESTA & CO.
ROTTERDAM
CARGADOORS, EXPEDITEURS EN BEVRACHTINGSAGENTEN

Regelmatige afvaarten naar:
HELSINGFORS, KOTKA en WIBORG
iederen Vrijdag.
ABO, RAUMO, MAENTYLUOTO en WASA
iederen Woensdag.
JAKOBSTAD, YXPILA en ULEABORG
maandelijks.
NORRKOEPING en STOCKHOLM
iederen Vrijdag.
KALMAR en andere Zweedsche havens
bij voldoende aanbod van lading.

Vrachten worden gaarne op aanvraag verstrekt.

Telefoon 1115 en 1116. Tel.-Adres: BALTIC.

VEREENIGD
CARGADOORSKANTOOR

AMSTERDAM-C
139, DE RUYTERKADE

TEL. 41970 (7 LIJNEN)
TELEGRAM-ADRES:
THALATTA

CARGADOORS
EXPEDITEURS
BEVRACHTERS
BEZORGERS VAN
ASSURANTIËN

STEUNT HET
HELDEN-DER-ZEE-FONDS
„DORUS RIJKERS"

Wij hechten veel waarde aan een weloverwogen en bezonken oordeel,

dat zich ieder belangstellende rustig kan vormen, wanneer wij hem den

Telt, Trekt af, Vermenigvuldigt, Deelt, Cubeert, vlug en zonder fouten, in alle maten- en gewichtenstelsels en muntpariteiten.

Comptometer
WETTIG GEDEPONEERD

demonstreeren in eigen omgeving met voorbeelden aan zijn eigen administratie ontleend. — Wij komen gaarne en verplichten niemand tot koopen. Alléén de besliste overtuiging, dat de aanschaffing van deze machine geen experiment beteekent, doch gevoeld wordt als een onmisbare schakel in 'n economische bedrijfsorganisatie moet den koop tot stand brengen.

FELT & TARRANT MFG. CY.
KONINGSPLEIN No. 1 - AMSTERDAM C.

O. W. J. SCHLENCKER
AMSTERDAM
GEVESTIGD SEDERT 1848

ASSURANTIËN
OP ELK GEBIED

BILLIJKE
PREMIËN
EN VLOTTE REGELING VAN SCHADEN

VERZORGD
DRUKWERK
is reclame voor Uw zaak

N.V. DRUKKERIJ „DE IJSEL"
v.h. R. Borst & Co.
DEVENTER, TELEF. 1250

N.V. Handel Mij. v/h.

H. Jenne & Co.

Batavia

Semarang

Soerabaja

Buitenzorg

Bandoeng

SCHEEPSLEVERANCIERS

FABRIKANTEN

VAN VERDUURZAAMDE LEVENSMIDDELEN;
SPIJS-OLIËN EN VETTEN.

IMPORTEURS

VAN VERSCHE ZUIVELPRODUCTEN,
KOELKAMERARTIKELEN, VRUCHTEN.
EIGEN ABATTOIRS EN KOELINRICHTINGEN.

N.V. Groeneveld, Van der Poll & Co's
Electrotechnische Fabriek

Hoofdkantoor:
Amsterdam, de Ruyterkade 41-43
Fabriek: Amsterdam, Papaverweg 26
Filiaal: Rotterdam, Westzeedijk 15
Filiaal: Wormerveer, Javastr. 45-47

COMPLETE
ELECTRISCHE
INSTALLATIËN

aan boord van Marine-, Mail- en Vrachtschepen, Reddingbooten, Motorbooten, enz.

N.V. GEWAPEND-BETONBOUW
„DE KONDOR"
AMSTERDAM
ROKIN 13

TELEFOONNUMMERS
45365 EN 47344

DIRECTEUREN:
IR. W. J. WISSELINK c.i. en
VAN GELUK

VERSCHURE & CO'S
Algem. Binnenlandsche Stoomvaart Mij.
AMSTERDAM

Geregelde diensten voor
het vervoer van passagiers en
goederen in Nederland.

A. BORGART
SCHEEPSTIMMERMAN
SPECIALITEIT IN SCHEEPSBOOTEN EN VLETTEN

Z.Z. VISSCHERSHAVEN
IJMUIDEN

N.V. Amsterdamsche Maatschappij
van Ongevallenverzekering
N. Spiegelstraat 17
AMSTERDAM-C
Tel. 32119-32449

Automobielverzekering
Ongevallenverzekering
Ziekteverzekering
Wett. Aansprakelijkheids-
verzekering

Billijke premiën. — Gunstige voorwaarden.
Vraagt inlichtingen.

GEBR. VAN DIEPEN

SCHEEPSWERF

WATERHUIZEN

BIJ GRONINGEN

Nieuwbouw van

Motorschepen, Lichters, Sleepschepen, enz.

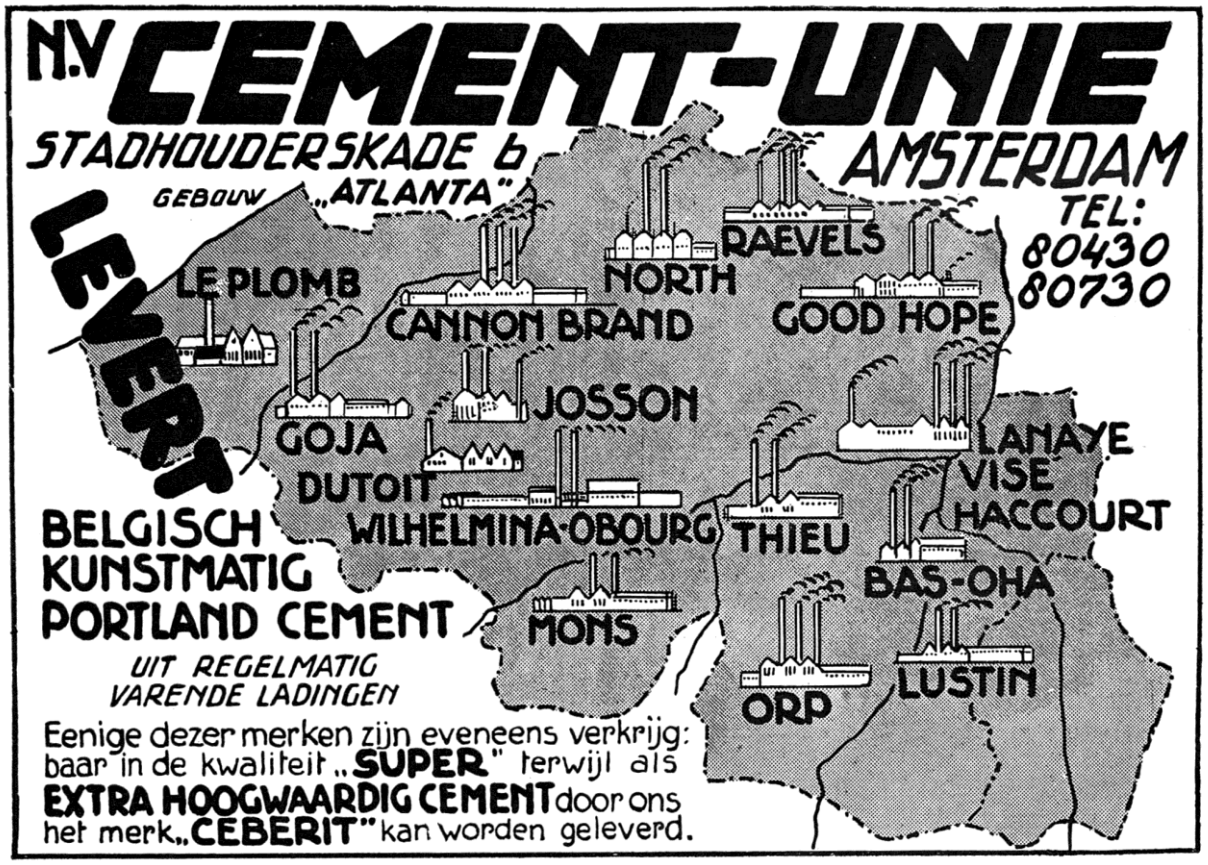

N.V. NEDERLANDSCHE
STAALINDUSTRIE
KEILEWEG, ROTTERDAM

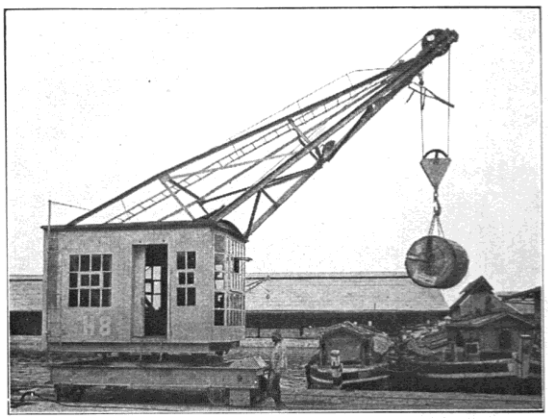

KRANEN,
TRANSPORTINRICHTINGEN,
LIFTEN, IJZERCONSTRUCTIE

N.V. VEREENIGDE
TOUWFABRIEKEN
ROTTERDAM

BIJKANTOREN:
AMSTERDAM — SNEEK

GROOTSTE LEVERANCIERS OP GEBIED VAN:
TOUW, STAALDRAAD,
HERCULES, ENZ. ENZ.

N.V. „CEMSTO"
DAGELIJKS SCHOONHOUDEN VAN
GEBOUWEN
GROOTE SCHOONMAAKWERKEN GLAZENWASSCHERIJ
VOOR GROOTE WERKEN DOOR GEHEEL NEDERLAND
AMSTERDAM - HAARLEM - 's GRAVENHAGE
DELFT - ROTTERDAM

N.V. KONINKLIJKE ROTTERDAMSCHE **BETON-IJZER** MAATSCHAPPIJ

V/H **VAN WANING & CO.**

ROTTERDAM

TEL. 1095 - 1096 - 1097

FILIAAL ENSCHEDE

Gewapend Beton

en bijkomende werken

N.V. PRODUCTEN & GRONDSTOFFEN HMY
SARPHATIKADE I. TEL. 34824 - 36824
AMSTERDAM
STATIONWEG, 37b. TEL. 11690
ROTTERDAM

GEEN KOUDE
GEEN VOCHT
GEEN LAWAAI

MET **CELOTEX**

HET SIERT DE WONING

AMSTERDAMSCHE FABRIEK
VAN CEMENT/IJZER WERKEN
WITTENBURG

KANTOOR: SINGEL 168 - AMSTERDAM - TELEF. 41740
BRIEF- EN TELEGRAM-ADRES: CEMENTIJZERFABRIEK „WITTENBURG"

BETON- EN GEWAPEND-BETON CONSTRUCTIES

KLUISBOUW
40 JAAR ERVARING

Wanneer het S. O. S. of ander noodsein gegeven wordt

door schepen, die gevaar loopen op onze kust te vergaan, zijn wij er van verzekerd onze helden der zee gereed te vinden hun leven te wagen om dat van hun onbekende medemenschen te redden.

Velen hebben zoodoende een zwaar offer gebracht en er het leven bij gelaten.

Dikwijls is de vraag gesteld waarom men aan boord van die schepen zelf geen reddingbooten uitzette. De opvarenden zijn dan niet op de hulp van anderen aangewezen, en zouden zich zelve kunnen redden. Men behoefde dan niet de zware reis te maken tegen wind en zee in, welke veel meer slachtoffers eischt dan de terugreis.

Het zou belangwekkend zijn te vernemen hoeveel redders er op de heenreis naar een wrak hun leven lieten, en hoeveel er om kwamen op den terugtocht.

Zoover ons bekend, is het maar zelden gebeurd dat op de terugtocht de reddingboot met hare equipage en geredden verongelukte.

Thans zijn reddingbootinrichtingen te verkrijgen, waarmede het uitzetten der sloepen zelfs bij zeer groote slagzij of zwaar slingerend schip, verzekerd is.

De zeeman behoeft thans niet langer machteloos te staan, wanneer het schip verlaten moet worden.

In samenwerking met de reddingbootbemanning van de N.- en Z.-Holl. Redding-Maatsch. zijn op het wrak van de „Prince George" tegen 46° slagzij de sloepen vele malen uitgezet en veilig te water gebracht, ook bij de meest ongunstige weersomstandigheden.

De redders aan de kust mogen verwachten dat nu aan boord van schepen alles gedaan zal worden om het uitzetten der reddingbooten te verzekeren.

Scheepvaart-Maatschappijen geef de opvarenden van Uw schepen een GOEDE kans op behoud, en breng een klein FINANCIEEL OFFER, vóórdat een beroep gedaan wordt op de Helden der zee, om het OFFER VAN HUN LEVEN te riskeeren.

„SCHAT" glijspanten, schuine bootsklampen en zelfremmende blokken, verzekeren ook bij de ernstigste slagzijde, het uitzetten en veilig vieren der reddingsbooten.

A. P. SCHAT, HENDRICK DE KEIJSERSTRAAT 66, UTRECHT, HOLLAND
3 VICTORIA ROAD, LONDON S.W. 19, ENGLAND